TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 50 (1141) 1971 GRUODŽIO - DECEMBER 16 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 3, ONTARIO, CANADA • Tel. 368-6813

Plano bejieškant

Laimingi Kanados lietuviai politinėje srityje ta prasme, kad nėra tarp savęs kovojančių veiksnių ir tuo drumsčiančių bendrą nuotaiką. Jų politinės pastangos reiškiasi Bendruomenėje ir paramos telkime VLIKo akcijai. Mažiau jie laimingi kultūrinėje srityje. Pastangų joje netrūksta, bet nėra koordinuotos veiklos, organizacinės iniciatyvos, skatinančios didesnės reikšmės kultūrinius darbus. Nėra nė lėšų tam reikalui. Anksčiau veikė Kultūros Fondas, bet vėliau jis buvo pakeistas KLB kultūros komisija. Kai prireikia kuriam nors projektui lėšų, jieškoma jų įvairiais būdais — loterijomis, aukomis ir t.t. Iš kitos pusės, veikia Kanados Lietuvių Fondas. Kasmet skiria jis $3000-$4000 įvairiem lietuviškos veiklos reikalam. Matyt, jo sumų skirstytojai negauna stambesnės reikšmės projektų, nes skiria mokyklom, organizacijom, stovyklom ir panašiem dalykam gana smulkias sumeles. Dėlto turbūt Fondo parama iki šiol Kanados lietuvių gyvenime nebuvo ryškiau jaučiama. Kažkodėl Fondo planuose neatsispindi rūpestis kultūriniam lietuvių reikalam. Tiesa, iki šiol nebuvo girdėti stambesnių kultūrinių darbų, išskyrus dr. M. Ramūnienės iniciatyva lietuvių skyriaus įsteigimą valstybinėje Kanados bibliotekoje ir numatytą dailės parodą valstybiniame muzėjuje Otavoje. Bet kai ir čia prireikė lėšų, teko jų jieškoti atskira iniciatyva. Bendruomenė, kuri yra atsakinga už lietuvių visuomeninę veiklą, švietimą ir kultūrinius darbus bei jų planavimą, dar negali remtis vien Kanados Lietuvių Fondu. Mat, pastarasis dar neturi tiek lėšų, kad galėtų finansuoti visą veiklą, antra, jei ir turėtų, svarstytų, ar jas duoti. Jei pvz. vienas ar kitas projektas nepatiktų lėšų skirstytojam, liktų nubrauktas.

★ ★ ★

Niekas neabejoja, kad kultūrinė Kanados lietuvių veikla reikalinga planavimo. Šis reikalas buvo iškeltas ir paskutiniame KLB tarybos suvažiavime. Deja, niekas iki šiol paties plano nebandė sudaryti. Tikimasi, kad naujai sudarytoji KLB kultūros komisija tuo pasirūpins. Šiuo metu, kai Kanados vyriausybė pirmą kartą istorijoj parodė oficialų palankumą etninių grupių kultūrinei veiklai, ir lietuviams reikėtų susirūpinti planingesne kultūrine veikla ir išnaudoti visą galimą valdžios paramą. Iki šiol tokia parama pasinaudojo tik vienas kitas jaunimo sambūris. Kadangi lietuviai niekad nepasižymėjo dideliu landumu, yra pavojus, kad jie gali prasnausti ir auksines progas. Dėlto svarbu sudaryti tokius projektus, kurie atstovautų lietuviškajai kultūrai ir būtų priimtini vyriausybei. Bet tai neviskas. Mūsų kultūrinė veikla turėtų būti planuojama ilgesniam laikotarpiui ta prasme, kad ji būtų ugdoma ir jaunosios kartos, kad vyktų lietuviškoji kūryba, atremta į savąsias tradicijas, kiek jos išeivinėse sąlygose yra prieinamos. Lietuvių kultūrininkų Kanadoje yra, nors ir netaip gausiai, kaip JAV-se, bet jie niekad nėra turėję atskiros savo konferencijos ar suvažiavimo, niekad nėra specialiai svarstę lietuviškosios kultūros galimybių Kanadoje. Vertėtų dabartinei KLB kultūros komisijai pasvarstyti galimybes kultūrininkų konferencijos, kuri specialiai pastudijuotų esamą būklę ir bandytų nustatyti gaires ateičiai.

★ ★ ★

Kurie kultūriniai darbai laukia organizuojančios rankos artimiausioje ateityje? Pirmiausiai turime stipriau remti esamus kultūrinius sambūrius — chorus, tautinių šokių grupes, mėgėjų teatrus, muzikinius vienetus. Ligšiolinė organizuota parama jiems buvo perdaug jau kukli. Kiekvienas sambūris savo egzistenciją turi užtikrinti beveik vien savo jėgom ir išmone. Jeigu jie pasitikėtų vien fondų lėšomis, greitai išnyktų. Džiaugiamės, kad jų visa eilė gražiai gyvuoja, bet turime kartu pripažinti, kad gyvuoja ne iš fondų malonės. Ypač telktina parama kultūriniam vienetam, kuriem sunkiau yra verstis. Vienas tokių yra Hamiltono "Aukuras". Jis yra atlikęs didelius darbus, bet daugiausia vien savo jėgomis. Be to, tai vienintelis lietuvių teatras, belikęs Kanadoje. Jo ryžto dėka gal kils nauja iniciatyva ir kitose lietuvių kolonijose, gal susidomės ir jaunoji karta vaidybos menu. — Antra, reikėtų pradėti planingai organizuoti medžiagos rinkimą Kanados lietuvių istorijai. Vyriausybės planuose numatyta išleisti 20 veikalų apie etnines grupes Kanadoje. Kai ateis laikas, lietuviai bus nepasiruošę. Juk medžiagos telkimas yra ilgas procesas, ypač tokioje plačioje šalyje kaip Kanada. Tuo klausimu reikėtų susirišti su valstybiniu archyvu. Be to, svarstytina etnografinio lietuvių muzėjaus mintis. Daug turime institucijų, bet nėra patalpos, kur kitataučiai ir lietuvių jaunimas galėtų pamatyti savo kultūrinius lobius, ryškiuosius praeities epizodus ir pan. Ten galėtų būti ir lietuvių archyvas, kuris ateityje prabiltų studijomis apie Kanados lietuvius. Laikas būtų pasirūpinti lietuvių kultūrine reprezentacija dailės, literatūros ir kitose srityse. Tai tik viena kita sugestija, kuri primena reikalą giliau pažvelgti į mūsų kultūrinę sritį. **Pr. G.**

KANADOS ĮVYKIAI

PASITARIMAS VAŠINGTONE

Premjero P. E. Trudeau ir prez. R. Niksono susitikimas Vašingtone kol kas neatnešė jokių ekonominių i š i m č i ų Kanadai. Daug kas tikėjosi, kad tuojau bus nuimtas 10% muito papildas Kanados eksportui į JAV ir tuo būdu pašalintas didėjančio nedarbo pavojus. Iš premjero P. E. Trudeau labai migloto pareiškimo federaciniame parlamente susidaro įspūdis, kad Kanadai teks laukti apie porą mėnesių, kol JAV minėtąjį papildą panaikins importui iš visų pasaulio kraštų. Premjeras P. E. Trudeau džiaugėsi prez. R. Niksono pažadėta visiška politine ir ekonomine laisve Kanadai, nors iš tikrųjų šiuose reikaluose niekada nebuvo rimtos grėsmės. Tai yra tik paties P. E. Trudeau įsikalta idėja, kurią jis atskleidė savo naujiems bičiuliams — kompartijos vadui L. Brežnevui ir premjerui A. Kosyginui viešėdamas Maskvoje. Apie kažkoki Amerikos pavojų prašneko ir A. Kosyginas, aplankęs P. E. Trudeau Otavoje. Iš Vašingtono parsivežta ekonominė ir politinė laisvė aštriausios kritikos susilaukė iš NDP socialistų vado D. Lewis. Visiškai teisingai jis priminė premjerui P. E. Trudeau, kad tokie klausimai turi būti sprendžiami ne Vašingtone, bet Otavoje, ir kad jiems nereikia prez. R. Niksono pritarimo. Tautinės ekonomijos šalininkai primena, kad Kanadoje investuotas užsienio k a p i t a l a s 1969 m. pabaigoje jau siekė $46,9 bilijono. Jie betgi nutyli kitą nemažiau reikšmingą faktą, kad tame pačiame laikotarpyje kanadiečiai buvo investavę $18,8 bilijono užsienyje, daugiausia J. A. V. Problemą sudaro ne pinigų stoka, bet kanadiečių polinkis siekti garantuoto pelno rimtą vardą turinčiose firmose JAV ir vengti rizikingų investacijų pačioje Kanadoje. Rizikingos žemės turtų pajieškos Kanadoje beveik visada yra finansuojamos amerikiečių. Kai nesėkmingos amerikiečių pastangos jiems atneša didelių nuostolių, visi tyli. Triukšmas kyla tik tada, kai amerikiečių kapitalu bendrovėm pavyksta atrasti naujus naftos šaltinius ar vertingų mineralų klodus. Tada staiga pradedama siūlyti kanadišką kapitalą, nors šaukštai jau būna po pietų. Gyventojų skaičiumi dešimt kartų už JAV mažesnei Kanadai jos p i l i e č i ų užsienyje investuota $18.8 bilijono suma yra nepateisinama, jeigu iš tikrųjų norima laikytis tautinės ekonomijos.

Konservatorių partijos suvažiavimas Otavoje praėjo artėjančiu federacinio parlamento rinkimu ženkle. Partijos vadas R. Stanfieldas pranašavo pergalę konservatoriams, remdamasis liberalų ir paties premjero P. E.

(Nukelta į 7-tą psl.)

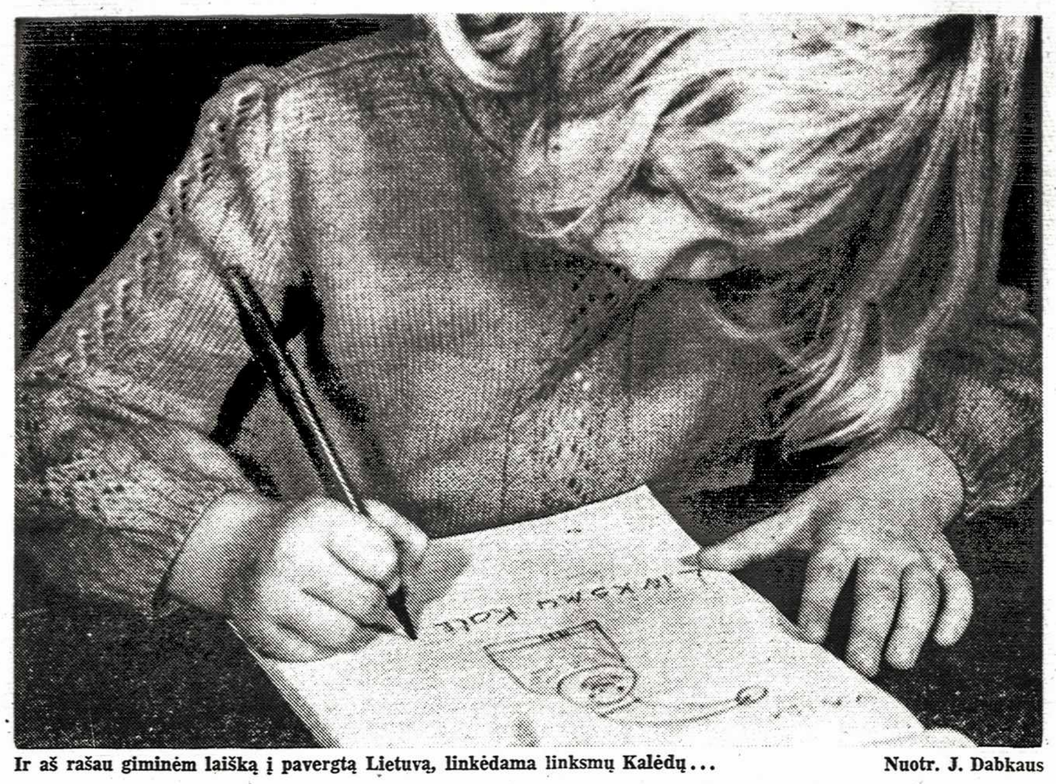

Ir aš rašau giminėm laišką į pavergtą Lietuvą, linkėdama linksmų Kalėdų... Nuotr. J. Dabkaus

Lietuvos reikalai VLIKo seime

Darbinga ir pakili nuotaika • Laimėjimai ir nesėkmės • Nebuvo karštų ginčų, beveik nepaliestos kontroversinės temos • Bendroji ramybė dar nereiškia stagnacijos

Gruodžio 4-5 d. d. Detroito Lietuvių Namuose įvykusi Vyriausio L i e t u v o s Išlaisvinimo Komiteto seimo sesija praėjo gana pakilioje nuotaikoje, drįso gana atvirai pažvelgti į esamą padėtį ir galimybes. Besiklausant seimo eigos, nekilo didelis entuziazmas, bet nebuvo ir ryškaus pesimizmo. Kaip ir kiti panašūs suvažiavimai, s e s i j a rikiavosi beveik pagal tradicinę darbotvarkę. Atidarymo žodį tarė VLIKo pirm. dr. J. K. Valiūnas, pakviesdamas prel. J. Balkūną sukalbėti maldą. Sudarytas prezidiumas, mandatų, nutarimų ir kt. reikalų komisijos. Pirmininku pasiūlomas dr. A. Damušis. Buvo ir tradiciniai sveikinimai — apie 20 jų gauta raštu; keletas sveikintojų čia pat tarė žodį.

Pranešimai

Po to posėdžiautojai išgirdo VLIKo tarybos pranešimą, kurį, neatvykus pačiam pirmininkui, sutrumpinta forma perdavė J. Pažemėnas. Išsamus VLIKo valdybos pranešimas buvo perskaitytas vicepirm. J. Audėno. Jame buvo paliesta VLIKo veikla ryšium su Brazinsku, Kudirkos, Simokaičių, kun. A. Šeškevičiaus, kun. J. Zdebskio bylomis, prof. J. Kazlausko netikėta mirtis. VLIKas stengėsi, kad praėjusios Vasario 16 proga pats prez. R. Niksonas padarytų viešą pareiškimą Pabaltijo valstybių laisvės reikalu, deja, jokio pareiškimo iš prezidento nesulaukta, nors prašyta tuoj po S. Kudirkos bandymo bėgti.

Šiuo metu ruošiamas aktualus dokumentinis leidinys, l i e č i ą s Sovietų Sąjungos ir Vokietijos sąmokslą. Jį ruošia prof. B. Kaslas. Knyga bus per 500 psl. ir išeis 1972 m. Vėliau, 1973 m., pasirodys dr. J. Pajaujo ir dr. D. Jasaičio ruošiama dokumentuota studija apie sovietinę ir nacinę tautžudystę Lietuvoje. Trečioji knyga, paruošta dr. V. Sruogienės, turėtų būti išleista 1972 m.

VLIKas visą laiką palaiko ryšius su latvių ir estų veiksniais, drauge su Lietuvos atstovu Vašingtone lankėsi Valstybės Departamente, tarėsi su laisvosios Ukrainos prezidentu. Pats VLIKo pirm. dažnokai lankosi svetimuose kraštuose ir išnaudoja kiekvieną progą susitikti su įvairių kraštų politikais. Leidžiami ELTOS biuleteniai įvairiomis svetimomis kalbomis. Šiuo metu nustojo ėjusi arabiškoji ir ispaniškoji laida. Yra vilčių pradėti biuletenio leidimą Brazilijoje portugalų kalba.

Iš Kanados $10.000

Konkrečius, aiškius ir skaičiais iliustruotus pranešimus padarė Tautos Fondo pirm. prel. J. Balkūnas ir TF Kanados atstovybės pirm. St. Banelis. Pastarasis atsivežė ir $10.000 čekį, kuris kanadiečių lietuvių vardu ir buvo čia pat įteiktas TF. Sekė paklausimai, trumpos diskusijos ir priešpiečių pertrauka. Po jos jautrų ir daugelio sąžinės gelmes palietusį pranešimą "Dabartinis lietuvių tautos pasipriešinimas sovietinei okupacijai ir jo reikšmė Lietuvos suverenumui atstatyti" padarė A. J. Kasulaitis. Labai rimtai, santūriai ir pamatuotai tema "Lietuvos laisvės byla dabartinėje tarptautinėje politikoje" kalbėjo dr. J. K. Valiūnas. Jo žodis, kaip ir prieš tai kalbėjusio, susilaukė visos eilės paklausimų ir net diskusijų, kurios negalėjo užtrukti dėl laiko stokos.

Su spaudos žmonėmis

Spaudos ir radijo darbuotojai su VLIKo vadovaujančiais pareigūnais turėjo ir atskirą pasikalbėjimą atviroje ir nuoširdžioje atmosferoje, abiem pusėm reiškiant pageidavimus, duodant pasiūlymus ir atsakant į iškeltus klausimus. Vakare seimo dalyviai ir svečiai vakarieniavo, išklausė muz. St. Sližio vedamo jaunimo choro koncerto ir galėjo pasišokti orkestrui grojant.

Taip baigėsi pirmoji sesijos diena, sulaukusi, kad ir nevisuotinio, bet nemažo vietinės lietuvių kolonijos narių susidomėjimo. Posėdžiai buvo atviri, ir kiekvienas galėjo dalyvauti, sekti ar svečio teisėmis savo klausimus bei pastabas p a t e i k t i. VLIKo nusistatymas šaukti seimo posėdžius skirtingose vietovėse, atrodo, patiks tautiečių daugumai ir pažadins didesnį visuomenės dėmesį VLIKo darbams bent jau didesnėse lietuvių kolonijose. Kanadiečiai svečiai reiškė viltį, kad ateity ir Kanadoje VLIKas galės sušaukti bent vieną savo sesiją.

Daugumą aktyvių dalyvių ir delegatų sudarė tik vyrai. Jie vieni tekalbėjo, išskyrus E. Paurazienę, tarusią žodį ALTos vardu apie peticiją — parašų rinkimą prez. Niksonui, diskutavo, nutarimus, išvadas darė. Susidarė įspūdis, kad lietuvės moterys politikoje visiškai nedalyvauja, nors toks teigimas greičiausiai nebūtų visai tikslus. Ar mūsų politiniai sąjūdžiai neturi sąrašuose moterų? Juk netiesa, kad mūsų moteriškoms nerūpi bendrieji laisvinimo darbai.

Pamaldos ir paskaita

Antroji seimo diena buvo pradėta darbotvarkėje nebuvusiu punktu — pamaldomis katalikams Šv. Antano bažnyčioje, kuriose dalyvavo nemaža dalis suvažiavusių atstovų. Mišias laikė ir giliai patriotinio bei laisvės kovai įpareigojančio turinio pamokslą sakė prel. J. Balkūnas.

Su nežymiu pavėlavimu darbo sesija pradėta prof. J. Puzino ilgoka, bet nuosekliai ir giliai išnagrinėta tema "Lietuvos vadavimo pastangų derinimas ir plėtimas". Čia ypač buvo plačiau sustota ties VLIKu, kaip vyriausia laisvės kovų vadovybe, jo vaidmeniu Lietuvos laisvinimo darbų padaloje ir svarstytas organizacinių VLIKo pagrindų praplėtimas. Jaunosios kartos atstovas G. Karosas dr. J. Puzino paskaitą lyg ir pratęsė kalbėdamas apie jaunųjų kartų dėmesį, talką ir vaidmenį bendrose Lietuvos laisvinimo veiklos pastangose.

Čia pat žodį gavo ir II-jo jaunimo kongreso pirmininkas R. Sakadolskis. Abiejų jaunuolių mintys sulaukė ne tik didelio dėmesio, bet ir aiškaus pritarimo, kuris nedviprasmiškai buvo matomas sekusių diskusijų ir paklausimų metu. Išskyrus vieną kitą gal kiek ir rezervuotesnį balsą, didelė dauguma pritarė išeivijos jaunimo užimtai linijai jų užsiangažavime bendrojoje veikloje, atkreipė dėmesį į jaunimo atstovų keltas sugestijas bei pastabas.

Pakilus temperatūrai

Gana rami, planinga seimo eiga sutriko tik tada, kai artėjant pabaigai ir atstovams besiruošiant Tautos himnu užbaigti paskutinį posėdį (daliai dažniau pradėjus žvilgčioti į laikrodžius), rezoliucijų komisija pateikė savuosius pasiūlymus. Šioje vietoje ir prasidėjo kalbos, aiškinimas, klausimai, atsakymai, reikalavimai kaikurias mintis išmesti, kaiką papildyti, atsisakyti, įtraukti ir t. t. Daugelis kalbėtojų įnešė erzelio ir savotiško disonanso. Kaikurie nutarimai buvo čia pat priimti, prie kitų teks ilgiau padirbėti, pataisyti ir tik vėliau paskelbti.

Spaudos atstovai

Sunku savaitraščiui skubios informacijos srityje konkuruoti su mūsų dienraščiais, todėl ir šituose seimo aprašymuose skaitytojas pasiges daugiau pavardžių ar įvairių smulkesnių detalių paminėjimo. Nenorint kartoti to, kas jau kitur minėta, čia ir pasitenkinama bendraisiais faktais ir visumos žvilgsniu.

Seimą sekė visų ryškesnių mūsų laikraščių ir eilės radijo valandėlių atstovai. Atrodo, lietuviškajam "Amerikos Balsui" toks "provincinis" įvykis, kaip VLIKo seimas, perdaug nerūpėjo ir jis turbūt pasitenkins mūsų laikraštine informacija. Spauda turėjo savo atskirą stalą, nuolatinį ryšį su darbo prezidiumu ir su visais kitais atstovais, kurių iš bendro 45 skaičiaus (15 grupių x 3 atstovus) mandatų komisijoje užsiregistravo 36. Kaikurios grupės neatsiuntė jokių atstovų. Gaila, bet prie švarko atlapo niekas neturėjo asmeninės identifikacijos kortelių. Svečiai kartu maišėsi su atstovais, ir sunku buvo atskirti seimo narius nuo svečių.

Užkandis pirmąją dieną ir pietūs antrąją buvo paruošti ne tik seimo nariams, bet ir svečiams su spaudos atstovais. Buvo puiki proga neoficialiai pabendrauti su iš įvairių vietovių atvykusiais atstovais.

(Nukelta į 3-čią psl.)

Pasaulio įvykiai

INDIJA BAIGIA UŽIMTI RYTŲ PAKISTANĄ, KURĮ PREMJERĖ I. Gandhi jau yra pripažinusi nepriklausoma Bengalijos respublika. Šis politinis sprendimas gerokai palengvino Indijos kariuomenės ir bengaliečių partizanų žygį — R. Pakistano gyventojai juos sutinka kaip išvaduotojus. Pakistano prez. gen. Y. Khan taip pat sudarė civilinę vyriausybę, premjeru pasirinkdamas ne rinkimus laimėjusios Avamio Sąjungos vadą šeiką M. Rahmaną, bet nežinomą ir nepopuliarų politiką N. Aminą iš R. Pakistano. Jo pavaduotoju buvo paskirtas rinkimus prieš Avamio Sąjungą pralaimėjusios liaudies partijos vadas, buvęs užsienio reikalų ministeris A. Bhutto. Naująjį ministerių kabinetą, savaime suprantama, ir toliau kontroliuos prez. gen. Y. Khano kariuomenė. R. Pakistaną Bengalijos respublika paskelbęs Avamio Sąjungos vadas M. Rahmanas tebėra uždarytas kalėjime V. Pakistane. Indijos kariuomenės daliniai jau supa R. Pakistano sostinę Dacca, kur beviltiškai kovai įsitvirtino apie 40.000 V. Pakistano karių. Jų vadas gen. mjr. Farman Ali buvo atsiuntęs telegramą Jungtinėms Tautoms, prašydamas karo paliaubų, kurios leistų jo karius pervežti į V. Pakistaną ir apsaugoti nuo galimo bengaliečių keršto. Telegramą tuojau pat atšaukė Pakistano prez. gen. Y. Khan. Visas karo paliaubų rezoliucijas Jungtinių Tautų saugumo taryboje veto teise sustabdė Sovietų Sąjunga. Dėl tarybos neveiksmingumo paliaubų klausimas buvo perkeltas į JT visumos posėdį, kurio nariai karo paliaubų rezoliuciją patvirtino 104:10 balsų santykiu. Rezoliucija reikalauja sustabdyti karo veiksmus ir atitraukti Indijos bei Pakistano kariuomenes į savo teritorijas. Pralaimėjimą jaučiantis Pakistano prez. gen. Y. Khan rezoliuciją priėmė, bet jos nesutinka laikytis Indijos premjerė I. Gandhi, kol R. Pakistane nebus i g y v e n d i n t a nepriklausomos Bengalijos mintis. Ją remia politinio sprendimo R. Pakistane siekianti Sovietų Sąjunga, o J. A. V. ir komunistinė Kinija vis dar bando išgelbėti prez. gen. Y. Khano karinės diktatūros valdomą dvilypį Pakistaną, nors R. Pakistano posūkis nepriklausomybės kryptimi jau yra įvykęs faktas. Prez. R. Niksono laukia politinis pralaimėjimas Azijoje. Jo bičiulystė su komunistine Kinija, parama bankrotuojančiam Pakistano generolui Y. Khanui Indiją stumia į Sovietų Sąjungos glėbį. Logiškiau būtų buvę užmiršti su Kinija flirtuojančius Pakistano generolus ir siekti nuoširdžios draugystės su nepalyginamai svarbesne ir didesne Indija.

SUVAŽIAVIMAS VARŠUVOJE

Varšuvoje įvyko lenkų kompartijos VI suvažiavimas, kuriame pagrindinį žodį tarė naujasis vadas E. Gierikas, pripažindamas ligšiolines nesėkmes ir žadėdamas eilę reformų gyventojų būklei pagerinti. Jis kvietė į talką ne tik komunistus, bet ir visus lenkus, įskaitant ir daug kur kompartijai nepritariančius katalikus. Suvažiavime dalyvavo 1.815 atstovų, kurių 43% buvo darbininkai. Gausus darbininkų dalyvavimas liudija, kad E. Gierikas nėra užmiršęs pernai prieš K a l ė d a s vykusių darbininkų riaušių ir savo pirmtako W. Gomulkos nuvertimo. Ramybę Lenkijai grąžino šių metų pradžioje E. Giereko paskelbtas kainų sumažinimas kasdieniniam reikmenim. Kainos vis dar tebėra užšaldytos, o atlyginimai palaipsniui didinami. Kiti kalbėtojai šiame suvažiavime griežtai pasmerkė kompartijos pareigūnų biurokratizmą ir reikalavo atleisti iš pareigų netikusius valdininkus, praradusius ryšį su gyventojų masėmis. Iš naujai išrinkto centrinio komiteto politbiuro buvo pašalintas prez. J. Cyrankiewicz ir užsienio reikalų ministeris S. Jedrychowski. Jų vietas užėmė jaunesni partiečiai.

ATLANTO SĄJUNGA

Briuselyje posėdžiavo Š. Atlanto Sąjungos krašto apsaugos ir užsienio reikalų ministerių planavimo komitetai. Sąjungos Europos nariai sutiko karinį 1972 m. biudžetą padidinti daugiau kaip bilijonu dolerių. J. A. V. k r a š t o apsaugos sekr. M. Laird pasiūlė sustiprinti Š. Atlanto Sąjungos laivyną Vidužemio jūroje kaip atsvarą sovietų laivynui. M. Laird norėtų, kad savo laivus Vidužemio jūrom atsiųstų tokie kraštai kaip pvz. V. Vokietija ir Turkija. Užsienio m i n i s t e r i ų susitikime pagrindinis dėmesys buvo skirtas Europos saugumo konferencijai. Amerikiečių W. Rogers, britų A. Douglas-Home ir vokiečių W. Scheel pokalbius apie šią konferenciją norėtų pradėti tada, kai abi Vokietijos užbaigs derybas dėl V. Berlyno ir kai bus oficialiai pasirašytas galutinis sutarties protokolas. Prancūzas M. Schumann patarė nelaukti to galutinio protokolo ir jau dabar imtis atitinkmų žygių saugumo konferencijai įgyvendinti. Ši ministerių pozicija, matyt, turėjo įtakos derybas vilkinusiai R. Vokietijai, kuri staiga sutiko pasirašyti sutartis dėl V. Vokietijos susisiekimo su V. Berlynu ir dėl V. Berlyno gyventojų įsileidimo į R. Berlyną. Pastarojo gyventojai ir toliau neturės teisės lankytis V. Berlyne. Kadangi sutarties pasirašymą buvo pavėluotas, V. Berlyno gyventojai per Kalėdas dar negalės aplankyti savo giminių ir pažįstamų R. Berlyne.

SOVIETINĖ TAIKA

Sovietinės taikos šiemetinę ofenzyvą premjeras A. Kosyginas užbaigė oficialiu vizitu Danijai ir Norvegijai. Pagrindine pokalbių tema Kopenhagoje ir Oslo buvo Europos saugumo konferencija. Pasak A. Kosygino, tokia konferencija turėtų būti sušaukta jau sekančiais metais Helsinkyje. Jos metu būtų sutartas Š. Atlanto ir Varšuvos sąjungų kariuomenių sumažinimas, bet jį galima aptarti ir prieš konferenciją, jeigu būsimieji jos dalyviai pageidautų. Tai yra nauja Maskvos nuolaida, nes lig šiol apie kariuomenių sumažinimą buvo siūloma kalbėti tik pačioje saugumo konferencijoje. A. Kosygino viešnagę sutrumpino jo netikėtas susirgimas gripu.

TEISMAS KAIRE

E g i p t e pasibaigė sąmokslu prieš prez. A. Sadatą kaltintų augštųjų pareigūnų byla. Karinis tribunolas mirties bausmę paskyrė buvusiam viceprezidentui A. Sabry, buvusiam vidaus reikalų ministeriui E. Gomaa, buvusiam prezidentinių reikalų ministeriui S. Sharaf ir Arabų Socialistų Sąjungos veikėjui F. A. Karim. Prez. A. Sadatas tuojau pat pranešė, kad mirties bausmė pakeičiama sunkiųjų darbų kalėjimu iki gyvos galvos. Buvusiam krašto apsaugos ministeriui ir kariuomenės vadui gen. M. Fawzy paskirta 25 metų kalėjimo bausmė buvo sumažinta iki 15 metų. Karinio tribunolo teisėjai pabrėžė jo nuopelnus kariuomenės perorganizavime po 1967 m. skaudaus pralaimėjimo ir reiškė viltį, kad jis galės dalyvauti Sinajaus išvadavime. Kiti 47 teisiamieji gavo kalėjimo bausmes nuo vienerių iki penkerių metų.

MAISTO KONTROLĖ

Čilės marksistas prez. S. Allende buvo priverstas įvesti valstybinę maisto gaminių paskirstymo kontrolę, kai jų pradėjo trūkti Čilės gyventojams. Pasak prezidento, jo vyriausybė beveik $210 milijonų užsienio valiutos atsargų yra panaudojusi maisto gaminių importui. Atlyginimų padininimas darbininkams daugeliui sudarė progą pirmą kartą paragauti tokių kepsnių, apie kuriuos jie galėdavo tik svajoti. Komunistinės darbininkų unijos narius prez. S. Allende ragino sudaryti specialius komitetus, kurie sektų į krautuves atvežamos mėsos paskirstymą ir demaskuotų atsargų sudarinėtojus bei juodosios rinkos žmones. Kubos diktatoriaus F. Castro viešnagės metu Santiago mieste apie 5.000 moterų surengė demonstracijas su tuščiomis keptuvėmis. Atrodo, maisto trūkumas Čilėje yra taip rimtas, kad šios problemos neišspres valstybinė maisto gaminių paskirstymo kontrolė.

Tėviškės Žiburiai – lietuvių savaitraštis
Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata $7, pusmetinė — $4. Rėmėjo prenumerata $10
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: $7 per year, $4 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.
941 Dundas Street West, Toronto 3, Ont., Canada
Tel. 368 - 6813

RELIGINIAME GYVENIME

★ **Brevijoriaus ir Mišių** nauji lotyniškieji tekstai iki šiol neturėjo atitinkamų melodijų, todėl liturgijos kongregacija su popiežiaus Pauliaus VI pritarimu 1971 m. lapkričio 23 d. paskelbė potvarkį: giedant Mišių metu arba giedant brevijorių (vienuolynuose) naudotini senieji tekstai bei giesmynai, išleisti dar prie Pijaus X 1908 m. Šis potvarkis galios tik trumpą laiką, nes sekančiais metais jau turėtų pasirodyti Solesmes, benediktinų gregoriniai giesmynai naujiems Mišių ir brevijoriaus tekstams. Ta pačia proga liturgistų buvo paaiškinta, kad ir ateityje Vatikanas duos leidimus naudoti senuosius tekstus bei giesmes, nes ekspertai pripažįsta, jog dabar mes neturime nieko, kas bent iš dalies galėtų lygintis su senųjų giesmių didingumu bei meniškumu.

★ **Vyskupų sinodo** sekretoriatan, šalia pačių vyskupų išrinktųjų 12 atstovų, jau ir popiežius paskyrė savo 3 atstovus: kard. Maurice Roy iš Kanados, arkiv. Enrico Bartoletti iš Italijos ir melkitų arkiv. Augustin Farah iš Libijos. Dabar sekretoriatas jau yra pilnos sudėties — 15 narių.

★ **Brolis Max Thurian,** vienas iš garsiojo protestantų Taize vienuolyno Prancūzijoje steigėjų, paskirtas to vienuolyno atstovu Vatikane. Taize vienuolynas jau nuo seno pasižymi plačiu ekumenizmu ir K. Bendrijos Tėvais paremta teologija.

★ **Lavalio universiteto** Kanadoje religinės sociologijos tyrinėjimų centras paruošė sociologinę studiją. 1,643 angliškosios Kanados kunigams išsiuntinėjo klausimus, kuriuos atsakė 947 kunigai, 558 pasauliečiai ir 389 vienuoliai. Paaiškėjo, kad 72% atsiliepusių pasauliečių kunigų ir 33% vienuolių darbuojasi parapijose. 55% yra visai patenkinti savo darbu ir tik 6% pasauliečių bei 4% vienuolių kunigų išreiškė didesnį nepasitenkinimą. 65% kunigų yra užsiėmę pastatų bei personalo administravimu, 42% — pinigų telkimu, 14% — pamokslais ir rekolekcijom, 8% — krikščioniškos bendruomenės ugdymu pasauliečių tarpe ir 3% labdara. Į klausimą, kuriais dalykais kunigas daugiausia turėtų rūpintis, 88% paminėjo pamokslų ruošimą bei sakymą, 86% — krikščioniškų bendruomenių ugdymą tarp pasauliečių, 64% — labdarą, 4% pastatų bei personalo administravimą, 3% — lėšų telkimą. 73% pasauliečių kunigų Mišias laiko savo svarbiausia pareiga, bet tiktai 2% save laiko tikrais maldos vyrais, nors 87% jaučia, kad tokiais turėtų būti. Tik 17% yra įsijungę aktyviai į liturgijos pritaikymą, nors 85% jaučia, kad tai turėtų daryti. 82% yra įsitikinę, kad reikia nuolatos sekti naujausius teologinius bei biblinius mokslus ir jų kryptis, bet tik 3% tai daro. 81% mano, jog reikėtų ruošti pasauliečius įvairioms pareigoms Bendrijoje, tačiau tik 1% tai bando daryti. 53% mano, kad privalomas celibatas kunigams turėtų būti panaikintas ir norintiems būtų leidžiama vesti, 36% yra priešingi privalomo celibato panaikinimui. Jei pastarasis būtų pakeistas, 37% pasauliečių kunigų ir 58% vienuolių liktų nevedę ir tik 4% pasisakė, kad vestų. Jeigu celibato pareiga nebūtų pakeista, 68% pasauliečių kunigų ir 77% vienuolių toliau pasiliktų nevedę ir tik 1% pasisakė, kad tikrai vestų. 83% pasisakė už vedusių vyrų šventinimą kunigais. Užklausti, kodėl patys tapo kunigais, 59% atsakymu įsirikiavo Evangelijos skelbėjo ir žmonių tarno kategorijon, 17% — šventiko-hierarcho grupėn, o 22% nurodė įvairius kitokius asmeninius motyvus. 53% vienuolių ir 42% pasauliečių kunigų nenori, kad dalyvavimas sekmadienio Mišiose būtų pareiga, sankcijonuota sunkia nuodėme. 55% pasauliečių kunigų pasisakė už panaikinimą Mišių stipendijų; 91% pasisakė, kad duotų išrišimą tikinčiajam, kuris rimtai viską persvarstęs ir toliau naudoja antikoncepcines piliules. 72% pasauliečių kunigų ir 64% vienuolių mano, kad tradicinės katalikų moralinės teologijos laikysena masturbacijos nuodėmės didumo atžvilgiu turėtų būti modifikuota. 88% pasauliečių kunigų pasisakė, kad vyskupas yra įtakingiausias asmuo įvairiuose sprendimuose ir 74% sutiko, kad tokiu jis ir turėtų toliau būti. Apie 50% kunigų mano, kad tikintieji turėtų turėti šiokį tokį balsą klebonų bei vyskupų parinkime, o 12% mano, kad tikintieji šioje srityje turėtų gauti didelį balsą. Aplamai pastebima gana didelė spraga tarp to, ką kunigai turėtų daryti ir ką daro. Pagal anketos duomenis taipgi išryškėja ir dabartinio idealaus kunigo vaizdas: maldos žmogus, kompetentingas naujosios teologijos bei Šv. Rašto srityje, besistengiąs ugdyti krikščioniškąją bendruomenę liturgine veikla bei Dievo žodžio skelbimu.

★ **Komunistinė Vengrijos** valdžia vienu savo augščiausių ordinų apdovanojo arkiv. Josef Ijjas, Vengrijos vyskupų pirmininką, jo 70 m. amžiaus sukakties proga. Apdovanotas, įvertinant jo pastangas gerinti santykius tarp komunistinės valdžios ir Katalikų Bendrijos ir už jo darbą vadinamame Taikos Kunigų sąjūdyje.

★ **Katalikų atsinaujinimo sąjūdis,** susiorganizavęs prieš trejus metus Anglijoje ir pasisakęs prieš popiežiaus vadovybę, prieš "Humanae Vitae" encikliką gimimų kontrolės klausimu bei prieš britų katalikų hierarchiją, — dabar smarkiai sumažėjo. Metiniame narių suvažiavime dalyvavo tik 35 asmenys.

★ **Pasaulio Taikos Diena** minima kiekvienais metais sausio 1 d. 1972 m. Taikos Dienai popiežius Paulius VI paskelbė šūkį: "Jei nori taikos, siek teisingumo". Jis pabrėžė, kad broliškas pasaulis tegali būti sukurtas respektuojant silpnus ir mažus. Nors visi šaukiasi taikos, tačiau kartais stveriamasi didelių nesąmonių pacifizmo vardu. Melas bei žiauri prievarta glūdi už kaikurių taikos siekių. Popiežiaus manymu, pasaulio taikos bei saugumo siekimui reikia: 1. respektuoti kiekvieno žmogaus ir kiekvienos tautos teises; 2. respektuoti kiekvieno teisę į savarankiškumą bei panaikinti prievartą; 3. atsisakyti ginklavimosi lenktynių; 4. pašalinti visokias diskriminacijas. Sausio 1 d. bus meldžiamasi už taiką, bet bus pabrėžiamas ne pacifizmas, o tai, kad pastovi taika gali ateiti tik tada, kai ji grindžiama teisingumu.

Kun. J. Stš.

MOHAWK
FURNITURE LTD.
PILNAS NAMŲ APSTATYMAS
ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI
SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI
ĮVAIRŪS KILIMAI • ŠALDYTUVAI
VALGOMŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.
SIUVAMOS MAŠINOS • RAŠOMOS MAŠINĖLĖS
Nemokamas į namus pristatymas.
KRAUTUVĖS:
Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. OX 9-4444
Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Ar tik metodais skiriamės?

Mintys politinėmis temomis naujausią "Varpo" žurnalo numerį sklaidant

A. RINKŪNAS

Didžiosios mūsų politinės-ideologinės srovės, atsisteigusios išeivijoje, leidžia savo periodinius žurnalus. Turime krikščionių demokratų "Tėvynės Sargą", frontininkų "Į Laisvę", tautininkų "Naująją Viltį", socialistų "Sėją" ir "Darbą", liaudininkų - varpininkų "Varpą", kurio pradininku laikomas dr. V. Kudirka, pradėjęs leisti šio vardo laikraštį 1889 metais. Mums vyresniesiems, kurie pažinome politines partijas nepriklausomoje Lietuvoje, įdomu sekti, kaip tos partijos veikia naujose sąlygose ir daugiau ar mažiau kinta. Įdomus skaitymas turėtų būti ir jaunajai kartai — gera proga susipažinti su politine Lietuvos praeitimi ir kartu pažinti bei geriau suprasti vyresniųjų galvojimą.

Lietuvoje varpininkų sąjūdis visą laiką linko nuo centro į kairę. Jų prieglobstyje buvo išaugusi stipri valstiečių liaudininkų partija, trečiame seime gavusi daugumą, sudariusi vyriausybę ir rinkimų keliu padariusi savo patriarchą dr. K. Grinių trečiuoju nepriklausomos Lietuvos prezidentu. Varpininkų sąjūdžio šaka Lietuvos universitete Kaune buvo studentų varpininkų draugija, atsisteigusi (bent filisteriais) išeivijoje. Nemaža varpininkų įtaka buvo ir išeivijos jaunimo sambūriui "Šviesa — Santara".

Su tokiomis tad mintimis imame į rankas naują, t. y. dešimtąjį "Varpo" numerį, pažymėtą 1970-71 metų data. Stambus tai leidinys — 222 psl. Savaitraščio rėmai neleidžia visko aptarti, tad sustokime tik prie kelių pagrindinių temų.

Jaunimas ir politika

Vyresnioji karta, atsinešusi savo politines tradicijas iš nepriklausomos Lietuvos, norėtų savo vaikus matyti aktyviai veikiančius VLIKą sudarančiose partijose. Deja, bent tuo tarpu, jaunimas tomis partijomis mažai domisi. **Išaugęs kitataučių visuomenėje, kuri mažai domisi ideologiniais klausimais, o politiką neretai laiko net nešvariu dalyku, mūsų jaunimas, bent jo dalis, pradeda tai aplinkos nuotaikai pasiduoti.** Į jaunimo gretas pradeda veržtis apatija. Prieš tokias nuotaikas griežtai pasisako "Varpas" savo vedamuoju "Neslėpkime didžiojo rūpesčio". "Ar slopindami laisvės Lietuvai reikalavimą ką nors atsiekiame? Ar šalindamiesi nuo taip vadinamos politikos surandam geresnį kelią į jaunimą? Deja, ne", (4 p.) — rašo vedamojo autorius ir žurnalo redaktorius A. Kučys. Bet kaip gi jaunimą išlaikyti aktyvų laisvinimo politikoje, turint galvoje, kad ši veikla nemaža dalimi susieta su praeities sentimentu, kurio jaunieji nėra patys išgyvenę? Autorius žavisi entuziastingu jaunimo dalyvavimu Brazinskų ir Kudirkos sukeltame proteste. Bet tai yra tik daugiau ar mažiau vienkartinis reiškinys. Kaip tą vienkartinį sujudimą padaryti pastoviu, atsakymo žurnale nerandame. Pravartu būtų, kad ta tema rastų vietos ateinančio jaunimo kongreso programoje.

Lietuvių politinės ideologijos

Tai yra mintys iš varpininkų simpoziumo, įvykusio 1970 m. pavasarį Union Pier, Mich., vasarvietėje. Nors nuo to laiko prabėgo jau pusantrų metų, tačiau daugelis minčių tebėra aktualios ir dabar. Simpoziume buvo bandoma apibūdinti kelių mūsų politinių-ideologinių sąjūdžių pagrindus, kaip juos matė pirmininkaujantis A. Kučys ir kaip jie atrodė tų sąjūdžių atstovams —tautininkui J. Jurkūnui, varpininkui J. Daugėlai, akiratininkui M. Drungai ir frontininkui St. Rudžiui (krikščionių demokratų ir socialdemokratų atstovai simpoziume nedalyvavo).

Tautininkai A. Kučiui atrodo taip: "Mūsų tautininkai iki šiol neturi aiškiai aptartos ideologijos. Savo pažiūras jie daugiausia atremia į žymesniųjų savo veikėjų, ir tai gana tolimoje praeityje, pareikštas mintis" (23 p.)... "Tvirtininmas, kad tautybė yra vienintelis žmogiškojo gyvenimo turinys, šiandien vargiai įtikimas. Gi šūkyje "Tėvynės gerovė yra augščiausias įstatymas" jaučiasi visagalės valstybės gaida ir tam tikra grėsmė pajungti žmogų kolektyvui" (25 p.).

Savo kalboje J. Jurkūnas tiesiogiai nenuneigė A. Kučio tvirtinimų. Jis leidosi į gretimų ir daugiau praktiškų problemų nagrinėjimą. Pirmoje eilėje jis konstatavo reikalą gelbėti jaunimą iš beidėjiškumo, nes "į beidėjinę tuštumą įsibrauna įvairūs radikaliniai elementai bei anarchistai, kurie tampa jaunimo vadovais" (26 p.). Ši tautininko mintis gerokai panaši į tas, kurios keliamos jau minėtame varpininko rašytame vedamajame. Visdėlto J. Jurkūnas yra lyg didesnis optimistas už A. Kučį tvirtindamas, kad tautininkai parsiveš į būsimą nepriklausomą Lietuvą bent 10% savo išeivijos jaunimo, tautiškai susipratusio.

Liaudininkai A. Kučiui atrodo taip: "Jie savo politines idėjas nuolat atremia į žymesnius savo politikus, veikusius Lietuvai kuriantis ir jos nepriklausomo gyvenimo metu. Šave laikydami valstiečių atstovais, daugelis jų būsimos Lietuvos vizijoje tebemato agrarinį smulkių ir vidutinių ūkininkų kraštą... Ši politinė ideologija sunkiai suderina savo žingsnius su Lietuvoje pasikeitusiu ir kintančiu gyvenimu (25 p.).

J. Daugėla, kaip ir J. Jurkūnas, tiesiogiai A. Kučo teigimų neneigia. Jo svarstymai daugiau liečia varpininkų ideologiją platesne prasme. Pastaroji esanti "pagrįsta humanizmo, liberalizmo ir demokratijos dėsniais... Liberalizmo, kuris dinamiškai nuolat siekia sukurti naujas, geresnes sąlygas prigimtoms individo savybėms pasireikšti" (31 p.). Savo pranešimo pabaigoje J. Daugėla su tam tikra melancholine gaida pasisako dėl "Šviesos-Santaros" sąjūdžio. Sekęs tą sąjūdį ir pastebėjęs "aštrią kritiką mūsų tautos laisvinimo organizacijai ir jos darbo metodams, tačiau neradęs jokių naujų pasiūlymų, išskyrus kai kurių veikėjų pasisakymus, kad tautos laisvinimo kovą iš viso reikėtų suspenduoti kažkokių labai didelių žmogiškų idealų labui." "Pagaliau, — sako J. Daugėla, — net radau pasisakymus, kad iš viso negalima neigiamai pasisakyti ir dėl prievarta įvestos komunistinės santvarkos Lietuvoje" (35 p.). Iš tikro, pastabus tas varpininkas J. Daugėla, o gal ir kiti tai pastebi, tik taip aiškiai pasakyti nedrįsta?

Frontininkai A. Kučiui atrodo taip: "Lietuvių Fronto Bičiuliai palieka pasaulėžiūrą už valstybės ribų" (23 p.). St. Rudys tą mintį plačiau išryškina, paaiškindamas, ką reiškia taip plačiai linksniuojama frontininkų pilnutinė demokratija: "Kultūrinė demokratija reikalauja, kad valstybė nespręstų ir neįsakinėtų kultūrinio gyvenimo turinio" (39 p.). "Palikdami pasaulėžiūrą už valstybės kompetencijos ribų, LFB pasisako už taip vadinamą nepasaulėžiūrinę politiką" (40 p.). Vadinasi, panašiai, kaip yra nepasaulėžiūrinės JAV-bių abi politinės partijos — respublikininkai ir demokratai. Kaip toji nepasaulėžiūrinė politika telpa į Lietuvos laisvinimo darbą, iš simpoziumo neaišku.

Akiratininkas M. Drunga neatrodo, kad būtų bandęs aiškinti ar atremti "Šviesai — Santarai" daromus priekaištus. Vietoje to jis iškėlė faktą apie naujus vėjus mūsų politinėje orientacijoje: "Skiriamės Lietuvos laisvinimo metodikoje ir lietuvybės išlaikymo klausimuose. Tai dalo mus į dvi naujas ideologijas, nežiūrint kokiais vardais jos būtų vadinamos. Šita naujoji klasifikacijja kerta skersiniu piūviu per visas senąsias, iš Lietuvos atsiveztas, ideologijas, nes vadinamųjų "tautininkų" ir "valstybininkų" yra kiekvienoje mūsų ideologinėje grupėje" (38 p.).

Su šiuo M. Drungos teigimu geriausia ir baigti minėto simpoziumo apžvalgą. Jo teigimas yra teisingas, tačiau vienu esminiu reikalu abejojame, būtent, **ar naujasis liberalinės kairės sąjūdis iš tikrųjų tėra tik Lietuvos laisvinimo metodikos keitimas? O gal teisingesnė yra J. Daugėlos pastaba, kad tai liečia Lietuvos laisvinimo kovos suspendavimą, kaip jis sako, "kažkokių labai didelių žmogiškų idealų labui"?**

Mokslininkų simpoziumas ir Lituanistikos Instituto suvažiavimas

Nors šiuos įvykius skiria pusantrų metų tarpas (pirmasis įvyko 1969 m. rudenį, o antrasis 1971 m. pavasarį), tačiau jie turi daug bendro, tad kartu juos ir paminime. Mokslininkų suvažiavimui A. Kučys daro pagrįstą priekaištą: "Buvo ten fizikos, chemjios, matematikos ir erdvių užkariavimo technologijos, buvo kalbama apie kompiuterius, variklius, žiurkes, transmisijas, apie įvairias chemines rūgštis, bet taip mažai buvo kalbama apie žmogų ir dar mažiau apie lietuvį, gyvenantį pavergtoje Lietuvoje... Apie žmogaus pavergtoje Lietuvoje ir apie lietuvių tautos laisvę (5 p.).

Kad priekaištas neliktų tik priekaištu, A. Kučys iškelia ir tai, **ką jaunieji mokslininkai galėjo padaryti, bet, deja, nepadarė:** "Kodėl jūs, mūsų mieli mokslininkai ir kūrėjai, savo suvažiavimuose nesvarstėte kaip prieiti prie kitataučių kolegų mokslininkų, ypač tų, kurie jautrūs žmogaus laisvei?" (7 p.). Vadinasi, **galėjo prieiti su lietuviškuoju skauduliu, su mūsų laisvės byla ir laimėti draugų tam reikalui. Galėjo, bet nepadarė.**

Panašiu tonu aidi ir Lituanistikos Instituto suvažiavimo aprašymas. Čia jau kliūva dr. V. Vardžiui, prof. Pr. Skardžiui, bet už visus daugiausia dr. T. Remeikiui. Apie šį rašoma:

"Išklausius paskaitą susidarė įspūdis, kad Lietuva yra suverenine respublika.... kuri ne klauso įsakymų iš Maskvos, bet valdžia dalinasi... Nepriklausoma Lietuva dr. Remeikio paskaitoje niekad neegzistavusi — jis tą laikotarpį vadina priešsovietiniu periodu... Dr. Remeikis nuslėpė faktą, kad didžiausius nuostolius žmonėmis Lietuvai padarė ne karo veiksmai, bet sovietų okupacija... paskaitininkas niekur nenaudojo kolonizavimo termino: jam tai reiškia tik imigravimas iš kitų respublikų" (190 p.).

Pašaliniam stebėtojui tokie aprašymai kelia slegiantį įspūdį, dar k a r t ą patvirtindami J. Daugėlos pastabą, kad bene pradedama atsisakyti Lietuvos laisvinimo kovos "kažkokių labai didelių žmogiškų idealų labui". Kokie tie idealai, mums, vyresniesiems, yra aišku, lygiai kaip aišku, kas tuos idealus skleidžia.

— — —

Tai tik, kaip sakyta, dalis naujojo "Varpo" medžiagos. Be to, žurnale yra ir eilė kitų vertingų straipsnių, kaip dr. K. Karvelio "Vakarų įtaka okupuotoje Lietuvoje", dr. P. Zundės "Ekonomikos mokslas Sovietų Lietuvoje, J. Daugėlos "Nuo Kražių iki Rugienio", V. Bildušo "Paskutinis posėdis" (J. Audėno, St. Raštikio ir K. Musteikio prisiminimų apie paskutinįjį Lietuvos Respublikos ministerių kabineto posėdį minčių santrauka), "Žydų balsas iš pavergtos Lietuvos" ir eilė kitų. Be to, šiame numeryje yra gana plati naujausių knygų apžvalga.

Seklių nuotykiai plėšikus gaudant

Rašo buvęs nepriklausomos Lietuvos detektyvas

(Tęsinys iš praeito numerio)

Nužudė Ratavičienę

Šio tragiško įvykio kvotai vesti kriminalinės policijos viršininko įsakymu buvo paskirtas vyr. valdininkas U. Šias eilutes rašantis ir detektyvas N. D. buvome atšaukti į Kauną. Jauniausias mūsų trijulės seklys A.B., Žemaitijoje gimęs ir augęs, buvo priskirtas prie kitų pareigūnų ir kurį laiką dar sekė plėšikų slapstymosi vietas.

Nuo birželio 7 d. iki rugpjūčio pabaigos plėšikai buvo ieškomi, tačiau nesėkmingai. Rugpjūčio pabaigoje vieno sekmadienio vidurdienį jie atėjo pas Ratavičienę į Juodeikėlių vienkiemį pasikalbėti. Ratavičienės nerado namuose — buvo išėjusi į bažnyčią. Kitų namiškių neišleido iš namų. Vienas plėšikų budėjo namuose, o kitas — lauke. Parėjusią Ratavičienę jiedu nušovė ir dingo miške. Po šio įvykio plėšikų jieškojimas vėl buvo sustiprintas. Už mėnesio ar daugiau pripuolamai Kazlauskas atsirado viename Žemaitijos bažnytkaimy, kur policininko buvo nušautas. J. Balsys dingo be žinios. Žemaitijoje žmonės kalbėjo ir buvę informatoriai sakė man Šiauliuose, kad J. Balsys pabėgo į lenkų okupuotą Vilniaus kraštą. Šie gandai galėjo būti tikri, nes po a. a. Ratavičienės nušovimo ir Kazlausko tragiško susidūrimo su policininku J. Balsys niekur nepasirodė.

Nekalta auka

Plėšikai nužudė Ratavičienę visai nekaltai, matyt, savo bendradarbių painformuoti, kad ji esanti mūsų talkininkė. Nužudytoji buvo pasiturinti moteris, malonaus būdo, gražiai sugyvenanti su kaimynais, religinga ir populiari Tryškių apylinkėje. Kilo didelė žmonių neapykanta plėšikams. Tai jausdami, jie pasitraukė į Kazlausko gimtinės apylinkes.

A.a. Ratavičienės nužudymas mane skaudžiai paveikė. Aš ją pažinojau ilgesnį laiką — teko su ja kalbėti lankantis tarnybiniais reikalais Kaune ir Šiauliuose. Užsimindavo apie birželio 6-7 nakties įvykius, bet apie gresianti pavojų gyvybei nebuvo kalbos. Po jos nužudymo tarnybos reikalais lankiausi Klaipėdoje, Ukmergėje, Šiauliuose, o dalį atostogų praleisdavau Kuršėnuose, Ubiškėse ir kitose Žemaitijos vietose. Vis bandžiau aptikti plėšikų pėdsakus, gauti žinių, bet nepavyko — sklido tik įvairūs gandai apie J. Balsio pabėgimą į Vilniaus kraštą.

Vilniuje

1939 m. spalio 20 d. gavau įsakymą išvykti Vievin, o iš ten — į Vilnių ir įsikurti Jono gatvės 3 nr. Ten lenkų okupacijos laikais buvo kriminalinės policijos įstaigos, tardymo kambariai ir daboklė. Apsitvarkius lietuvių policijai, tarnybon buvo priimti penki lenkai, buvę tos įstaigos pareigūnai, kurie neblogai talkino nusikaltėlių sekime. Teiravausi pas juos ir apie J. Balsį. Pavedžiau pareigūnui Vasilewskiui ir kitiem rinkti informacijas iš buvusių lenkų tarnautojų Vilniaus krašte. Prašiau, kad pateiktų žinias apie lenkų okupacijos laikais suimtus lietuvius, nelegaliai atvykusius iš Lietuvos. Gana sklandžiai bendradarbiavo ilgamečiai lenkų kriminalinės policijos tarnautojai Vasilewskis ir Markovičius. Jie supažindino mane su keliais buvusiais lenkų policijos vyresniais pareigūnais. Kalbantis lenkiškai, galima buvo išgauti gana daug naudingų informacijų apie buvusius politinius veikėjus ir kriminalinius nusikaltėlius. Deja, tomis žiniomis nebuvo galima pasinaudoti praktinėje veikloje dėl Lietuvai gresiančio pavojaus iš rytų. Gera buvo tiek, kad mūsų ryšiai su buvusiais lenkų pareigūnais nuteikė juos Lietuvai palankia linkme.

Ryšiai su lenkais

Iš buvusių gerų pažįstamų lenkų 1916-1918 m. sužinojau, kad lenkų valdininkai, gyvenę lietuviškose Vilniaus krašto vietovėse, atėjus Lietuvos valdžiai, persikėlė gyventi į Vilnių, Gardiną ir kitus miestus, o miestuose dirbę pareigūnai išvyko į lenkiškus bei gudiškus kaimus ir miestelius. Švenčionių apylinkės lenkų valdininkų dauguma buvo pabėgę į Latviją.

Vienas buvęs lenkų vyr. policininkas-seržantas, ištarnavęs 15 m., pasakojo apie suėmimusu, lietuvių, nelegaliai atvykusiu iš nepriklausomos Lietuvos. Esą 1936-1938 m. buvo suimti du tokie lietuviai. Vežant į Vilnių, vienas jų bandė pabėgti ir buvo nušautas, o kitas buvo perduotas Vilniaus slaptosios policijos skyriui. Aplamai, nelegaliai atvykę iš Lietuvos buvo perduodami politinės policijos skyriui Vilniuje. Kartais tardydavo ir karinės žvalgybos karininkai. Jie paprastai apkaltindavo suimtuosius "šnipinėjimu". Jų likimas viešajai policijai nebuvęs žinomas. Taip pasakojo Z. K. pareigūnas. Daugiau detalių nepavyko iš jo išgauti.

Valkininkų, Varėnos, Kabelių ir kitos vietovės, gyvenamos lietuvių, lenkų okupacijos metu palaikė ryšius su nepriklausomos Lietuvos tautiečiais. Lenkų policija tokius labai sekė ir suiminėjo. Buvo žinoma pvz., kad Varėnos rajone per trejus metus lenkų policija suėmė 5-6 asmenis, atvykusius iš Lietuvos, bet jų likimas nebuvo žinomas,

Vokiečių okupacija

1941 m. birželio 22 d. vokiečių kariuomenė, pradėjusi karą su bolševikais, po 2-3 dienų okupavo Lietuvą. Po mėnesio laiko vokiečių kariuomenės daliniai jau buvo okupavę didelę dalį Gudijos. Lietuviai, administruodami vokiečių okupuotą Lietuvą, neblogai suorganizavo administraciją, švietimo, ekonomines įstaigas, teismus ir visų rūšių policiją. Slaptosios policijos tarnybai priklausiau ir aš; dirbau senos, nusistovėjusios tvarkos galimybėse, derindamas veiksmus su okupacinio režimo reikalavimais. Visų laikų kriminaliniai nusikaltėliai buvo jieškomi, suimami ir perduodami lietuvių teismams, kurie nusikaltėlius baudė pagal Lietuvos įstatymus, jeigu suimant nesipriešino ginklu arba nebuvo rasta pas juos ginklų. Suimti su ginklais buvo atiduodami vokiečių karo policijai.

Gardine

Vilniuje lietuvių policija veikė gana gerai. Dėlto ir nusikaltėliai persikėlė į Gudiją, kur policija buvo menkai organizuota. Iš Vilniaus krašto lietuvių buvo gauta skundų, liečiančių lenkų pareigūnų žiaurumus praeityje. Teko tad lankytis įvairiose vietovėse ir rankioti atitinkamas informacijas. Gardine susipažinau su buvusiu lenkų teismo tardytoju A. M. ir kitais administracijos pareigūnais. Ten gavau gerų informacijų apie mums rūpimus dalykus ir kaikuriuos kriminalinius nusikaltėlius. Vėliau šie buvo suimti Vilniuje arba jo apylinkėse. Apie J. Balsį neteko užtikti jokiu pėdsaku, nors tyrinėjau išlikusias lenkų teismų ir policijos tardomųjų kartotekas. Taip ir liko J. Balsio keliai nežinomi. S. X.

A † A

Liudvikai Matukienei

mirus, vyrą dr. A. MATUKĄ, dukras REGINĄ su vyru, seselę BERNADETĄ, sūnus dr. ANTANĄ su žmona ir LIUDĄ su šeima nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi —

L. ir V. Kybartai su šeima
St. Majauskienė

A † A

Liudvikai Matukienei

mirus, vyrą dr. A. MATUKĄ, dukras — seselę BERNADETĄ, REGINĄ, sūnus — dr. ANTANĄ ir LIUDĄ bei jų šeimas užjaučiame ir kartu liūdime —

Vaidotų ir Valickų šeimos

1971 m. lapkričio 18 d. Romoj, Italijoj, mirė

A † A **Verutė Vildžiūnaitė**

Šv. Mišios už jos vėlę bus **1972 m. sausio 8, šeštadienį, 8.30 v.r.,** Prisikėlimo bažnyčioje Toronte.

Gilią užuojautą reiškiu jos seseriai vienuolei MARIJAI EFREM, broliui bei artimiesiems Lietuvoje.

Nuliūdusi **B. Augustaitė**

PADĖKA

A † A **MARTYNUI PAREIGIUI**

mirus 1971 m. lapkričio 12 d., nuoširdžią padėką reiškiame visiems draugams ir pažįstamiems už pareikštą užuojautą, prisiųstas gėles, šv. Mišių aukas, lankymą koplyčioje, dalyvavimą gedulingose pamaldose bažnyčioje, palydėjusiems į amžinojo poilsio vietą lapkričio 15 d. ir nešusiems karstą.

Ypatinga padėka kun. Augustinui Sabui, atvykusiam velionies laidotuvėms iš tolimos Ontario šiaurės, už atlaikymą gedulingų šv. Mišių, pasakytą pamokslą ir palydėjimą į kapines.

Nuliūdę — **žmona Jadvyga,** sūnūs — **Alfredas ir Rymantas su šeimomis**

Sault Ste. Marie, Ont.

KAS UŽ LIETUVĄ KOVOJA, TAS Į LIETUVIŲ FONDĄ STOJA!

Kol bus alaus, nebus revoliucijos

LEONAS URBONAS

Australija — sausas žemynas. Metus kitus užsitęsusi sausra išdžiovina ištisus ežerus, upes, upelius. Australijos žemynas yra iš visų pusių apsuptas jūrų, vandenynų, įlankų. Sausra ar ne sausra, o vandenynai pilni vandens. Jie niekad neišdžiūsta. Niekada neišdžiūsta ir australiškas alus. Juo didesnė sausra ir karščiai, juo gausiau teka alus. Alus geras, gintarinis, su balta puta. Jis teka kranais iš rūsyje paslėptų metalinių statinių į ketveriopo dydžio stiklus, kuriuos kiekvienam didesniam mieste skirtingai vadina. Iš stiklų alus bėga tiesiai į burnas.

Beveik kasdien ir beveik kiekvienas australas po darbo dienos užsuka į barą. Į savo anatomiją suverčia keletą stiklų šalto alaus ir eina arba važiuoja namo vakarienės pavalgyti. Po to jis sėdasi į patogią kėdę ir stebi televizijos ekrane revolveriais šaudančius amerikinius kaubojus.

Tai Australijos gyvenimo ritualas. Taip eina mėnesiai ir metai. Reikia išskirti tuos, kurie po darbo dienos visai namo negrįžta. Jie, kaip ir visi, užsuka į smuklę, išgeria pustuzinį ar daugiau stiproko australiško alaus ir pakeliui į namus kryžkelėje susiduria su automobiliu, už kurio vairo sėdi kitas pilietis, pustuzinį ar daugiau panašaus alaus išgėręs. Tokiais atvejais jie sukulia automobilius ir vienas jų arba abudu užsimuša. Gana greitai prisistato policija, greitoji pagalba, auto mechanikai su vilkiku. Kiekvienas jų susirankioja likučius ir išsiskirsto. Trūksta tiktai šlavikų. Pabirę tūkstančiai stiklo gabalėlių pasilieka ant gatvės, lyg sustingusios ašaros nelaimingos šeimos, praradusios savo duonos ir sviesto uždirbėją.

Tokiu ir panašiu būdu metų laikotarpyje negrįžta į savo šeimas keli tūkstančiai australų.

Baisu, ar ne!?

Vasaros metu laikraščiai perspėja besimaudančius vandenyne, kad reikia saugotis ryklių-žmogėdrų. Perspėja ne be reikalo. Australijos pakrantėse rykliai vasaros metu apkramto arba visai praryja vieną, gal net du neatsargius piliečius. Maždaug tiek pat miršta nuo nuodingų gyvačių įgėlimo.

Auto nelaimių ir užsimušimų palyginamojoj statistikoj Australijos skaičius jau liūdniausias motorizuotame pasaulyje. Už tai kaltinamas alus ir jo besaikiai gėrėjai. Kaltinami keliai ir eismo taisyklės.

Keliai galėtų būti geresni. Važiavimo taisyklės, valdžios kadaise įvestos arklių traukiamų vežimų judėjimui tvarkyti, galėtų būti pakeistos tokiomis, kurių laikosi visos kitos pasaulio šalys, naudojančios automobilius.

O kaip su alumi? Kaltas ar ne, jo atimti negalima. Aš neįsivaizduoju, kas čia būtų, jei alus, kaip tos dykumų upės, imtų ir išdžiūtų. Kiltų revoliucija!

Iš prigimties ir papratimo australas ramus ir nejautrus. Lotyniško temperamento jis neturi. Savo valdžios jis visai nerinktų, jei balsavimas nebūtų priverstinis.

Australas niurna, kritikuoja valdžią, bet trumpoj krašto istorijoj revoliucijų nebuvo. Kol alus ir toliau vėsins protą, jų nebus.

Prieš dvidešimt metų Australija didžiavosi augštu gyvenimo lygiu — buvo bene penkta pasaulyje. Šiandien ji yra tiktai dvidešimt antroj vietoj.

Visi kaltina valdžią. Kaltina armijas valdininkų. Esą be reikalo tiek valdžios įstaigų. Kas ketvirtas žmogus yra valstybės įstaigos tarnautojas. Jiems išlaikyti keliami valstybės mokesčiai, pašto tarifai, transporto kainos.

Penktadienio sulaukęs australas, valstybės ar kitų mokesčių gerokai apkarpytą algos vokelį kišenėn įsimetęs, skuba į barą savo kartėlio šaltu alumi nuplauti. Tenai jis ne vienas — tenai jau sėdi Jimmy ir Johnny, Bill ir Peter. Alus šnypščia, bėga iš kranų suspausto oro nešamas iš rūsyje paslėptų statinių. Po kojomis ant grindų šlama numesti popiergaliai, nuorūkos, degtukai. Ore maišosi alaus ir cigarečių dūmų tvaikas su keiksmais, riebesniais nei kadaise Rusijos kareivių.

Klausaisi tų skundų ir keiksmų.

Klausi šlakuotą australą, kodėl jis nekeliauja kitur savo laimės bandyti, pasaulio pasižiūrėti.

— Keliauti? Kur? After all this is the best country in the world. Let's have another, mate!

Nors gyvenimo lygis smunka kas metai, kas mėnuo, australas niekur nekeliauja. Jis tiki, kad, bent jam, čia yra geriausia ir tinkamiausia šalis. Emigruoti kur nors būtų perdidelė rizika.

Nereikia manyti, kad australas nieku nerizikuoja. Niekur pasaulyje nėra lažybų tokiu dideliu mastu, kaip šiame kontinente. Klubai su vadinamom "pokerio mašinom", arba "vienarankiais banditais" daro šimtus milijonų dolerių pelno kasmet. Valandų valandas atsistojęs prie tokio aparato australas kemša į siaurą plyšelį nuo alaus pasilikusius dolerius. Traukia jis rankeną išsišiepęs ir žiūri į stalčių, laukia, kad sidabras krūvomis pabirtų. Nepabirus skubiai vėl kiša sidabrą į blizgančios mašinos burną, kad net laiko nusikeikti nelieka. Tiktai tada, kai paskutiniai sidabro garsai dingsta mašinos nepasotinamuos viduriuos, paraudęs karalienės pilietis trenkia dideliu kumščiu į tanko stiprumo aparatą, paleidžia seriją riebių keiksmažodžių. Jo akyse matosi pirmadienis, darbo valandos ir viršvalandžiai, pigia mėsa maitinami vaikai ir žmona. Susikiša rankas į tuščias kišenes, spjauna gatvėje pro dirbtinius dantis ir pasuka vienodom nuobodžiom priemiesčio gatvėm. Artėdamas prie savo namelio, jis šypteli. Štai, už minutės jis atsidarys šaldytuvą ir atkimš bonką šalto gintarinio alaus . . .

—Let's have another beer, mate!

LIETUVOS REIKALAI VLIKo SEIME

(Atkelta iš 1 psl.)

Politinės gairės

Iš įvairių pranešimų ir kitos informacijos atrodo, kad VLIKo svarbiausias darbas 1972 m. bus budėjimas ir tinkamas pasiruošimas įvykiams ryšium su prez. Niksono kelione Maskvon ir Europos saugumo konferencija. Ruošiama informacija ir įvairi dokumentuota medžiaga. Iš kaikurių VLIKo pirmininko pasisakymų paaiškėjo, kad bene pats menkiausias Lietuvos laisvės reikalui sąjungininkas Europoje yra Vakarų Vokietija, kuri, numetusi keleta skatikų Vasario 16 gimnazijai, mano atlyginusi visus vokiečių padarytus nuostolius Lietuvai (tie nuostoliai siektų milijonines sumas).

Iškilo nuomonė, kad Europoje yra ir bus dvi stambios jėgos, į kurias derėtų kreipti tinkamą dėmesį: tai Londonas ir Vatikanas. Pastarojo atžvilgiu seimo metu buvo kritiškų pasisakymų, vertinant jo tikrą ar tariamą "flirtą" su Kremliumi. Be reikalo svečiams buvo leista kalbėti, kai laiko trūko pačių seimo atstovų pasisakymams. Jau tradiciniu reiškiniu tapęs laiko trūkumas lietuviškuose posėdžiuose buvo jaučiamas ir šiemetiniame seime.

Pokalbiuose su VLIKo vadovais išryškėjo gana reali galimybė naujoms radijo transliacijoms į Lietuvą iš naujai planuojamos amerikinės radijo bendrovės (britų BBC pavyzdžiu), kuri apjungtų "Radio Free Europe", "Radio Liberty" (gal net ir "Amerikos Balsą"?) programas. JAV kongrese jau numatytos lėšos, tik senatas turi kaikurių abejonių. Manoma, kad bus suderintos abiejų institucijų nuomonės ir tuo būdu bus reformuota ta visa amerikinė užsienio kalbomis radijo tarnyba.

Užbaigiant kyla klausimas, kurį gali atsakyti tiktai ateitis: ar VLIKo seimo nutarimai, dėl kurių formulavimo tiek karščiuotasi, bus įpareigojamai vykdomi, ar liks dulėti stalčiuose?

Al. Gimantas

SVEIKINAME

draugus ir pažįstamus švenčių proga. Kalėdų žvaigždė tešviečia meile ir viltimi visiems – čia ir tėvynėje

Juzė ir Antanas Rinkūnai

Vasaros vakaras Dainavos stovyklavietėje, kuris maloniai prisimenamas ir žiemą. Tai ateitininkų literatūros ir muzikos vakaras, kuriame dalyvavo jaunimas ir senimas. Iš kairės: E. Vaišnienė, Ateitininkų Federacijos vadas prof. J. Pikūnas, p. Pikūnienė. Antroj eilėj: p. Tijūnėlių šeima ("Zuikio Puikio" įgyvendintojai), dail. A. Varnas

Slaptoji kardinolo kelionė

Ką kalbėjo Vienos kardinolas Koenig su Budapešto kardinolu Mindszenty Vengrijoj

1963 m. balandžio 18 dienos rytą vienas dvasininkas įžengė pro geležines duris trečiajame JAV pasiuntinybės augšte.

— Esu svetimšalis kunigas. Norėčiau kalbėti su ambasadoriumi, — pareiškė keleivis sargybiniui.

— Jūsų pavardė?

— Atsiprašau, aš jos negaliu pasakyti.

— Parodykite bent savo pasą.

— Negaliu. Prašyčiau leisti man pasimatyti su ambasadorium.

Atsitiktinai eina pro šalį ambasados sekretorius. Jis atpažino Vienos arkivyskupą kardinolą Koenig'ą, atvykusį aplankyti kardinolo Mindszenty ir iš anksto nepranešusį. Pastarojo lankytojai yra nepaprastai reti. Vienintelis asmuo, kuris pastoviai ateina, yra mažytė senutė, juodai apsirėdžiusi, kuri atneša savo sūnui kardinolui gimtosios šalies medauninkų. Vieną dieną ji nepasirodė, ir "gyvam palaidotam" kardinolui buvo atneštos jos laidotuvių nuotraukos.

Tai buvo pirmas kartas, kad kardinolas pasirodė Mindszenty užuovėjoj. Ši slapta kardinolo kelionė buvo sumanyta popiežiaus Jono, nors jai priešinosi kaikurie Romos kūrijos sluogsniai. Popiežius sakė kardinolui Koenigui: "Kodėl neaplankote kardinolo Mindszenty? Juk nuo Vienos iki Budapešto tėra dvi valandos automobiliu. Pasveikinsite jį mūsų vardu ir matysite, ar jis linkęs atvykti Romon. Bet palikite jam laisvę pasirinkti."

Prieblandoje, staiga kardinolas Koenigas atsiduria kardinolo Mindszenty akivaizdoje, kuris laiko sukryžiuotas rankas ant krūtinės, ant sienų — Marijos, Jono XXIII paveikslai. Ilga tylos minutė. Kardinolas Mindszenty prabyla (lotyniškai): "Ko iš manęs nori popiežius?" Kard. Koenigas: "Jis pavedė man perduoti sveikinimą ir pakviesti Jus dalyvauti santaryboje, jei tai įmanoma."

Pokalbis užtruko beveik tris valandas. Taip prasidėjo Vatikano pastangos paveikti kardinolą Mindszenty, kad atsisakytų savanoriško kalėjimo ir tuo būdu prisidėtų prie Katalikų Bendrijos ir Vengrijos santykių pagerinimo. Kadaras jau kuris laikas siekė atotampos. Tačiau kardinolas pareiškė: "Mano vieta — Vengrijoj. Aš nevažiuosiu užsienin. Milijonai tikinčiųjų mano išvykimą laikytų išdavimu."

Kardinolui ką tik suėjo 71 metai. Rodydamas pirštu pro langą į paminklą, pastatytą sovietinės kariuomenės g a r b e i Laisvės aikštėje, tarė Vienos arkivyskupui: "Olim libertas, nunc milites sovietici" (buvo laisvė, dabar — sovietiniai kareiviai).

Kardinolas Mindszenty rašo savo atsiminimus, skaito daugybę laikraščių, ypač amerikietiškų ir vengriškų. Jis žino gandus apie save. Kietai nusistatęs su nieku nepalaikyti ryšių, nerašyti laiškų. Amerikos pasiuntinybės personalas negali su juo kalbėti.

Prieš tęsdamas pokalbį su kardinolu Koenigu, jis paleidžia radiją pilnu garsu, kad neutralizuotu slaptus mikrofonus, jeigu yra kur įrengti. Pokalbis eina toliau lotynų kalba. Kardinolas Mindszenty, kaip paprastai, aiškina savo dramą, pabrėždamas reikalą peržiūrėti 1949 m. teismo sprendimą. "Aš manau, kad išvykimas nėra geriausia išeitis dabartiniu metu." Jo viltis paremta populiarumu, kurį laimėjo Katalikų Bendrijai savo antikomunistiniu nusistatymu po išlaisvinimo.

Pokalbio pabaigoje kardinolas Koenigas siūlo padaryti kelias išvadas, kurios bus pateiktos popiežiui. Vengrijos primas sutinka. Netrukus Vienos kardinolas grįžta savo miestan. Po trijų savaičių mons. Casaroli, Vatikano Rytų Europos reikalų specialistas, slaptai išvyksta į Budapeštą užmegzti ryšio su vyriausybe. Penki internuoti vyskupai tuojau paleidžiami. Sutartis turi būti pasirašyta sekančiais metais.

Pradedamas svarstyti "Mindszenty atvejis". Padažnėja vizitai kardinolo Koenigo, mons. Casaroli bei jo pagalbininkų Bongianino ir Cheli pas savanorį kalinį-kardinolą. Sužinojęs, kad Amerikos pasiuntinybė padaryta ambasada, kardinolas Mindszenty pagrasina išeisiąs iš savo kalėjimo, p r o t e s t u odamas prieš Amerikos ir Vengrijos santykių atolydį. Vatikano valstybės sekretoriaus kardinolo Cicognani kviečiamas, kardinolas Koenigas skubiai grįžta Vienon. "Aš jį įtikinau, — aiškino kard. Koenigas, bet tai nebuvo lengva. Jis tai laiko garbės dalyku ir tiek tepasakė: "Jei popiežius pageidauja, pasilieku. Aš noriu duoti popiežiui klusnumo pavyzdį."

Viltis rehabilituoti kardinolą Mindszenty nuėjo niekais. Iš Budapešto vyriausybės Vatikanui pavyko išsiderėti tiktai užtikrinimą, kad kardinolui bus leista laisvai, ramiai išvykti užsienin su dviem sąlygom: jis neturės teisės grįžti ir negalės padaryti jokio pareiškimo.

Kardinolo išvykimu buvo suinteresuotos ir Jungtinės Amerikos Valstybės. Jos norėjo palengvinti sau naštą, nes kardinolo buvimas ją vis labiau sunkino, juoba, kad buvo prisibijoma seno kardinolo susirgimo. Tuo atveju būtų reikėję gabenti jį ligoninėn. Ar vengrai nebūtų jo suėmę už ambasados ribų ir rizikavę nauju K. Bendrijos-Vengrijos santykių įtempimu?

Bandymas įtikinti kardinolą Mindszenty išvykti Romon ir užimti vietą kūrijoj nepavyko — grieztai atsisakė. Tada Paulius VI priminė reikalą paklusti. Kardinolas pagaliau sutiko, tačiau pareikalavo Vatikaną paskelbti, kad jam ši kelionė reiškia tremtį, t.y. "sunkiausią savo gyvenimo kryžių". (Giancarlo Zizola, Inf. Cath. Internationales 1971. X. 15).

Kardinolas Mindszenty

KALĖDINĖ DOVANA

Viena geriausių dovanų švenčių proga yra lietuviška knyga. Prie tokių dovanų priklauso ir periodinė spauda. Dėlto kviečiame užsakyti "Tėviškės Žiburius" savo bičiuliam, kurie jų dar neprenumeruoja. Naujiem skaitytojam pirmaisiais metais "Tėviškės Žiburių" prenumerata tiktai $5,00 (reguliari prenumerata — $7,00, rėmėjo — $10,00). Skaitytojam, kuriem "TŽ" užsakomi kaip dovana, pasiunčiami specialūs pranešimai.

Dar neatsilyginusius kviečiame nedelsiant pratęsti savo prenumeratą 1972 metam.

A. ČIŽIKAS **ALFA RADIO & TV**

• Parduodam ir taisom televizijos ir radijo aparatus • Statom ir taisom antenas • Didelis pasirinkimas lietuviškų plokštelių

672 Lansdowne Ave. Tel. 531-6165 Dirbtuvė

295 Roncesvalles Ave. Tel. 536-1373

Atidaryta: kasdien 9-6 v., ketv. ir penkt. 9-9 v.

METROPOLINIO TORONTO SAVIVALDYBĖ

Pranešimas apie taksių kainų pakėlimą

Metropolinio Toronto įstatymų ir planavimo komitetas artimoje ateityje svarstys metropolinės leidimų komisijos rekomendaciją pakelti taksių kainas metropoliniame Toronte iki šešiasdešimt centų už pirmąjį mylios ketvirtį ar jo dalį ir dešimt centų už kiekvieną sekantį mylios ketvirtį ar jos dalį.

Suinteresuoti asmenys ir organizacijos kviečiamos įteikti rašytus pareiškimus, liečiančius taksių kainų pakėlimą, iki 1972 m. sausio 7 d. šiuo adresu: **Kenneth C. Heidi, Esq., Secretary, Legislation and Planning Committee, 2nd Floor, City Hall, Toronto 1, Ontario**

Bus viešas apklausinėjimas, kuriame komitetas svarstys tiktai rašytinius pareiškimus, gautus prieš 1972 m. sausio 7 d. Viešo apklausinėjimo data bus paskelbta vėliau. Smulkesnių informacijų teirautis **telefonu 367-8017.**

Reikalingi raštininkai - mašininkai

Toronto miestui tuojau reikalingi patyrę **mašininkai-ės (Clerk-Typists).**

Jų pareigos — teikti informaciją ir pagalbą visuomenei. Taip pat įvairios raštinės pareigos, susirašinėjimas, kartoteka ir kiti raštinės darbai.

Kandidatai turi turėti dvejus metus patirties santykiuose su žmonėmis, bent gimnazijos baigimo arba tolygų pažymėjimą. Būtinas anglų kalbos mokėjimas žodžiu ir raštu, taip pat vienos ar daugiau sekančių kalbų: italų, graikų portugalų.

Pradinė alga **$112.00 už 35 valandų savaitę** su metiniu priedu pagal asmeninius sugebėjimus i k i m a k s i m u m **$133.00 į savaitę.** Labai geri kiti priedai.

Kreipkitės asmeniškai į **Personnel Department, 17th Floor West Tower, City Hall.**

Čikagos lietuvių horizonte

Vladas Ramojus

KARDAS IR DOLERIAI

Lapkričio 14 ir 21 d.d. Čikagoje iškilmingai paminėta Lietuvos kariuomenės šventė. Pirmasis minėjimas įvyko Balzeko Lietuvių Kultūros Muzėjuje, didelės reklamos susilaukusiame ne tik lietuvių, bet ir amerikiečių spaudoje. Jį organizavo Lietuvos kariuomenės savanoris-kūrėjas, gabus plunksnos vyras K. Petrauskas, to muzėjaus pareigūnas. Minėjimas daugiau buvo skirtas pagerbti mūsų kariuomenės savanoriams, k u r i e 1919-21 m. apgynė tik ką atsikūrusios nepriklausomos Lietuvos laisvę. Plačiau buvo minimi žuvęs pulko vadas karininkas A. Juozapavičius, būrininkas P. Lukšys, eilinis Pr. Eimutis. Pagerbti ir kiti, kurie žuvo ar kovojo už Lietuvos laisvę anais sunkiais metais. Taip pat buvo atidengti kelių Lietuvos nepriklausomybės kovų didvyrių portretai, kurie dabar nuolatos kabės Balzeko muzėjaus laisvės kovų skyriuje. Pagrindinę paskaitą skaitė Vyčio kryžiaus kavalierius plk. K. Ališauskas, plačios dokumentuotos knygos apie Lietuvos nepriklausomybės kovas autorius. Veikalas dar yra įstrigęs spaustuvėje.

Pagrindinis Lietuvos kariuomenės minėjimas, sujungtas su Simu Kudirka, įvyko lapkričio 21 d. Jaunimo Centre. Į kun. J. Borevičiaus laikomas Mišias susirinko tiek žmonių, kad koplyčia tiesiog buvo perpildyta, maldininkai užtvenkė net vienuolyno koridorius. Po Mišių, atlikus apeigas prie paminklo žuvusiems už Lietuvos laisvę ir čia padėjus gėles, pagrindinis minėjimas vyko JC didžiojoje salėje. Minėjimui ypač pakilią ir deramą nutaiką sudarė Čikagos operos vyrų choras, padainavęs visą eilę Lietuvos karių ir ypač kariūnų dainuotų dainų, vadovaujant dirig. A. Gečui.

Spauda iškėlė ir kitą staigmeną. Į minėjimą atsilankęs besilikviduojančios Cicero Draugystės Lietuvių Kareivių atstovas K. Deveikis ALTos pirmininkui dr. K. Bobeliui (jis pasakė pagrindinę kalbą minėjime) iškilmingai įteikė draugijos kardą — kovos už laisvę ir nepriklausomybę simbolį. Dr. K. Bobelis kardo įteikėjams padėkos žodyje pažadėjo "pakeltąjį kovose už Lietuvos laisvę kardą be garbės nenuleisti . . ."

Žinant, kad Draugystė Lietuvių Kareivių prieš daugelį metų buvo įsteigta ne kariniam tikslui, bet sargybai prie Kristaus karsto Velykų naktį bažnyčioje, kardo simbolika, perkelta net į Lietuvos kariuomenės ir S. Kudirkos minėjimą, atrodė ne vietoje. Bet ta pati draugija turi ir $14,000 kapitalo, kurį nariai pasiryžę tarp savęs pasidalinti. Jų tėvų ar jų pačių tie pinigai sutelkti ir jiem valia daryti kaip nori. Tačiau jei bent dalis tos sumos atitektų Lietuvių Fondui ar kitiem gyvybiniam lietuvių išeivijos reikalam, ypač švietimo bei kultūros srityje, žingsnis būtų tūkstantį kartų reikšmingesnis, negu kardo perdavimas viešame minėjime.

TESTAMENTO AUKA LŽS

Neseniai Klevelande miręs redaktorius, rašytojas ir žymus tautinės srovės veikėjas Kazys Karpius savo santaupas testamente padalino visai eilei fondų, lit. mokykloms, organizacijoms ir giminėms. Dalis palikimo — $200 — paskirta ir Lietuvių Žurnalistų Sąjungos cv, kuri pinigus perves į dr. P. Daužvardžio stipendijų fondą. Įdomu, kad per kelias savaites naujosios cv išd. J. Janušaitis LŽS iždą padidino virš $400.

Vasario 5 d. gražioje Inn Motion salėje, Čikagoje, LŽS cv rengia pirmąjį plačios apimties spaudos balių, kurio nuotaika prilygtų nepriklausomoje Lietuvoje vykusiems spaudos baliams. Tik šį kartą valstybės prezidentui atstovauti kviečiamas VLIKo pirmininkas, o taip pat ir lietuviškų laikraščių redaktoriai, kuriems atvežti į Čikagą jieškoma mecenatų. Prieš spaudos balių LŽS cv nori surengti plačią konferenciją su redaktoriais dėl dr. P. Daužvardžio stipendijų fondo ir aptarti kitus su spauda susijusius reikalus. Spaudos baliuje programą atliks rašytojas-humoristas A. Gustaitis iš Bostono ir dainininkė Vanda Stankienė iš Čikagos. Įėjimo auka į balių (su šiltais valgiais bei gėrimais) $12.50. Atvykę iš kitur redaktoriai bus LŽS cv svečiai.

SPAUDOS BIULETENIAI

Ateityje apie LŽS cv veiklą lietuviški laikraščiai bus informuojami specialiais biuleteniais, kurie vienu laiku bus išsiuntinėjami visoms redakcijoms. Atskiri valdybos nariai tik po to galės kaikuriuos faktus komentuoti atskiruose straipsniuose ar nuolatinėse skiltyse. Tokį pageidavimą pareiškė kaikurie redaktoriai laikraščių, leidžiamų ne Čikagoje. Esą iki šiol Čikagos dienraščiuose faktai apie LŽS veiklą tuojau paskelbiami, tuo tarpu tolimesnieji savaitraščiai kartais visai nebūna informuojami ir informacijas turi semtis iš antrųjų šaltinių. Gruodžio 1 d. įvykusiame LŽS cv posėdyje ypač rimtas dėmesys buvo atkreiptas į kanadiškės "Nepriklausomos Lietuvos" redaktoriaus laišką.

"LAISVAJAI LIETUVAI" 25 METAI

Šiomis dienomis Čikagoje buvo plačiau paminėta sukaktis laikraščio "Laisvoji Lietuva", kurį leidžia Lietuvos Atgimimo Sąjūdis. Laikraščio leidėjai, atstovaudami konservatyvią liniją, atmeta betkokį bendravimą su Lietuva, tikėdami, kad iš to laimi tik priešo propaganda. Savo tolimesnį nusistatymą jie dėsto deklaracijoje: "Pasirinkto kelio ir kovos dvasios nepakeisiu. Ėjau ir eisiu tiesiu laisvės kovos keliu, istorijai paliksiu atsakyti, ar kovojau ir kovoju teisingą kovą, ar klaidingą. Prašau su manim susipažinti ir įsitikinti . . ."

Gera, kad mes gyvenam laisvėje ir pilnoje demokratijoje. Čia galimos ir visokios priemonės už laimingesnę Lietuvos ateitį. Vienas iš jų pabrėžia liberalūs "Akiračiai", kitas — konservatyvi "Laisvoji Lietuva". Ir vieni, ir kiti turi nemažą būrį savo sekėjų. Ir kas galėtų pasakyti, kad jie nėra patriotai, kad nesiekia Lietuvos šviesesnės ateities? Tik iš abiejų kraštutinių sparnų norėtųsi vieno — kad mūsų jėgos būtų jungiamos, o ne skaldomos.

"Laisvosios Lietuvos" leidėjai laikraščio sukakties proga paskelbė konkursą dailininkams. Už partizanų tema sukurta paveikslą I premiją laimėjo dail. A. Rūkštelė, o II premiją už S. Kudirkos temą — dail. J. Juodis. Kaip tuos premijuotus kūrinius įvertins meno kritikai bei istorija, parodys ateitis. Šiandien galime tik pasidžiaugti, kad neseniai Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio paskelbtas konkursas parašyti romanams partizanų tema jau susilaukė vaisių — kaikurie to konkurso vertintojų komisijos premijuoti romanai mokytojų rekomenduojami pasiskaityti augšt. lit. mokyklų mokiniams. K. Donelaičio šeštadieninė mokykla Čikagoje A. Barono premijuoto romano nupirko visą eilę egzempliorių.

BEST ELECTRIC

NUO LŪSNOS IKI DANGORAIŽIO!
VERSLO BEI PRAMONĖS PASTATŲ ELEKTROS ĮRENGIMAI, PRIEŽIORA IR KITI DARBAI

ELEKTROS RANGOVAS

Tel. 489-5425 Petras Prakas
Namų: 920-2501 Visi darbai atliekami GERIAUSIAI

DOVANOS ARTIMIESIEMS

Pigiau... geriau... greičiau...

Nors prekių kainos nuolat visur kyla, mūsų kainos iki š. m. galo pasilieka tos pačios. Pasinaudokite proga — pasiųskite jau dabar dovanų siuntinuką savo artimiesiems į Lietuvą.

SIUNTINYS 1971 (3)

3¼ jardo puikios vilnonės angliškos medžiagos eilutei, 3 jardai vilnonės angliškos medžiagos apsiaustui, 1½ jardo "crimplene" medžiagos suknelei, vyriškas arba moteriškas nertinis, vyriškos arba moteriškos nailono arba vilnonės kojinės, vilnonė gėlėta arba su ornamentais skarelė, 20 geriausių angliškų cigarečių, 1 dėžutė šokolado.
Siuntinio kaina, įskaitant muitą ir visas persiuntimo išlaidas, yra $100.00.

SIUNTINYS 1971 (4)

Itališkas nailoninis vyriškas arba moteriškas lietpaltis, vilnonė anglišką medžiaga eilutei, vilnonė medžiaga suknelei, medžiaga sijonui, 1 vyriški išeiginiai nailono marškiniai, bliuzė, šilkinė gėlėta skarelė, 1 kaklaraištis, 1 dėžė šokolado. Siuntinio kaina su visomis išlaidomis $90.00.
Taip pat galime prijungti prie šių arba kitų siuntinių be jokių papildomų persiuntimo išlaidų daiktus, kurių klientas pageidauja. Štai labai vertingi ir reikalingi dalykai:
Nailoninio kailio viršus apsiaustui $30.00, vilnonės gėlėtos skarelės $5.00, vyriški arba moteriški nertiniai $12.00 arba $18.00, nailono marškiniai $9.00, nailono lietpalčiai $11.00, "crimplene" medžiaga suknelei $9.00, ilgi vilnoniai kakliniai (šalikai) $10.00, moteriškų nailono apatinių rinkinys $7.00, vyriškų šiltų apatinių rinkiniys $12.50 ir t. t.

Baltic Stores Ltd., (Z. JURAS)

421 Hackney Rd., London, E. 2, England Tel. 01 739-8734

L. Radzevičius, 22 Skylark Rd., Toronto 4, Ontario
A. Kusinskis, 167 College Street, Sudbury, Ontario

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

NAUJASIS TEATRAS

Būsimajame Vilniaus operos ir baleto teatre jau montuojami scenos įrengimai, pagaminti R. Vokietijoje. "Komjaunimo Tiesos" 221 nr. pranešama: "Scenos įrengimai — tai sudėtingų mechanizmų kompleksas, valdomas iš vieno bendro pulto. Scenoje bus pakeliamos ir nuleidžiamos aikštelės, per visą sceną judanti aikštelė ir dvi iš šonų užvažiuojančios aikštelės. Tokios pagal paskutinį technikos žodį įrengtos scenos dar neturi nė vienas mūsų šalies teatras..." Montavimą atlieka F. Rachmatulino vadovaujama leningradiečių brigada, prižiūrima iš R. Vokietijos atsiųstų specialistų. Montavimo darbus tikimasi užbaigti iki 1972 m. gegužės 1 d.

MIRĖ J. MACEINIENĖ

Lapkričio 19 d. Vilniuje mirė mūsų žymaus filosofo prof. dr. Antano Maceinos žmona Julija Tverskaitė-Maceinienė. Žinią apie jos mirtį paskelbęs savaitraštis "Literatūra ir Menas" rašo: "Velionė buvo gimusi 1907 m., studijavo Kauno universitete filosofiją ir meno istoriją ir Kauno meno mokykloje tapybą; vėliau gilino menotyros studijas Šveicarijos ir Vokietijos universitetuose. Prieš karą buvo periodikoje paskelbta jos straipsnių iš lietuvių menotyros ir iš Vakarų Europos meno istorijos. Pastaruoju laiku reiškėsi kaip vertėja, daugiausia iš prancūzų literatūros." Po šiuo trumpu pranešimu įdėta studijų draugų užuojauta šeimai ir artimiesiems.

ATEISTŲ KLUBAS

"Tiesos" pranešimu lapkričio 26 d. laidoj, Vilniuje buvo įsteigtas "mokslinės" ateistinės minties propagandistų klubas, kuris jungs ateizmo propagandos organizatorius įmonėse, įstaigose ir organizacijose. Apie pirmąjį klubo narių susirinkimą rašoma: "Pradėdamas pokalbį, partijos miesto komiteto propagandos ir agitacijos skyriaus vedėjas Z. Stankevičius pažymėjo komunistinio darbo žmonių auklėjimo, jų materialinės pasaulėžiūros formavimo, mokslinio ateizmo propagavimo svarbą, įgyvendinant partijos iškeltus ideologinio fronto darbuotojams uždavinius. Susirinkusieji buvo supažindinti su klubo veiklos programa, su tarybiniais įstatymais, užtikrinančiais sąžinės laisvę, reglamentuojančiais bažnyčios veiklą..." Susirinkime kalbėjo religijų reikalų tarybos prie Sovietų Sąjungos ministerių kabineto okupuotos Lietuvos įgaliotinio pavaduotojas A. Murnikovas. Jo kalbos tema neskelbiama, bet ji greičiausiai lietė "mokslinius" patarimus, kad ateizmo propaguotojai lengviau galėtų apeiti sąžinės laisvę ir bažnyčių teises užtikrinančius sovietinius įstatymus. Klubo įsteigimas, be abejonės, turi tikslą dar labiau sustiprinti kompartijos kovą prieš religiją.

ANGELA DAVIS

Lietuvos miestuose lankėsi grupė Prancūzijos, Islandijos ir Suomijos komunistų jaunuolių, gilinančių propagandines žinias Maskvos komjaunimo aukštojoje mokykloje. Kauno dirbtinio pluošto gamykloje jaunieji Prancūzijos komunistai dalyvavo specialiame vakare teismo JAV laukiančiai negrei Angela Davis išlaisvinti. Už komunistės A. Davis laisvę pasisakė ir dvi lietuvaitės — Nijolė Vilimaitė ir Regina Ramanauskienė, smerkdamos sufabrikuotą kaltinimą. Kad negrė A. Davis kaltinama ginklų parūpinimu kaliniams ir kad susišaudyme buvo gyvybės aukų, niekas neužsiminė. Lubų link kilo lietuviški ir prancūziški kumščiai, aidėjo papūgiški šūkiai: "Fašizmui — ne!", "Tegyvuoja Sovietų Sąjunga!", "Laisvę Andželai Devis!" Ar ne geriau būtų palaukti teismo, kuris, ko gero, dar gali išteisinti tą kompartijos angelą Davis?

LIETUVIŲ KALBA

Išeivijoje dažnai dejuojame, kad lietuviai ne tik savo vaikų neišmoko lietuvių kalbos, bet ir patys ją baigia užmiršti. Pasirodo, ši problema tebėra aktuali ir tėvynėje. V. Matulevičius "Literatūros ir Meno" lapkričio 27 d. laidoje informuoja: "Vilniečių ir miesto svečių viena mėgstamiausių kultūrinių įstaigų yra Dailės parodų rūmai. Bet lankytojo akis čia užkliūva ir už detalių, kurios nelabai suderinamos su kultūros sąvoka: dažnai po eksponatais kabo tiesiog neraštingai parašyti pavadinimai. Užeikime kad ir šiandien į Dailės parodų rūmus. Ekspozicijoje — lietuvių menininkų kūriniai. Aldonos Ličkutės-Jusionienės keramikos darbų parodą "puošia" pavadinimai: "Pasvarstyk antelė", "Ar aš tau sese nesakiau", "Sukurys". Prie įėjimo į Vlado Eidukevičiaus tapybos ekspozicijos salę kabojo trumpa dailininko gyvenimo ir kūrybos apžvalga. Čia radome tokių "perliukų": "Bucharestė", "būvojo", "Tas šviesulys, metams bėgant, nėi kiek neišblėsta", "Tai darbai, sukurti devynėrių metų laikotarpyje..." Panašioje apžvalgoje prie Stasio Ušinsko darbų parodos skaitome: "... taip pat kurdamas lėlės ir dekoracijas filmui"... Toks klaidų gausumas rodo, kad tai nėra atsitiktinis reiškinys ar neapsižiūrėjimas."

MOKSLO PIRMŪNAI

Kauno politechnikos institutas surengė mokslo pirmūnų savaitę, pagerbdamas labai gerai besimokančius 426 studentus. Susitikimuose su jaunesniųjų kursų studentais jie kalbėjo apie savo darbo stilių, būsimąją specialybę, teorinių ir praktinių mokslų studijavimo metodiką. Pirmūnų savaitė buvo užbaigta specialiu vakaru, atidarytu instituto prorektoriaus moksliniams reikalams docento R. Chomskio. Paskaitą skaitė aukštojo ir specialiojo vidurinio mokslo ministeris H. Zabulis. Profesoriai A. Novodvorskis ir A. Matukonis kalbėjo apie mokslo pirmūnus ir jų pareigą padėti atsiliekantiem studentam. Panaši pirmūnų šventė buvo surengta ir Vilniaus pedagoginiame institute, kur jų šiais mokslo metais yra 202.

AKMENŲ SURINKĖJA

Lietuvos žemės ūkio mechanizavimo ir elektrifikavimo instituto vyresniojo mokslinio bendradarbio R. Baleišio sukonstruotą mašiną akmenims iš arimų rinkti pagamino Klaipėdos laivų remonto įmonė. Atliktuose bandymuose ji pasirodė esanti geresnė už dvi kitas panašias mašinas. Dabar žadama ją masiškai gaminti nejuodžio zonos ūkiams.

"PO TAURO RAGAIS"

Vilniaus universiteto studentai "Tauro" bendrabučio valgykloje įsteigė klubą "Po tauro ragais". Laisvalaikiais čia rengiami poezijos ir muzikos vakarai.

V. Kst.

KLB Hamiltono apylinkės valdyba kviečia visus lietuvius į

NAUJŲJŲ METŲ SUTIKIMĄ

gruodžio 31, penktadienį, 7.30 v. v.,

Jaunimo Centro salėje, 48 Dundurn St. N.

- *Vyt. Babecko orkestras*
- *Ed. Galinio turtingas šilto ir šalto maisto bufetas*
- *Baras su šampanu ir įvairiais gėrimais*
- *Laimės staliukai*
- *Jaukiai išpuošta salė*

Dalyvaukime visi. Niekas nesigailės šiemet atėjęs sutikti naujų metų į Jaunimo Centrą.

Įėjimas: $5.00 asmeniui; $3.00 studentui

HAMILTON ONT.

PASITINKANT NAUJUS METUS. Gruodžio 31 d. vakarą Hamiltono lietuviai rinksis į Jaunimo C. salę sutikti naujų metų. Naktį, išmušus 12-ktai, pasikeis metų skaičius vienu numeriu, ant sienos užkabinsime naują kalendorių. Nors gyvenimas eis kaip ėjęs įprasta vaga, tačiau tas vienas skaitmuo yra reikšmingas: kas buvo senas, vieneriais metais pasens, augantis vieneriais paūgės. Daugelį tie vieneri metai įgalins palikti įmonę ir išeiti į pensiją. Kaikurie tais metais pradės gauti valdžios siunčiamą senatvės čekį. — Per vienerius metus įvyko pasikeitimų ir mūsų kolonijos lietuviškajame gyvenime: lietuvių šeimose gimė apie 20 jaunų lietuviukų, 7 poros susituokė AV lietuvių bažnyčioje ir 15 savo tautiečių palydėjome į amžinybę. Kasmet pradeda vis didesnis skaičius ten iškeliauti. Atvažiavome dar stiprūs, o bėgantys metai mūsų veidus išvagojo senatvės raukšlėmis ir nubaltino mūsų galvas. Kalėdų naktį AV bažnyčioje 12 v. bus Bernelių Mišios. Mūsų parapijos choras nuotaikingai giedos taikos ir ramybės giesmes. Mūsų širdys vėl pajus sopulį, kad tie linkėjimai mums per 31 metus dar neišsipildė, nes nėra nei taikos, nei ramybės mūsų pavergtoj brangioj tėvynėj. Būdami negausūs ir išsibarstę didžiuosiuose pasaulio kontinentuose, kažko padaryti dabar gal ir negalime. Bet galime dar glaudžiau suburti savo gretas, vieningai atsigręžti į vieną ir tą patį priešą, prilaikyti silpnesnįjį, kad pergreit praradęs viltį nebandytų kapituliuoti ir pasitraukti iš kovos lauko. Mums brangus ir reikalingas kiekvienas Lietuvos laisvės kovos kareivis! Pasimatysime visi penktadienio vakarą Jaunimo C. salėje, sutinkant naujuosius 1972 metus. O Šv. Kalėdų proga tegu Kristaus Kūdikėlio šviesa skleidžia visiems kalėdinę ramybę.

K. Mileris,
KLB Hamiltono apyl. pirm.

LIETUVOS KARIUOMENĖS atsteigimo minėjimas buvo surengtas vietos ramovėnų ir šaulių Jaunimo Centre lapkričio 27 d. Jį pradėjo Ramovės sk. pirm. A. Ruzgys, pakvietęs invokacijai mons. J. Tadarauską. Po Kanados himno sekė trumpa A. Ruzgio paskaita, kurioje jis apžvelgė mūsų ginkluotų pajėgų reikšmę Lietuvos gyvenime. Perdavus vadovavimą šaulių kuopos pirm. P. Kanopai, sekė sveikinimai: Hamiltono Bendruomenės pirm. K. Milerio, ramovėnų centro valdybos pirm. iš Čikagos K. Dabulevičiaus, šaulių centro valdybos pirm. iš Detroito p. Tamošiūno, šaulių pirm. S. Kaunelienės, Niagaros pusiasalio ramovėnų pirm. Vyšniausko ir Toronto šaulių Pūtvio kp. Raštu savo sveikinimą atsiuntė gen. kons. dr. J. Žmuidzinas, KLB krašto valdybos pirm. E. Čuplinskas, Toronto savanoriai-kūrėjai, Montrealio sk. ramovėnai. Kiek vėliau atvykęs feder. vyriausybės sveikatos min. J. Munro taip pat sveikino Kanados vyriausybės vardu. Meninę programos dalį atliko Toronto Prisikėlimo parapijos choras, vad. kun. Br. Jurkšo. 40 asmenų vienetas puikiai atliko programą, ypač gražiai sudainuodamas ištrauką iš "Nabucco" operos. Oficialioji dalis užbaigta Lietuvos himnu. Po to buvo šokiai, grojant V. Babecko orkestrui. Jaunimo Centro salė buvo pilna dalyvių. Sekmadienį atlaikytos Mišios, užprašytos šaulių kuopos, dalyvaujant organizacijų vėliavom ir pilnai tikinčiųjų bažnyčiai. Sugiedota "Libera" už žuvusius karius, savanorius, šaulius, padėtas vainikas. Iškilmės bažnyčioje taip pat užbaigtos Lietuvos himnu. — Buvęs Vilniaus burmistras, ramovėnų centro vald. pirm. ats. plk. K. Dabulevičius šeštadienį praleido vilniečio K. Barono šeimoje, o svečiai iš Detroito — B. Krono rezidencijoje. Šaulių ir ramovėnų pirmininkai turėjo pasitarimus su savo organizacijų valdybomis. K. B.

ŠIURPI NELAIMĖ ištiko p.p. Dirvaičius: bevažiuojant automobiliu abiem su žmona, staiga visu smarkumu trenkė kitas automobilis, sutrenkė p. Dirvaitienės galvą, koją ir sulaužė tris šonkaulius. Ligonė šiuo metu gydosi namie gydytojo priežiūroje ir pradeda atsigauti. Linkime jai veikiai pasveikti. **J. Kapsas**

MCMASTER UNIVERSITETE studijuojančių lietuvių yra apie 60. Didesnę pusę sudaro vietos lietuvių jaunimas, o kiti yra atvykę iš kitų vietovių. McMaster universiteto lietuviai studentai turi savo organizaciją. Valdybą 1971-72 mokslo metams sudaro: pirm. I. Stanaitytė, vicepirm. K. Pareštytė, sekr. B. Aušrotaitė, ižd. E. Didžbalis. Mūsų lietuvišką veiklą parėmė $100 Hamiltono lietuvių kredito kooperatyvas "Talka". Nuoširdus ačiū "Talkai". **(B. Aušrotaitė)**

Advokatas
EUGENIJUS KRONAS,
B. Sc., B. C. L.
32 James St. So.,
Royal Bank Building,
suite 614,
tel. 522-8781
Hamilton, Ontario

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO
KOOPERATYVAS "TALKA"
830 Main St. East, tel. 544-7125

Darbo valandos:		Mokame už:	
pirmadieniais	10 — 5 v.p.p.	depozitus	5%
antradieniais	10 — 5 v.p.p.	šėrus ir sutaupas	6%
trečiadieniais	10 — 5 v.p.p.	už vienų metų terminuotus	
ketvirtadieniais	10 — 5 v.p.p.	indėlius	6½%
penktadieniais	10 — 7 v.vak.	ir virš $10.0000 – 3 metams 7%	
šeštadieniais	9 — 12 v.p.p.	Duodame:	
Liepos ir rugpjūčio mėnesiais		asmenines paskolas iš	10%
šeštadieniais "Talka" uždaryta.		nekiln. turto paskolas iš	8½%

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Parduodame "American Travelers" čekius. Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš $2.800.000.

KNIGHT RADIO & TELEVISION
SALES & SERVICE
168 Locke St. S., Hamilton, Ont.
Tel. 522-5028
ATSTOVAUJAM PHILIPS, WESTINGHOUSE & ZENITH BENDROVĖMS
Savininkas ALGIS (AL) PILYPAITIS

ŠVIEŽIA MĖSA — DEŠROS — SKANUMYNAI
R. Denninger Limited
284-288 King St. E. — 528-8468 — 740 Upper James St. — 389-4113
Hamilton — Ontario Nemokamos autoaikštės

OTTAWA, ONT.

KALĖDŲ EGLUTĘ ruošia šeštadieninės mokyklos tėvų komitetas gruodžio 19, sekmadienį, Assumption parapijos salėje, 320 Olmstead St., Vanier. Sueigos programoje: vaidinimas, kuriame dalyvaus visa mokykla; Kalėdų senelis; mokykloj įvykusio skaitymo konkurso laimėtojams dovanų įteikimas; bus perskaitytas nutarimas, suteikiąs mūsų šeštadieninei mokyklai vardą įžymaus istorinio asmens. Sueigos pradžia 14.30 v. Prieš tai, 13 v., parapijos bažnyčioj bus klausoma išpažinčių. Pakviestas svečias kunigas S. Kulbis. Po išpažinčių, apie 13.30, Mišios. Sueigos metu bus galima apsirūpinti plotkelėmis. Mokyklos tėvų komitetas prašo tėvus parūpinti savo vaikučiams dovanėlių 2-3 dol. vertės. Užrašą, kam skirta dovana, prašoma gerai pritvirtinti. Dovanėles įteikti prašoma prieš programos pradžią, nes jos bus panaudotos ir vaidinimo metu.

MŪSŲ MOKYKLĄ, ryšium su parinkimu jai vardo, nutarta įrašydinti į Lietuvių Fondo narius. Tuo rūpinasi L. Fondo įgaliotinis Otavos apylinkei. Jo vykdomas tam tikslui vajus numatytas užbaigti sueigos metu. Vaišių metu bus atliktas burtų keliu dovanų paskirstymas. Dovanoms yra gauta: dail. A. Tamošaitienės grafika "Pavasaris", dail. archit. V. Trečioko aliej. paveikslas "Ruduo", medžio šaknų skulptoriaus P. Baltuonio "Keturi pingvinai" ir dar keletas lietuviškų suvenyrų. Laimėjimo vienetu yra laikoma 50 centų auka. Tai bus dvidešimtasis įnašas į L. Fondą iš šios apylinkės. Šiuo įnašu planas bus išpildytas 170%.

KALĖDINIŲ SVEIKINIMŲ vietoj L. Fondo įgaliotinis paprašė vietos tautiečius aukoti Lietuvių Fondui. Gautos aukos yra įrašomos kaip bendrasis Otavos lietuvių įnašas, kuriam atstovauja apylinkės valdyba. Iki šiol atsiliepė p.p. Marčiukaičiai iš Pembroko, Leveriai, sr., iš Campbell's Bay, p.p. Jurkai, Dauniai, Jurėnas, Kubiliai, Priščepionkos, Paškevičiai, Rimšaitė, Vilčinskai iš Otavos. Dar du asmenys prašė jų pavardžių neskelbti. Gautoji suma tuo tarpu dar nesudaro pilno įnašo ir bus paskelbta vėliau. Dabartinis apylinkės valdybos įnašas Lietuvių Fonde yra $1.100.

VIENAM IŠ AUKOTOJŲ šiais metais burtų keliu teks dail. A. Tamošaitienės kūrinys "Raštų simboliai". Negalime nepaminėti p. Tamošaičių duosnumo, kuriuo jie pasižymi, remdami Lietuvių Fondo įgaliotinio pastangas sukaupti daugiau lėšų. Pažymėtina, kad jie tai daro patys, pajutę ar sužinoję kur parama yra labai pageidaujama. L. Fondo įgaliotinis yra didžiai dėkingas p. Tamošaičiams už jų taip jautrią lietuvišką širdį.

DEVYNIOLIKTASIS įnašas į L. Fondą iš Otavos buvo a.a. Kamilės ir Prano Rimšų atminimui įamžinti. Jį davė duktė J. Rimšaitė, geologijos mokslų daktarė, žinoma mokslininkė ir už Kanados ribų, kaip dažnai atstovaujanti šiam kraštui tarptautiniuose suvažiavimuose.

Albinas Vilniškis

Sault Ste. Marie, Ont.

TURIME IR PRIEŠŲ. Pakartotini kaikurių mūsų tautiečių laiškai vietiniam "Sault Daily Star", pasisakę prieš komunizmą, radikalus, kairiuosius ir visokius demonstrantus bei protestuotojus, susilaukė net poros nepalankių atsakymų. Mūsiškiai esą aktyvistai - fanatikai ("activist" - zealots), kurie perdažnai kandžiojasi, perilgai toleruojami ir t.t. O vienas laiškas rašytas net nuolatinio dienraščio bendradarbio. Atsakymai į šiuos laiškus jau nespausdinami, nes juose esą rašoma apie tuos pačius dalykus ir jau abiem pusėm pasisakius. Nevisi mūsų tautiečiai šios rūšies pastangas ir šią savotišką kovą prieš komunizmą įvertina. Vieni angliškojo dienraščio visai neskaito, o kiti, kaip "TŽ" viename straipsnyje buvo paminėta, pasitenkina nuomonių pasikeitimu gintarinės spalvos skysčių stiklus bekilnojant. Bet ar to užtenka ir ar tuo pateisiname savo egzistenciją čia, saugiai savo kailius nuo komunizmo išnešę?! Atrodytų, kad ne!

VINCAS LUDAVIČIUS iškilmingai atšventė 25 metų vedybų sukaktį. Lapkričio 27 d. pobūvyje lenkų salėje dalyvavo apie 300 žmonių. Įsismaginęs pobūvio vedėjas ir pranešėjas lenkas net lietuviškai prašneko.

(Nukelta į 7-tą psl.)

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

ČIKAGOJE SUDARYTA speciali JAV LB komisija studijuoti JAV lietuvių būklei, veiklos metodams ir konkretiems JAV LB darbams. Komisijon pakviesti: kun. Pr. Garšva, M. I. C., kun. G. Kijauskas, SJ, dr. A. Norvilas, dr. T. Remeikis, dr. J. Valaitis ir dr. V. Vygantas. Pirmajame susirinkime su JAV LB tarybos pirm. V. Kamantu ir sekr. V. Kleiza buvo apsvarstyti naujosios komisijos tikslai, uždaviniai, studijuotinos sritys, lėšų klausimas, specialistų ir mokslininkų kvietimas konkretiems darbams.

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA yra paruošusi peticiją prez. R. Niksonui, protestuojančią prieš sovietinę Lietuvos okupaciją, kompartijos vykdomą religijos persekiojimą, žmogaus pagrindinių teisių pažeidimą ir kalėjimo bausmę Simui Kudirkai. Peticijai norima surinkti bent 100.000 lietuvių bei jų bičiulių parašų. Į talką kviečiami visi lietuviai, ypač parašų rinkėjai. Visais peticijos reikalais kreiptis į ALTos centrą, 2606 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629, USA. Tel. 778-6900 arba 778-6901.

KALIFORNIJOJE LEIDŽIAMAS dienraštis "The Daily Breeze" paskelbė žurnalisto J. Beaty rašinį apie Simą Kudirką ir jo šeimos likimą. Lietuvių pogrindžio duomenimis, po S. Kudirkos teismo Vilniuje jo žmona Genė ir du vaikai buvo išmesti gatvėn Klaipėdoje. Butą ir baldus konfiskavo valdžia. Daugelį naktų S. Kudirkos šeimai teko praleisti po atviru dangumi, kol ją priglaudė geri žmonės, nepaisydami KGB grasinimų. Genė Kudirkienė negali gauti darbo, kol nepasmerks ir neatsižadės kalėjime uždaryto savo vyro. O be darbo negalima gauti ir buto. J. Beaty teigimu, ši žinia buvo gauta iš Klaipėdos į Los Angeles atsiųstu laišku. Ją yra patvirtinęs Los Angeles lietuvių veikėjas Leonardas Valiukas. Laiško siuntėjo pavardės jis negali duoti laikraščiui, kad nepakenktų jam sovietų okup. Lietuvoje.

BALYS GAIDŽIŪNAS, tautininkų veikėjas ir buvęs "Dirvos" redaktorius, Klevelande atšventė amžiaus šešiasdešimtmetį. Sukaktuvininkas yra diplomuotas agronomas ekonomistas, buvęs "Jaunosios Lietuvos" korporacijos pirmininkas. Vokiečių okupacijos metais buvo vienu VLIKo organizatorių, VLIKo vicepirmininku ir už politinę veiklą kentėjo vokiečių kalėjimuose. Šiuo metu verčiasi prekyba savo įstaigoje "Patria".

KLEVELANDO MIESTE lig šiol veikusios dvi Lietuvių Bendruomenės apylinkės lapkričio 21 d. posėdyje susijungė į vieną apylinkę, įvesdamos 8 seniūnijas buvusių abiejų apylinkių ribose. Posėdyje dalyvavo ir JAV LB centro valdybos pirm. V. Volertas, taręs žodį apie LB apylinkių reikšmę. Klevelando LB bendrosios apylinkės valdybon buvo išrinkti ir pasiskirstė pareigomis: Jurgis Malskis — pirm., Bronius Gražulis — vicepirm. kultūriniams ir parengimų reikalams, Pranas Karalius — švietimo vadovas, Stasys Lazdinis — socialinių reikalų vadovas, Aušra Babickienė — sekr., Petras Bielinis — ižd., Teresė Neimanaitė — jaunimo reikalų vadovė.

ČIKAGOS MARQUETTE PARKO Švč. Marijos Gimimo parapijoje buvo pagerbtas kunigystės 40 metų sukakties sulaukęs žymusis Kauno katedros pamokslininkas kun. V. Zakarauskas, žurnalistas ir kelių knygų autorius. Sukaktuvininką sveikino Lietuvos garbės konsulė J. Daužvardienė, vysk. V. Brizgys, dr. Z. Danilevičius ir visa eilė kitų lietuvių. Jam buvo įteiktas spalvotas televizijos priimtuvas.

KUNIGŲ SENATO RINKIMUS demokratiniu būdu pravedė Čikagos arkivyskupija. Senate lietuviams atstovaus keturi išrinktieji: kun. Petras Paurazas, kun. Antanas Miciūnas, MIC, Švč. Marijos Gimimo par. klebonas kun. Antanas Zakarauskas ir "Draugo" red. kun. Juozas Prunskis.

Brazilija

MALDOS APAŠTALAVIMO IR LIETUVIŲ katalikių moterų draugijos Sao Paulo mieste išleido saleziečio kun. Pr. Gavėno paruoštą brošiūrą "Kūčios", kurioje atskleidžiama gilioji Kūčių prasmė mūsų krikščioniškos tautos tradicijose. Onutės Petraitytės vadovaujamas jaunimas "Kūčias" išvertė į portugalų kalbą, brošiūrą pavadindamas "A Ceia de Natal". Portugališkoje laidoje vietoj lietuviškų giesmių įterpta Sibiro lietuvaičių maldaknygės malda į Kalėdų Kristų.

Argentina

KOMPOZ. V. RYMAVIČIUS vadovaujamas Šv. Cecilijos choras Buenos Aires Aušros Vartų parapijos salėje įvykusiame susirinkime aptarė veiklos planus. Dėmesio centre buvo naujas repertuaras ir choro papildymas naujomis jėgomis. Ypatingas dėmesys skiriamas jaunimui. Naujų daininink įtarukimu rūpinsis speciali komisija — O. Savickaitė, B. Čekanauskaitė, P. Savickas, R. Čekanauskas ir H. Povilauskas.

BUENOS AIRES LIETUVIŲ VEIKĖJAS inž. Jonas Gaidimauskas, dirbęs Buenos Aires energijos žinyboje, dabar buvo pakviestas administratoriaus pareigoms naujai pertvarkytoje valstybinėje vandens ir elektros energijos išteklių žinyboje visai Argentinai.

Australija

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ Katalikų Federacijos suvažiavimas įvyks Melburne gruodžio 27 - 29 d. d. Be veiklą apžvelgiančių posėdžių, diskusijų, valdybos ir revizijos komisijos rinkimų, programon yra įtrauktas Adelaidės "Vaidilos" teatro spektaklis, literatūros vakaras, kun. A. Spurgio ir V. Laukaičio paskaitos.

MELBURNO "DŽIUGO" ir Geelongo "Šatrijos" skautų tuntai jau ruošiasi bendrai vasaros stovyklai 1972 m. sausio 5-16 d.d., kai Kanadoje ir JAV yra pats viduržiemis. Stovyklai jau gauta graži vietovė eukaliptų miškelyje prie Moorbool upelio užtvankos. Registraciją vykdo: Melburne — tuntininkas ps. Vl. Stasiliūnas, Geelonge — tuntininkas s. Alg. Karpavičius. Stovyklon kviečiami visi lietuviai jaunuoliai, kurie sutinka laikytis skautiškos tvarkos.

MOTERŲ SEKCIJA Adelaidės Lietuvių Namuose surengė naujausių madų parodą. Drabužius modeliavo D. Tugaudytė, R. Bielskytė, V. Vanagaitė, K. Pacevičiūtė, L. Ružinskaitė, L. Guscaitė ir A. Bielskytė.

Indonezija

BIRUTĖ GALDIKAITĖ - BRINDAMOUR su savo vyru Rod atvyko į Borneo salos džiungles, kur ilgesnį laiką ruoš doktorato disertaciją apie orangutangus natūralioje gyvenimo aplinkoje. Ji yra gavusi dr. Leaky ir Kalifornijos universiteto Los Angeles stipendijas. Birutės tėvelis A. Galdikas yra dažymo darbų rangovas Los Angeles mieste.

Lenkija

LENKIJOS TAUTINIŲ GRUPIŲ koncerte Vroclave lietuviams atstovavo vietinis tautinių šokių ansamblis "Vilnelė". Lietuvių Visuomeninės Kultūros Draugijos Vroclavo skyrius iš miesto savivaldybės gavo dvi dovanas — pianiną ir aparatą filmams rodyti.

Vokietija

VASARIO 16 GIMNAZIJA Kalėdų atostogas pradeda gruodžio 21 d. ir jas baigia sausio 9 d. Lapkričio 7 d. gimnazijoje lankėsi svečiai iš JAV — prel. J. Balkūnas, prel. J. A. Karalius, kun. J. Gurinskas ir kun. L. Budreckas. Prel. J. A. Karalius bendrabučio statybai paaukojo $1.000, kun. J. Gurinskas — $50. Prel. J. Balkūnas savo auką jau buvo įteikęs anksčiau. Lapkričio 21 d. gimnaziją jau trečią kartą aplankė BALFo vicepirm. adv. dr. Elena Armanienė. Ji ir vėl žadėjo parūpinti gimnazijai būtinų reikmenų.

BALTIEČIŲ DRAUGIJOS XVI suvažiavimas įvyko Lueneburge. Lietuviams jame atstovavo politinę apžvalgą padaręs dr. P. Karvelis. Jo pranešimo santrauką ir apžvalgininko nuotrauką paskelbė vietinis laikraštis.

RYTŲ IR VIDURIO EUROPOS tarptautinis katalikų jaunimo biuras lapkričio 20-21 d.d. turėjo savo suvažiavimą Augsburge. Dalyvavo ir lietuvių atstovai — A. Šmitas, V. Bartusevičius, kun. V. Damijonaitis ir A. Griniuvienė. Pagrindinis dėmesys buvo skirtas politinio auklėjimo darbui su jaunimu ir sekančių metų renginiams, kuriem yra gaunama finansinė parama. Visų tautybių atstovai padarė pranešimus apie savo jaunimo veiklą. Barbara Schmid skaitė gyvas diskusijas sukėlusį referatą apie Vakarų-Rytų turizmą. Antrą suvažiavimo dieną buvo svarstoma 1972 m. veikla, kuriai tikimasi gauti finansinės paramos. Lietuvių atstovai jos paprašė jaunimo dalyvavimui tradicinėje studijų savaitėje, prieškongresinei stovyklai, vadovų kursams ir suvažiavimui Hamburge. Tarptautinio katalikų jaunimo biuro suvažiavimas Augsburge buvo užbaigtas kun. V. Damijonaičio atnašautomis Mišiomis.

LONDON, ONTARIO

VISOS LIETUVIŲ ORGANIZACIJOS ir pavieniai asmenys naudojasi parapijos sale, o kartais ir triukšmą pakelia, jei norimą datą negali jos gauti. Žinoma, visada pretenduoja ją gauti be atlyginimo, bet... kai rengiamas šokių vakaras parapijai paremti, tai į ją atsilanko tik kaikurių organizacijų nariai, o kitų vadovai bei nariai susilaiko ir teisinasi viena ar kita negalėjimo priežastimi. Tokia grupinė "negalėjimo" linija pasireiškė ir per paskutinį parapijos parengimą. Didelė dalis Londono miesto lietuvių šį kartą nejautė pareigos paremti tą instituciją, kuri čia yra viena pagrindinių sąlygų lietuviškai veiklai klestėti. Ačiū Rodney, Ingersollo ir kitų apylinkių lietuviams ir tolimiems svečiams, kurių gausaus dalyvavimo dėka vakaras praėjo jaukioje nuotaikoje ir vienas kitas skatikas įriedėjo į parapijos iždą, turintį nemaža išlaidų bendro lietuviško reikalo labui. Atrodo, kaikurie asmenys mėgina kirsti šaką, ant kurios patys sėdi. Visi žinome, kas tokiu atveju atsitinka.

KUN. B. PACEVIČIUS, Šiluvos Marijos klebonas, ir parapijietis K. Grigelis grįžo iš kelionės po Prancūziją ir Šventąją Žemę. Besikeičiančio ir neįprasto klimato atmainos paveikė klebono sveikatą ir jis kol kas negaluoja. Gydosi klebonijoje. D. E.

LIETUVIŠKAS AČIŪ visiems, kurie prisidėjo prie lietuvių tautodailės parodos surengimo Folk Arts Council festivalio metu: visiems, kurie leido pasinaudoti eksponatais arba talkino darbu, patarimais ir t.t. Ypatinga padėka L. Zabulionienei ir E. Paulionienei už didelį darbą ir pastangas, kad paroda tinkamai reprezentuotų Lietuvą. Nuoširdžiai dėkoju KLB Toronto apylinkės pirmininkui J. Karpiui už leidimą pasinaudoti brošiūros turiniu, o Londono apylinkės buv. valdybai ir Londono lėšų telkimo skyriui už finansinę paramą. Ačiū ir nuoširdžiai įvairiais būdais talkinusiems — J. Paulionytei, Br. Misiui, Alg. Eimantui, Br. Zabulioniui ir A. Kudirkai.

Kitataučių susidomėjimas mūsų paroda tebūna Jums kukliu atlyginimu už Jūsų nuoširdžias pastangas ir paskatinimu prisidėti ir prie kitų parodų surengimo ateityje.

I. Daniliūnienė

SUDBURY, ONTARIO

PAGERBTUVĖS. Silvijos Martinkutės ir Birutės Stankuvienės iniciatyva buvo suruoštos gražios pagerbtuvės Stasio ir Eliutės Tolvaišų 10 metų vedybinio gyvenimo sukakties proga. Dalyvavo artimieji šeimos draugai. Sukaktuvininkai yra susipratę lietuviai ir aktyvūs mūsų Bendruomenės ir lietuviškosios parapijos nariai. Augina sūnų Petruką ir dukrelę Jūratę, kurie lanko lietuvių šeštadieninę mokyklą, priklauso tautinių šokių grupei "Ramunėlė", ir yra "TŽ" skaitytojai. Sveikinimo kalbas pasakė J. Kručas, kun. Ant. Sabas, pirm. J. Bataitis ir J. Remeikis. Sukaktuvininkai gavo gražių dovanų. Nuoširdžiai linkime jiems ir toliau išlikti gerais lietuviais ir laimingai sulaukti sidabrinio jubiliejaus.

LIETUVIŠKAS KALĖDŲ SENELIS šiemet aplankys lietuviukus gruodžio 19 d. Christ the King parapijos didžiojoj salėj. Kviečiame visus Sudburio ir apylinkių lietuvius gausiai dalyvauti šioje metinėje šventėje. Šiemet bus labai gera programa, vad. S. Martinkutės. Pradžia 2 v. p.p.

ATLAIKYTOS MIŠIOS: už a.a. V. Juškos mamytę — užprašė draugai; už a.a. A. Krivicko tėvelius — užprašė St. Krivickas. **K. A. S.**

DELHI, ONTARIO

KANADOS ŠAULIŲ RINKTINĖS valdybos ir kuopų pirmininkų posėdis įvyko 1971 m. lapkričio 20 d. lenkų salėje. Apžvelgė dabartinę Kanados šaulių organizacinę veiklą, padarė eilę organizacinių sprendimų ir nustatė veiklos gaires. Posėdyje dalyvavo Hamiltono, Delhi, St. Catharines, Toronto jūrų šaulių kuopų pirmininkai ir rinktinės valdyba: rinktinės pirm. S. Jakubickas, pavad. P. Kanopa, sekr. V. Keturakis, ižd. G. Rugienis ir sporto vadovas A. Povilauskas. Raštu sveikino Sąjungos pirm. V. Tamošiūnas ir Rinktinės moterų vadovė J. Strelienė. Nutarta 1972 m. pavasarį rinktinės šventę rengti Hamiltone DLK Algirdo šaulių kuopos 5 metų veiklos sukakties proga. Datą nustatyti palikta Hamiltono šaulių kuopai. Vakare posėdžio dalyviai atsilankė DLK Gedimino Delhi šaulių kuopos suruoštame Lietuvos Kariuomenės šventės paminėjime. Jie ir čekoslovakų karo veteranas P. Korando buvo pristatyti šventės dalyviams, kurių buvo apie 300. Paskaitą skaitė S. Jakubickas, o meninę programą labai gražiai atliko Delhi jaunimo choras "Palanga" ir Windsoro lietuvaičių kvartetas "Aušra". Šis minėjimas, ypač meninė programa, paliko gražų įspūdį. Sekmadienį šauliai su vėliavomis dalyvavo pamaldose ir prie kryžiaus padėjo vainiką žuvusiems už Lietuvos laisvę.

S. J.

Mūsų liaudies ar tautos kūryba?

A. GULBINAS

Yra buvę kritiškų pastabų ir gyvų diskusijų dėl mūsų praeities tautinių apraiškų, nagrinėta, ką vertėtų pasilaikyti kaip tautos palikimą ir būdingus tautinės kultūros požymius. Net ir kalbiniu atžvilgiu nėra aiškiai priimto susitarimo, ką reikėtų vadinti mūsų "tautiniu" dalyku ir ką "liaudies" ir kuris mūsų pavadinimas teisingiausiai nusakytų tai, kas vokiečių kalboje "Volks" ir anglų — "folks".

Pavyzdžiui, mūsų tautiniai drabužiai gal labiau tiktų vadinti liaudies vasariniais drabužiais. Juk vyrų vadinamieji tautiniai drabužiai iš balto lino drobės, kuriais kartais pasipuošia mūsų chorai, šokėjai ir kiti, yra žemdirbių vasariniai darbo drabužiai, pritaikyti karštų dienų metui. Tokiais drabužiais pasipuošę, jie vestuvių nekėlė nei į žmones ėjo. Mūsų vasaros ten būdavo trumpos ir pilnos labai intensyvaus darbo. Vestuvės ir šiaip jų "kultūrinis" gyvenimas prasidėdavo tik po derliaus nuėmimo.

Žiloje praeityje išeiginiai lietuvių drabužiai buvo vilnoniai, tinkami šaltesniam laikui, o šiltesniam — lengvesni, apmušti plonais lino siūlais ir atausti vilnoniais. Jie visuomet buvo tamsūs, nes lietuvių avys buvo juodos. Tik vėlesniais laikais, dažams atsiradus, pasirodė daugiau įvairumo, ypač kaimo audėjos stengdavosi įausti ryškių spalvų dryžiukus. Paskutinio karo metu, kai medžiagos iš krautuvių išnyko, daugelis kaimo audėjų vėl pradėjo platesniu mastu austi "angliško deseno" medžiagas, kurios buvo gana gražios ir stiprios.

Dėl teatrinės egzotikos gal kartais ir naudinga prašmatniai pasirodyti ar dėmesiui sukelti, tačiau svetimųjų akivaizdoje turime labai žiūrėti, kad mūsų tautiniai drabužiai būtų tikrai estetiški, gražūs. Mat, jie gali sudaryti labai primityvų įspūdį, ypač kai mes vadiname juos savo tautiniais, ne istoriniais ar kurios nors paskirties drabužiais. Nevertėtų savo liaudį taip jau primityvinti, kai kitose srityse jai priskiriama gal net nepilnai užtarnauti nuopelnai. Pavyzdžiui, vadinamos liaudies dainos, liaudies menas, tautosaka ir panašiai yra palikimas visos tautos.

Dažniausiai tai yra kūryba labiau iškilių ir daugiau išmokslintų žmonių, ilgainiui užmirštų. Yra žinoma, pvz., kad Strazdelio, Vienožinskio ir daugelio kitų kūrybos tik maža dalis yra užregistruota, o visa kita paplito tautoje gyvu žodžiu. Kiekviena parapija turėjo vargonininkus. Šis gausus būrys rinktinių muzikos talentų visais šimtmečiais yra daręs daug kūrybinės įtakos tautai. Jų palikimas yra dalis liaudies kūrybos. Juk kaip liaudiškai ir jautriai skamba kun. Žitkaus-Vinco Stonio dainos, pvz. "Gražių dainelių daug girdėjau", Maironio ir kitų naujesnių kūrėjų. Net ir šių dienų bibliografijos sąlygose gal susidarys aplinkybės, kad ir jų kūrybą bus sunku identifikuoti už kelių šimtmečių. Dėlto net Vincas Krėvė manė, kad po kurio laiko jis bus užmirštas, tačiau jo "Dainavos šalies padavimai" ir kita jo kūryba gali ilgai išlikti kaip tautosakos dalis.

Pagaliau kas ta liaudis? Istoriškai yra žinoma, kad net Vytauto laikais lietuvių luominis pasiskirstymas buvo neryškus. Labiau pasižymėję kariai iškildavo kariškoje organizacijoje, gaudavo pilių vadovų vietas ir pareigas tvarkyti joms artimesnes vietas. Tik susijungus su Lenkija, iškilesniesiems buvo duoti bajoriški titulai bei jų skirtingi laipsniai, ir feodalinė sistema pradėjo įsivyrauti. Karaliaus Zigmanto Augusto žemės reformos laikais galutinai išsikristalizavo dvarų ir kaimų padėtis, kurią esame matę ir kurią nepriklausoma Lietuva ryžosi pirmiausia atreformuoti.

Tačiau ir feodalinėje tvarkoje lietuvių visuomenė buvo mišri. Šalia dvarų ir kaimų, priklausančių dvarams, visi miestai ir daugybė mažesnių miestelių turėjo plačias savivaldos teises, be to, buvo daug laisvųjų ūkininkų ir vadinamosios karališkosios ekonomijos - kompleksai žemės ūkio, pramonės, bičių, sodininkystės ir karinio aprūpinimo - ginklavimo. Lietuvos Statutas buvo visus tvarkantis rašytas įstatymas. Pagaliau augštoji Lietuvos mokykla Vilniuje yra turėjusi daug įtakos mūsų tautos kultūrinei kūrybai ir švietimui, ypač kad ji tiesiogiai kontroliavo ir visas kitas Lietuvos mokyklas.

Sunkus ir liūdnas buvo laikotarpis, kai Lietuva liko užgrobta rusų: Vilniaus universitetas uždarytas, kraštas rusinamas, ekonomiškai ir kultūriškai prislėgtas. Tačiau ir tuomet tautos dvasinė bei kultūrinė kūryba ėjo iš įvairių tautos sluogsnių, ypač iš liaudies kilusių šviesuolių, kurie taip pat yra liaudies dalis, tik daugiau ar mažiau išprusę.

Neseniai teko įsigyti labai seną Europos žemėlapį — kopiją garsaus ir plačiai tų laikų Europoje naudoto žemėlapio "Evropa — recens descripta a Guilielmo Blaeuw", kuriame mūsų Litvania parodyta nuo Mare Balticvm iki Pontvs Evxinvs (Juodoji jūra), plotu daug didesnė už Polonia ir maždaug lygi su Hispania, Gallia (Prancūzija) ir Germania. Į rytus nuo mūsų senosios tėvynės guli Moscovia plotai, nusagstyti miškus žyminčiais medžių ženklais, reiškiančiais dar mažai kultyvuotus kraštus. To žemėlapio vienas iš originalų yra Niujorko viešoje bibliotekoje. Kopijos pagamintos Hammond, Inc., leidyklos. Vertėtų įsigyti šį įdomų ir mūsų naudai istoriškai kalbantį dokumentą kiekvienam lietuviui. Jis galėtų puošti ir garbingai liudyti apie mus.

Taigi, jau vytautiniais laikais mūsų tėvynė buvo labai gerai pažįstama plačiame pasaulyje ir buvo gerbiama kaip didelis ir galingas kraštas. Iš tikro, Žalgirio pergalė viena jau įrodo, kad to laiko lietuviai turėjo turėti jau gana augštą civilizaciją, jei pajėgė sudaužyti gausius pulkus geležimi šarvuotų riterių ir jų to laiko geriausius ginklus. Nebuvo jie nei vyžoti, nei lininėm drobėm ar laukinių gyvulių kailiais prisidengę, kaip kaikas bando to laiko lietuvius pavaizduoti. Lietuvius menkinti ir mūsų istoriją iškreiptai aiškinti mėgsta ne tik rusai, bet ir lenkai, o kaikas ir iš lietuvių, ypač anksčiau, kai buvo svetimųjų šaltinių įtakoje ar jų dvasioje.

"AUKURO" ŠUOLIS AUGŠTYN

Nuo Vinco Krėvės "Mindaugo mirties" pastatymo pirmajame teatrų festivalyje Čikagoje prabėgo vos treji metai. Už šio veikalo suvaidinimą anuomet aukuriečiai buvo įvairiaip vertinami, nors jie buvo už jį laimėję ir porą gerų nuosprendžių. Šiais metais antrajame teatrų festivalyje "Aukuras" dalyvavo su J. Jankaus "Audrone", kurią po savaitės suvaidino ir Toronte.

Nors hamiltoniečiai aktoriai visados stengdavosi publikai pateikti patį geriausią savo vaidybinės kūrybos vaisių, tačiau jis nevisados būdavo pakankamai prinokęs. Tuo, žinoma, niekas ir nesistebėjo, nes juk visi žinojo, kokiose sąlygose jie dirba.

Spaudos darbininkams turbūt nėra didesnio malonumo, kaip tarti gerą žodį apie kieno nors atliktą gerą ir gražų darbą. Jeigu tad kartais aukuriečiams anksčiau ir tekdavo nugirsti nevisai malonią nuomonę apie jų vaidybines pastangas, tai po "Audronės" suvaidinimo Toronte jie atsigriebė už visas "skriaudas", kurias jie patyrė nuo "neklaužadų kritikų". Ir štai kodėl.

"Aukuras" per pastaruosius 3 metus yra gerokai liuoktelėjęs augštyn, ūgtelėjęs, subrendęs. Visų pirma jau nuo pat pirmo veiksmo scenoje užtelėjo gyvybė. Aktoriai kalbėjo, klegėjo, judėjo... O jų judesys buvo tikslus, nuosaikus ir, kas svarbiausia, nesustingęs. Gi judesio nuosaikumas ir jo laisvumas yra vienas svarbiausių vaidybinės kultūros motyvų. Ir vien tik judesio problemos nugalėjimo toronties čiams žiūrovams būtų užtekę sukelti vaidiloms nuoširdžias ovacijas.

Dar krito į akis ir aukuriečių pastangos sukurti ryškesnius veikėjų charakterius scenoje. Tai jau ne mėgėjiškos teatrinės kultūros reiškinys. Anksčiau šis reiškinys nebūdavo taip lengvai pastebimas. Vadinasi, "Aukuras" iš naujo kampo yra pažvelgęs ir į savo vertikalinę kryptį.

Reikia dar paminėti aktorių susivaidinimo lygį. Jis buvo tikrai geras: dialogai vyko sklandžiai, situacijos keitėsi pagal planą, loginė kirčiuotė gera ir pan. Visa tai, žinoma, buvo didelis akstinas ir žiūrovus įsijungti į scenos gyvenimą ir kartu pajusti veikalo mintį. Ar gi tai nėra kiekvieno teatralo idealas?

Galop dar tenka pridurti, jog ir techniška scenos organizacija buvo gerai apgalvota ir įvykdyta. Niekur nesijautė laiko gaišaties. Net ir pats vaidinimas prasidėjo punktualiai, kas mūsų visuomeniniame gyvenime retai pasitaiko.

Algirdo Trumpicko dekoracijos savo kaimiška romantika veikalą papildė. Kas nors modernesnio nelabai būtų pritikę aplinkos dvasiai. Stasio Ilgūno grimas buvo panaudotas nuosaikiai, o Aldonos Matulienės drabužiai atitiko ano meto lietuviško kaimo madas.

Rašytojo Jurgio Jankaus "Audronės" vaidinimo žiūrovai torontiečiai, išreikšdami savo dėkingumą "Aukuro" sambūriui ir jo puoselėtojai bei režisorei E. Dauguvietytei-Kudabienei, nuoširdžiai plojo ir sugiedojo "Ilgiausių metų". O iš tikrųjų jie visi nusipelnė net ir daugiau pagarbos. Kas suskaičiuos tą valandų gausybę, sudėtą ant scenos meno aukuro, nepagailint net savo laisvalaikių, net dažnai savo kuklių asmeninių išteklių per dvidešimtį kruopštaus darbo metų!

Aktorių iškvietimas scenon reiškė jiems ir visai grupei linkėjimus nepavargti, nesustoti ir neleisti užželti taip gražiai išmintam savo kūrybinių išgyvenimų takui.

A. Kalnius

Hamiltono mėgėjų teatras "Aukuras" dalyvavo antrajame teatrų festivalyje Čikagoje su J. Jankaus "Audrone". Nuotraukoje — režisorė ir aktorė E. Dauguvietytė-Kudabienė (dešinėje) ir Lina Verbickaitė vaidinimo metu

Atsiųsta paminėti

Muzikos Žinios nr. 3(194), rugsėjis. Lietuvių Vargonininkų ir Muzikų Sąjungos žurnalas. Adresas: 209 Clark Place, Elizabeth, N.J. 07206, USA.

St. Gailevičius, JAUNYSTĖ. Dainamaršas mišriam chorui. Teksto autorius — Pr. Lembertas. Išleido "Muzikos Žinios", 209 Clark Place, Elizabeth, N. J. 07206, USA.

Eglutė, 1971 m. lapkritis. Vaikų laikraštėlis, leidžiamas, redaguojamas ir administruojamas N. Pr. Marijos seserų. Adresas: Sisters of Immaculate Conception, Putnam, Conn. 06260, USA.

Akiračiai, 7(31) nr., liepa. Atviro žodžio mėnraštis. Adresas: 6821 So. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60629, USA.

ČESNAKAS - geras vaistas

Česnakas (garlic) yra natūralus kraują valantis vaistas — padeda jam laisviau tekėti, apsaugoja nuo neįvarumų, nuo puvimo bakterijų bei jas sunaikina. "ADAMS GARLIC PEARLES" turi savyje reikalingos česnako alyvos, kuri medicinoje jau seniai vartojama. Per ištisus šimtmečius milijonai žmonių vartojo česnaką kaip vaistą, tikėdami jo gydomąja bei stiprinamąja galia. Stenkis būti stiprus ir sveikas. Dar šiandien nusipirk "ADAMS GARLIC PEARLES" dėžutę vaistinėje. Jausies geriau, stipriau ir mažiau slogų turėsi šios česnako kapsulės netur nei kvapo, nei skonio.

PRANESAMA APIE NAUJĄ GYDOMĄJĄ MEDŽIAGĄ

sutraukiančią hemorojus

Tai yra ypatinga gydomoji medžiaga įrodžiusi galią sutraukti hemorojus ir pataisyti sugadintus audinius.

Pagarsėjęs tyrimų institutas atrado nepaprastą gydomąją medžiagą, sugebančią sutraukti hemorojus be skausmo. Ji per kelias minutes sumažina niežėjimą ir nepatogumus bei pagreitina uždegimo pažeistų audinių gijimą.

Visais tyrimo atvejais švelnėjant skausmams, įvykdavo hemorojų susitraukimas.

Tačiau visų svarbiausia — rezultatai būdavo toki nuostabūs, kad šis pagerėjimas tęsdavosi daugelį mėnesių.

To buvo pasiekta naudojant gydomąją medžiagą (Bio-Dyne), kuri greitai padeda užgyti pažeistoms celėms ir sužadina naujų audinių augimą.

Dabar Bio-Dyne galima gauti tepalo bei lazdelės formose "Preparation H" vardu. Prašykite visose vaistinėse. Pinigai bus grąžinti, jei nebūsite patenkinti.

Rašytojas, dramaturgas Juozas Grušas prie dail. J. Zikaro sukurto Knygnešio pamniklo Kaune. Žymiajam rašytojui 1971 m. lapkričio 29 d. sueja 70 metų amžiaus

Nuotr. A. Macijausko

VYTAUTAS AIDAS

Mano namai

Visi langai į šiaurę atsigręžę
Šitų namų, kuriuose gyvenu.
Ir skersvėjai kiaurai man sielą grąžo,
Paralyžuoja šaltis akmenų.

Pavasariai ir vasaros, ir žiemos,
Ir rudeniai palangėmis praklys,
Kaip nepažįstami, per niūrų kiemą —
Manęs nesieks jų žvilgsnio spindulys.

Bet slenkant sutemoms vis ugnį žiebsiu,
Sušilsiu gal... į kiemą šviesos kris.
Namai manieji šilimą ir šviesą
Į tamsą skleis pro langus ir duris.

1966. I. 10, okupuota Lietuva,
grįžus iš Vorkutos

TORONTO MIESTAS

Atmatų išvežimo tvarkaraštis

Penktadienis, gruodžio 24
pirmadienis, gruodžio 27
penktadienis, gruodžio 31

bus nedarbo dienos miesto tarnautojams, ir todėl tomis dienomis atmatos nebus išvežamos.

Reguliarus penktadienio, gruodžio 24, ir antradienio, gruodžio 28, išvežimas bus atliktas **trečiadienį, gruodžio 29.**

Reguliarus pirmadienio, gruodžio 27, išvežimas bus atliktas **antradienį, gruodžio 28.**

Reguliarus penktadienio, gruodžio 31, išvežimas bus atliktas **antradienį, sausio 4, 1972.**

H F. Atyeo, P. Eng.
gatvių priežiūros viršininkas

ASTRO TRAVEL SERVICE

2198 Bloor St. West • Telefonas 766-1118
Toronto 9, Ontario •

Pigios kelionės po visą pasaulį. Informacijų teirautis:
Mrs. Vera Vasara, tel. 766-1118
BUENOS AIRES: nuo lapkričio 27 iki gruodžio 17 - $330.00
• Sutvarkome dokumentus giminių imigracijai arba ilgam vizitui •

RYAN & ODETTE

LAIDOTUVIŲ NAMAI

Telefonas LE 2-5965
1498 DUNDAS ST. WEST, TORONTO, ONTARIO
• MODERNIAI ĮRENGTI • VĖSINIMO SISTEMA •
• RŪPESTINGAS PATARNAVIMAS • PATOGI VIETA •

Lawrence G. Odette, Morley D. Hogle — Directors

Didžiausios ir gražiausios europietiškos mėsos ir skanėstų krautuvės.
Geros kokybės gaminiai. Didelis pasirinkimas. Konkurencinės kainos.

SPECIALŪS GAMINIAI KAS SAVAITĘ

tip-top MEATS DELICATESSEN

1727 BLOOR ST. WEST (prieš Keele požeminio stotį)
YORKDALE SHOPPING CENTRE • FAIRVIEW MALL
Sheppard Ave. (Don Valley Parkway)
ZIGGY'S AT SHERWAY GARDENS (Queen Elizabeth ir 27 greitkelis)

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

LIETUVIŲ KATALIKŲ MOKSLO AKADEMIJA yra susirūpinusi lituanistinių mokslo veikalų ruošimu ir leidimu. Vienas naujausių jos leidinių yra Lietuvos vyskupų pranešimai Vatikanui iš XVII-XIX š. Juo pradedami leisti Lietuvos istoriniai šaltiniai. Nuo 1972 m. Akademija pradės skirti metinę $1.000 premiją už mokslo veikalą. Jos mecenatas — kun. dr. J. Prunskis.

GRAŽŲ METINĮ KONCERTĄ lapkričio 13 d. Australijoje, Adelaidės Lietuvių Namuose, turėjo sol. G. Vasiliauskienės vadovaujamas choras "Lituania". Koncerte taip pat dalyvavo A. Urnevičienės moterų kvartetas ir vyrų oktetas "Klajūnai", kurio vadovė taip pat yra sol. G. Vasiliauskienė. Šie du muzikiniai vienetai pirmojoje koncerto dalyje atliko montažą "Yra šalis", lietuviškais vaizdais ekrane papildytą fotografo Vytauto Vosyliaus. Chorui "Lituania" nemažą problemą sudaro choristų skaičiaus mažėjimas. Nubyrėjusius narius nelengva pakeisti. Į choro veiklą yra įsijungusi pianistė R. Kubiliūtė, kuri šiame koncerte dirigavo vieną naują dainą.

SIMPOZIUMĄ TAUTINIO AUKLĖJIMO tema Detroito Lietuvių Namuose surengė St. Butkaus šaulių kuopos kultūrinė sekcija, pristatydama Vaclovo Čižiūno studiją "Šeima tautinėje bendruomenėje". Su šia knyga dalyvius supažindino Stefa Kaunelienė, vystydama savo temą "Tautinis auklėjimas ir šeima". Vaikų auklėjimą lietuvių šeimoje, lietuviškoj mokykloj ir parapijoj nagrinėjo ir Liudos Rugienienės referatas. Moderatorium buvo Pranas Turūta, pedagogas ir žurnalistas iš Grand Rapids. Į diskusijas įsijungė nemažas skaičius šios kultūrinės popietės dalyvių.

BOSTONO LB KULTŪROS KLUBE inž. Donatas Šatas skaitė paskaitą "Technologijos atnešti pasikeitimai Lietuvoje". Remdamasis statistikos duomenimis, paskaitininkas padarė plačią Lietuvos augštojo mokslo įstaigų, jų darbuotojų ir studentų apžvalgą. Jo teigimu, studentijos skaičiumi ir moksliniais laimėjimais okupuota Lietuva užima žymią vietą bendrojoje Sovietų Sąjungos skalėje. Atsparumas rusinimui Lietuvoje yra žymiai stipresnis, negu Latvijoje ir Estijoje. Lietuvos Mokslų Akademijos 85% narių yra lietuviai. Inž. D. Šato nuomone, tautinio atsparumo požiūriu lietuvius pralenkia tik armėnai ir kitos Kaukazo tautos.

LIETUVIŲ KATALIKŲ Mokslo Akademijos N. Anglijos židinys tone įteikė $500 premiją istorikui dr. Juozui Jakštui už studiją "Mažosios Lietuvos apgyvendinimas iki XVII amžiaus pabaigos". Premijos mecenatas — dr. Petras Kaladė. Naujus mokslinius darbus jau yra paruošę spaudai šio židinio nariai dr. J. Girnius, dr. J. Navickas ir V. Kulbokas.

LIETUVIŲ TEATRŲ II FESTIVALIS Čikagoje buvo užbaigtas žymenų įteikimo vakaru. Žymenų skyrimo komisija — Ž. Numgaudaitė, D. Kučėnienė, P. Gaučys, J. Daugvila ir P. Žumbakis geriausiu spektakliu pripažino rež. Dalilos Mackelienės su Los Angeles dramos sambūriu pastatytą Algirdo Landsbergio "Paskutinį pikniką". Žymenį už geriausius teatrinius drabužius laimėjo Hamiltono "Aukuras" Elenos Dauguvietytės-Kudabienės režisuotoj J. Jankaus dramoj "Audronė". Žymenio už geriausias dekoracijas susilaukė Čikagos LB jaunimo teatras, festivaliui pateikęs Marijos Smilgaitės režisuotus K. Ostrausko "Metus".

ČIKAGOJE LEIDŽIAMA "Laisvoji Lietuva" savo 25 metų sukakties proga buvo paskelbusi dailės konkursą, kviesdama dailininkus kurti paveikslus Lietuvos kovų su okupantu temomis. Konkurso rezultatai buvo pranešti "Laisvosios Lietuvos" sukakties minėjime. Vertintojų komisija — L. Tričys, M. Laurinavičienė, J. Voldemaras, K. Baltramaitis ir E. Smilgys $750 premiją paskyrė dail. A. Rūkštelei už paveikslą "Sužeistas partizanas", $250 premiją — dail. J. Juodžiui už paveikslą "Pro Patria". Premijas įteikė Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio centro valdybos pirm. L. Virbickas. Jų mecenatai — p.p. Tamošaičiai Niujorke ir p.p. Šimkai Čikagoje. "Laisvosios Lietuvos" redakcinės kolegijos pirm. V. Šimkus pranešė, kad laikraštis dabar skelbia konkursą poemos apie Simą Kudirką.

GRAŽI KALĖDINĖ DOVANA mažiesiems bus Čikagoje išleidžiama ilgo grojimo plokštelė "Sek pasaką". Plokštelėje — Vytės Nemunėlio "Meškiukas Rudnosiukas", Stasės Vanagaitės-Petersonienės "Laumė Daumė", liaudies pasakos "Devyniabrolė", "Karalaitė ir oželis". Ši plokštelė yra bendras Dariaus ir Laimos Lapinskų kūrinys. Aktorė L. Rastenytė-Lapinskienė atliko žodinę įrašo dalį, kompozitorius D. Lapinskas — muzikinę. Įrašas padarytas Stuttgarte su šio miesto simfoniniu orkestru.

M. MORKŪNO SPAUSTUVĖ Čikagoje išleis fotografijos menininko Algimanto Kezio, SJ, nuotraukų albumą dviem laidom — lietuvių ir anglų kalbom. Lietuviškoji laida pavadinta "Foto kompozicijos", angliškoji — "Form and Content". Įvadą yra parašęs Čikagos meno instituto fotografijos skyriaus buvęs kuratorius Hugh Edwards ir pats A. Kezys, SJ.

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

JUOZO GRUŠO, rašytojo ir dramaturgo, amžiaus septyniasdešimtmetį kauniečiai paminėjo Kauno dramos teatre, kur panevėžiečiai aktoriai suvaidino sukaktuvininko pjesę "Pražūtingas apsvaigimas". Po gausių sveikinimų J. Grušui buvo suteiktas Lietuvos liaudies rašytojo vardas. Kauno miesto viešojoje bibliotekoje buvo surengta paroda, atskleidžianti sukaktuvininko gyvenimą ir kūrybą. Liaudies universiteto literatūros fakulteto suorganizuotame J. Grušo pagerbime pranešimą apie jo kūrybą skaitė filologijos mokslų kandidatas A. Samulionis, sukaktuvininko noveles — Kauno dramos teatro aktorius L. Zelčius. Vilniečiai J. Grušui pagerbti skyrė konferenciją ir jo kūrybos vakarą Vilniaus respublikinėje bibliotekoje. Sukaktuvių išvakarėse "Literatūra ir Menas" paskelbė keletą užuojautų J. Grušui dėl sūnaus Vytauto mirties.

DAIL. POVILO KRIVAIČIO amžiaus šešiasdešimtmečiui buvo skirta 150 keramikos darbų paroda, surengta Kaune, M. K. Čiurlionio dailės muzėjuje. Parodoje buvo daug dekoratyvinių vazų ir lėkščių, suvenyrinių vazelių, žvakidžių, kavos ir alaus servizų, žmonių, žvėrelių ir paukščių stilizuotų skulptūrėlių. Senąsias liaudies dailės tradicijas atspindėjo serija dekoratyvinių plokščių turgaus tešlainių motyvais.

DAIL. ALOYZAS STASIULEVIČIUS turėjo sėkmingą senąjį Vilnių vaizduojančių 45 tapybos darbų parodą Lenkijoje, Vroclavo mieste. "Literatūroje ir Mene" jis užsimena apie ten sutiktą kitą lietuvį dailininką bei jo kūrybą: "Buvojant Lenkijoje, teko matyti JAV gyvenančio lietuvio dailininko R. Viesulo grafikos parodą. Tai įspūdingas renginys: raižiniai didžiuliai, spausdinti ant drobės, meninė interpretacija — sudėtinga. Susitikau ir su pačiu autorium — didelės erudicijos menininku, kuris pastaruoju metu profesoriauja Romoje."

LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJOS geografai baigė šešerius metus trukusį Baltijos krantų tyrinėjimą Lietuvoje ir Karaliaučiaus srityje. Krantus griauna bangos, jūros srovės ir vėjas. Krantų ardymo vyksmas yra glaudžiai susietas su hidrometeorologinėmis sąlygomis, bangavimo ploto parametrais ir kranto struktūra. Pietinėje Neringos dalyje Baltija kasmet krantą priverčia pasitraukti 35 centimetrus. Prie Nidos pakrantė laikosi pastoviai, prie Palangos — plečiasi jūros link. 1967 m. uragano čia apardyti krantai atsistatė per tris paras, kai tuo tarpu kitose vietovėse ir menka audra pakrantei padaro didelės žalos. Pasinaudodami surinktais duomenimis, geografai paruoš Lietuvos krantų prognozę, numatančią jų pasikeitimus ateityje. Kartu yra tiriamas ir Baltijos užteršimo sumažinimo klausimas, suaktualintas Mažeikiuose statomos naftos perdirbimo įmonės. Mokslininkų nuomone, Baltijai nebus padaryta žalos, jei įmonės pramoninis vanduo bus išleidžiamas šešių kilometrų nuotolyje nuo kranto, daugiau kaip 20 metrų gylyje, jei viename jo litre nebus daugiau kaip vienas milimetras eteryje tirpių medžiagų. Baltijos dugnui tyrinėti Lietuvos Mokslų Akademijos geografijos skyrius sudarė jūros geologijos mokslinę grupę. Pagrindinis dėmesys bus skiriamas Baltijos dugno reljefui, nuosėdų pasiskirstymo dėsningumams, naudingų mineralų pajieškoms. Didžiausias šių darbų entuziastas yra prof. V. Gudelis, vadovaująs Šiaurės Vakarų Europos jūrų, Baltijos ir Juodosios jūrų tyrimo tarptautinėms komisijoms.

VILNIAUS OPEROS IR BALETO teatre dvigubą premjerą turėjo baleto kolektyvas. V. Grivickas pastatė du vienaveiksmius baletus — R. Drigo "Arlekino milijonus" ir D. Šostakovičiaus choreografinę novelę pagal V. Majakovskio kino scenarijų "Panelė ir chuliganas". Pirmojo baleto choreografija — V. Grivicko, antrojo — K. Bojarskio. Dirigentas — Ch. Potašinskas, dail. — V. Gatavynaitė.

VILNIAUS DAILĖS PARODŲ salone apie 60 stiklo darbų parodą turėjo dail. G. Didžiūnaitė. Įvairias dekoratyvines vazas karšto stiklo formavimo technika ji sukūrė Lvivo eksperimentinio meninio stiklo įmonėje.

SENŲ LIETUVIŲ LIAUDIES dainų Vilniaus universiteto studentams padainavo Varėnos rajono Dubičių ir Kaniūkų kaimų dainininkės. Pasakų ir tikrų nutikimų paporino pasakorius Juozas Žviegždrinis. Atostogų metu Vilniaus universiteto studentai lankosi Dzūkijoje ir užrašinėja tautosaką. Kaikurie jų jau yra tiek pramokę senovinių dainų, kad koncerto metu universiteto Kolonų salėje galėjo įsijungti į savo viešnių chorą.

MOKOMŲJŲ FILMŲ III festivalyje Kuibyševe Lietuvos kino studijai atstovavo rež. R. Silinio "Vincas Mykolaitis-Putinas", rež. A. Digimo "Lietuvos paviršius" ir rež. L. Lazėno "Kai mūzos nenutilo..." Festivalio I premiją laimėjo Sverdlovsko studijos filmas "Plieno gamyba martenų krosnims", II — Maskvos centrinės studijos filmai "Elektroninių lempų gamyba", "Plastinės masės", III — režisoriaus ir operatoriaus A. Digimo filmas "Lietuvos paviršius".

V. Kst.

UNITED TRUST REALTOR

BLOOR — HIGH PARK, tributis (triplex), 14 metų senumo, du butai po 3 miegamuosius ir vienas butas 2 miegamųjų. Garažai. Vandeniu šildomas. Prašoma kaina $59,900.

BLOOR — RUNNEMEDE, $3,900 įmokėti, 7 kambarių, atskiras, mūrinis namas su garažu ir įvažiavimu. Vandeniu - alyva šildomas. Galima tuojau užimti. Prašoma kaina $26,900.

BABY POINT, $20,900 prašoma kaina. Atskiras, mūrinis 5 kambarių namukas su garažu ir įvažiavimu. Nauji šildymo įrengimai. Savininkas keliasi iš miesto.

JANE — BLOOR, dvibutis (duplex, atskiras mūrinis pastatas. Abu butai po du miegamuosius. Privatus įvažiavimas ir du mūriniai garažai. Arti visų patogumų. Reikėtų bent $14,000 įmokėti.

ISLINGTON — BLOOR, $29,500 prašoma kaina. 5-ių kambarių mūrinis vieno augšto namas su garažu ir privačiu įvažiavimu. $5,000 įmokėti. Arti požeminio.

SWANSEA, $28,900 prašoma kaina. Atskiras, mūrinis, 5-ių kambarių, vieno augšto namas. Visai arti Bloor gatvės. Vandeniu — alyva šildomas. Tuojau galima užimti.

SCARLETT RD. $6,900 įmokėti, vieno augšto, 3-jų miegamųjų, mūrinis namas. Dvigubas garažas ir privatus įvažiavimas. Moderniai įrengti du kambariai rūsyje. Tuojau galima užimti.

BLOOR — KENNEDY, $10,000 įmokėti, 8-ių kambarių, dviejų augštų, atskiras, mūrinis namas su garažu ir privačiu įvažiavimu. Viena atvira skola. Dideli kambariai.

Reikalingi namai pardavimui

B. SAKALAS
2320 BLOOR ST. WEST
Namų telef. 766-8479
TEL. 762-8255

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS
999 COLLEGE ST., TORONTO 4, TEL. 532-3400

Kasos valandos:
Pirmad. 10-3
Antrad. 10-3
Trečiad. uždaryta
Ketvirtad. ....10-3 ir 4.30-7
Penktad. .....10-3 ir 4.30-8
Šeštad. 9-12
Sekmad. 9.30-1

MOKA:
už term. indėlius 2 metam.....7 %
už term. indėlius 1 metam.....6½%
už taupomąsias s-tas (savings) 6%
už depozitus-čekių s-tas 5½%

DUODA PASKOLAS:
asmenines — iki $10.000....8½%
nekiln. turto — iki $30.000....8¼%

Nemokamas visų narių gyvybės draudimas pagal santaupų dydį iki $2.000 ir asmeninių paskolų — iki $10.000. Parduodame American Express kelionių čekius ir International Money Order — pinigines perlaidas. Priimame mokėjimus už nekiln. turtą, telefoną, elektrą, vandenį ir dujas.
MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SĄŽININGAS PATARNAVIMAS LIETUVIAMS

PROGRESS REAL ESTATE LTD.
REALTOR
1072 Bloor St. W. Tel. 534-9286

PACIFIC AVE. — HUMBERSIDE. [illegible]3.000 įmokėti už mūrinį 8 kambarių namą. Dvi virtuvės, 4 kam[illegible]i pirmame augšte, privatus įvažiavimas, dvigubas garažas. Gera vieta nuomojimui; parduodamas su baldais. Prašo $29.500.
PRIMEROSE AVE. — MIMICO. Dirbantiems vakarų Toronte, 9 kambarių atskiras namas, du ekstra kambariai rūsyje, 3 virtuvės ir 3 prausyklos. Vandeniu-alyva šildomas, dvigubas garažas su privačiu įvažiavimu. Idealus dviejų šeimų namas, nes viskas įrengta atskirai. Įmokėti tik $5.000 ir viena atvira skola 10-čiai metų išsimokėti.
HAVELOCK ST. — DUFFERIN PARK. Arti Prisikėlimo bažnyčios ir Lietuvių Vaikų Namų, 9 didelių kambarių mūrinis namas. Viskas įrengta patogiam nuomojimui ir parduodamas su visais baldais. Įmokėti apie $6,000.
BLOOR W. — OAKMOUNT RD. Prie pat Bloor gatvės, didelių apartamentų ir požeminio susisiekimo bei parko, gražus 9 didelių kambarių namas. Tinkamas gydytojui, dantų gydytojui ar kitokiam profesijonalui. Namas be skolų.
JANE — ANNETTE. Naujesnės statybos, šešių butų (sixplex) namas Viskas išnuomota. Didelės pajamos. Įmokėti $15,000, prašo apie $78,000. Vertas dėmesio pirkinys.

S. JOKUBAITIS
REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI
Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

F. SENKUS REAL ESTATE
1997 Dundas St. W. . Tel. 533-4414

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
Vaistai, kosmetikos prekės, trejos devynerios ir kt.
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

YOUNG a. BIGGIN Ltd. Realtor
• 10 pardavimo įstaigų Toronto rajonuose •
Jei planuojate pirkti ar parduoti nekilnojamą nuosavybę, mielai jums patarnaus VYT. V. GIRDAUSKAS
1576 Bloor St. West • Telefonai: Įstaigos: 537-3431
Toronto 165, Ontario • Namų: 279-5988

W. VASIS REAL ESTATE
Didelis pasirinkimas namų, žemės ir kitos rūšies nuosavybių.
Skambinti — J. GUDAS
863 BLOOR St. W., Toronto 4, Ont. Tel. 534-7525

EXTRA REALTY LTD.
386 RUSHOLME RD. TORONTO 4 TEL. LE 1-1161
NOTTA WASAGA (upė ir 26 kelias), 8 kambarių per du augštus mūrinis namas ir du akrai žemės. Prašoma kaina $12,000.
SWANSEA, $12.000 įmokėti. mūrinis atskiras 3 butų (triplex) namas po du miegamuosius. 16 metų senumo.
BLOOR — WINDERMERE, $10.000 įmokėti, mūrinis, atskiras, 7 kambarių per du augštus namas, dvi modernios virtuvės, dvi prausyklos, garažas, šoninis privatus įvažiavimas. Prašoma kaina $38,000, viena atvira skola 10-čiai metų.
J. KUDABA Namų telefonas 783-2105

TORONTO ONT

Kunigų Vienybės metinis suvažiavimas įvyko gruodžio 7 d. Toronto Šv. Jono Kr. par. klebonijoj. Dalyvavo 13 kunigų tik iš Ontario provincijos. Pirmininkavo kun. dr. V. Skilandžiūnas, sekretoriavo kun. J. Staškus. Išklausyti pranešimai apie Šv. Jono Kr. parapijos persikėlimo projektą, Otavos, St. Catharines lietuvių katalikų sielovadą ir "T. Žiburių" rūpesčius. Iš kun. dr. J. V. Skilandžiūno pranešimo ypač pažymėtinas faktas, įvykęs kunigų rekolekcijų metu: rekolekcijų vedėjas kard. Wright iš Romos ištisą pusvalandį kalbėjo apie Simo Kudirkos dramą. Kai kun. Skilandžiūnas su kun. Kemėšiu jam už tai padėkojo, kardinolas sakė apie Kudirką kalbąs visose savo rekolekcijose kunigams. Paskaitą apie dabarties sielovadinius rūpesčius skaitė kun. dr. J. Gutauskas. Diskusijose iškilo sumanymas keistis pamokslininkais bent kartą į mėnesį. Sumanymą įgyvendinti ir tvarkaraštį sudaryti pavesta valdybai. Sekantį suvažiavimą nutarta šaukti Otavoje arba Montrealyje. Valdybon išrinkti: mons. dr. J. Tadarauskas, kun. Br. Jurkšas ir kun. J. Liauba, OFM.

Toronto Maironio šeštadieninės mokyklos tradicinė Kalėdų eglutė įvyko gruodžio 12 d. Prisikėlimo parapijos salėje. Sveikinimo žodį tarė jauna mokytoja R. Čepaitytė. Pirmoje dalyje pasirodė darželio, I ir II skyriaus mokiniai. Jie dainavo, deklamavo, vaidino. Juos paruošė R. Bukšaitytė, R. Birgelytė ir seselė Loreta. Antroje dalyje sekė III skyriaus bendra deklamacija ir šokis, o ketvirtokai suvaidino kalėdinį vaizdelį. Paruošė jaunieji mokytojai — R. Šapočkinaitė ir A. Šileika. Trečioje dalyje gražiai sudainavo 3 dainas žemesniųjų skyrių choras, vadovaujamas D. Garbaliauskienės; dvi mokinių grupės atliko tautinius šokius, paruoštus V. Balsienės. Šokiam grojo E. Rovas. Be to, deklamavo, skambino kanklėmis ir grojo akordeonu pavieniai mokiniai. Programą koordinavo A. Abromaitienė. Padėkos žodį tarė tėvų komiteto vicepirmininkė J. Kulikauskienė. Po programos visi mokiniai buvo pavaišinti. Į programą buvo įjungti beveik visi mokiniai — nuo darželio iki VI sk. Todėl mokinių pasirodymas buvo įvairus ir žiūrovai jį priėmė nuoširdžiai. Grimavo J. Jagėla, šviesas tvarkė J. Žadavičius. **Dalyvis**

Toronto Maironio šeštadieninėje mokykloje 1971 m. gruodžio 11 d. lankėsi H. Stepaitis, "Paramos" bankelio valdybos pirmininkas, ir kalbėjo dešimtųjų skyrių mokiniams kooperaciniais bei lietuviškų bankelių reikalais. Mokiniams buvo paaiškinta, kokios finansinės naudos duoda taupymas ir skolinimas kredito kooperatyvuose. Mokiniai domėjosi ir pranešėjui pateikė eilę klausimų. Pirmininko pareiškimu, "Paramos" bankelio valdyba žada suaktyvinti kooperacijos idėjos skleidimą lietuvių jaunimo tarpe. Sveikintina idėja. **J.**

"TŽ" spaudos baliaus loterijai gautos dovanos: dail. A. Tamošaitienės ir dail. A. Tamošaičio paveikslai, J. Tumosos — tranzistorinis "Nord Mende" radijo priimtuvas. Nuoširdžiai dėkojame rėmėjams.

KLK Moterų Dr-jos Šv. Jono Kr. par. skyrius savo metinę šventę surengė gruodžio 12 d. Su vėliava dalyvavo pamaldose, o po jų — bendroje agapėje su savo šeimomis. Tarusi įžanginį žodį, pirm. O. Jonaitienė pakvietė iškilmei vadovauti T. Sekonienę. Sveikino: dvasios vadas kun. P. Ažubalis, KLB pirm. inž. E. Čuplinskas, kun. Pr. Gaida, Prisikėlimo kat. mot. skyriaus pirm. p. Murauskienė. Dr. O. Gustainienė, c e n t r o valdybos pirm., pasveikinusi susirinkusius, tarė ilgesnį žodį apie savosios org-jos misiją. Šia proga buvo pagerbta Marija Beraitienė, sulaukusi 75 m. amžiaus, įteikiant dovaną. Visus išlydėjo padėkos žodžiu skyr. pirm. O. Jonaitienė.

Prisikėlimo par. bankelio darbo valandos: gruodžio 24 nuo 10 iki 3 v.p.p.; gruodžio 25 ir 26 bus uždaryta; gruodžio 31 nuo 10 iki 3 v.p.p. 1972 m. sausio 1 ir 2 bus uždaryta. Kitomis dienomis dirbama įprasta tvarka. Nariai, pakeitę adresus, prašomi tai pranešti, nes po N. Metų bus siunčiami pajamų pakvitavimai už palūkanas ir metinio susirinkimo pranešimai. Spalvotas kalendorius jau išsiųstas paštu visiem nariam. Jei kas negavo arba norėtų papildomų egzempliorių, prašoma pasiimti iš kooperatyvo įstaigos.

KLB Toronto apylinkės taryba posėdžiavo gruodžio 12 d. L. Namuose. Dalyvavo 36 nariai. Pirmininkavo J. Karpis, sekretoriavo p. Asevičius. Išklausyta valdybos pranešimo ir atskirai jaunimo sekcijos vadovo R. Stirbio. Svarstyta Vasario 16 minėjimo reikalai, pageidauta rengti platesnio pobūdžio priėmimą vasario 16 — trečiadienį arba šeštadienį, o iškilmingą aktą — sekmadienį. Buvo ir kitokių nuomonių. Galutinai nuspręsti palikta valdybai. Bus renkami parašai peticijai, skirtai JAV prez. Niksonui ryšium su jo kelione Maskvon. Blankai gauti iš ALTos. VLIKo pirm. dr. J. K. Valiūno pranešimas numatytas sausio mėn. Nutarta išleisti prieš Kalėdas vienkartinį biuletenį su padėkomis apylinkės darbuotojams, su jų nuotraukomis. Išleidimą finansuoti sutiko adv. G. Balčiūnas.

A.a. Bronė Prapuolenienė mirė 80-se amžiaus metuose 1971 m. lapkričio 20 d. Kaune dukters namuose tarp savųjų. Paliko 4 dukras, 2 sūnus, 15 anūkų, 8 proanūkius, marčias žentus, 2 seseris su šeimomis ir daug kitų giminių. Palaidota Marijampolės kapinėse. Gedulingos pamaldos velionės intencija bus gruodžio 19, sekmadienį, Hamiltono Aušros Vartų bažnyčioje. Pageidaujama, kad nebūtų užuojautų spaudoje. Vietoj jų, kas norėtų, tepaaukoja OXF AM fondui arba Pakistano pabėgėlių fondui.

Vietoje šventinių sveikinimų laiškais bei atvirukais paaukojo "T. Žiburiams" po $10: J. Bersėnas iš Mt. Brydges, A. ir S. Kalūzos, M. ir Br. Norkai, S. O. Pranckūnai, A. ir Vl. Ramanauskai, V. L. A. Rutkauskai, T. ir A. Sekoniai (visi pastarieji iš Toronto), R. ir J. Pleiniai iš Hamiltono; $6: A. ir J. Birgiolai; po $5: O. ir Jon. Ažubaliai iš Toronto, J. ir B. Barysai iš Windsoro, A. ir O. Bugailiškiai iš Hamiltono, A. Statulevičienė iš Toronto, G. ir P. Stauskai iš Toronto, J. ir J. Vitkauskai iš Delhi, Ont.; $ 3: St. Banelis; $10 J. ir P. Barakauskai. Visi jie linki savo artimiesiems, giminėms, bičiuliams ir pažįstamiems jaukių Kalėdų ir laimingų naujų metų. "T. Žiburiai" nuoširdžiai dėkoja už paramą.

Kiti asmenys vietoj kalėdinių sveikinimų aukojo: A. ir A. Valadkos $10 šalpai per Šv. Jono Kr. parapiją; V. ir A. Poškaičiai $20 šalpos grupei "Daina"; A. ir P.Ščepavičiai $10, A. ir S. Kalūzos $5 KLK Moterų Dr jos Šv. Jono Kr. par. skyriui.

"Paramos" darbo valandos: gruodžio 23 nuo 10 iki 3 v.p.p. ir nuo 4.30 iki 8.30 v. v.; gruodžio 24 nuo 9 v. iki 3 v. p. p.; gruodžio 27 — uždaryta; gruodžio 28 nuo 10 v. iki 3 v.p.p. ir nuo 4.30 iki 8.00 v.v., gruodžio 30 nuo 10 v. iki 3 v.p.p. ir nuo 4.30 iki 8.30 v.v.; gruodžio 31 nuo 9 v. iki 3 v.p.p. 1972 m. sausio 3 — uždaryta; sausio 4 nuo 10 iki 3 v.p.p. ir nuo 4.30 iki 8 v.v.

Violeta Poškutė, studijuojanti kalbas Toronto Šv. Mykolo kolegijoje, laimėjo Alex Gregory Memorial stipendiją. Šias stipendijas kasmet skiria savivaldybių tarnautojų unija keturiem gabiem unijos narių vaikam. Šiais metais viena jų teko Violetai, kurios abu tėvai dirba Toronto miesto tarnybose. Unijos laikraščio lapkričio laidoje įdėta Violetos ir tėvų nuotraukos. Paminėtina, kad Violetai bus apmokamas mokestis už mokslą, kol ji išlaikys laipsnį "A". Ji numato vėliau studijuoti teisę ir siekti augštesnio mokslo. V. A.

Nežinomi plėšikai naktį iš gruodžio 11 į 12 d. bandė įsilaužti į "Paramos" bankelį, bet jokių nuostolių nepadarė. Policija tiria šį įvykį.

NEPAPRASTI FILMAI
PIRMĄ KARTĄ
BRIGHTON KINO TEATRE,
127 Roncesvalles Ave.,
Toronto, tel. 532-2710
GRUODŽIO 16 — 23
DU nepaprastai įdomūs pilno ilgio filmai
"We will bury You"
(Mes palaidosime jus)
Tai nepaprasti faktai ir dabartinės kūjo bei pjautuvo istorijos.

Antras filmas
"THE LAST ACT"
(Paskutinis veiksmas)
Pagamintas Rytų Vokietijoj, su angliškais įrašais. Vaizduoja paskutines Adolfo Hitlerio 10 dienų. Tai jaudinantis filmas!

Kasdien vienas seansas nuo 7 v. v, **Šeštad. ir sekmad.** nuo 5 v. p. p. be pertraukos. Iėjimas: $1.75, $1.25 ir 50 ct. Tikrai daug pamatysite už mažą kainą..
NEPRALEISKITE PROGOS.

AUTOMASINŲ PARENGIMAS ŽIEMAI, pagrindinis patikrinimas ir sutaisymas, greitas ir sąžiningas patarnavimas.
Bloor Autorite Garage 296 BROCK Ave. (tarp Dundas ir College)
Sav. FRANK PETIT Tel. 531-1305

Ateitininkų žinios

Ateitininkiško jaunimo bendros Kūčios buvo suruoštos praėjusį savaitgalį, šeštadienį, L. V. Namuose. Dalyvavo jaunučiai berniukai ir mergaitės kartu su tėvais. Viską paruošė mergaičių vadovės, vadovaujant p. Stravinskienei. Apie įvairius Kūčių papročius Lietuvoje papasakojo B. Čepaitienė. Sekmadienio v a k a r ą bendrom Kūčiom susirinko vyr. moksleiviai. Panašūs bendri susitikimai kalėdinėje nuotaikoje ypatingai visus sujungia Kristaus dvasioje.

Studentų draugovė dėkoja juos parėmusiem pinigine auka: O. Pabedinskaitei, kuri iš savo pensijos paaukojo $20, kun. Antanui Prakapui — $5 ir Eug. Girdauskui — $6. P. O. Pabedinskaitė šiuo metu gydosi Šv. Juozapo ligoninėje ir visas ateitininkiškas jaunimas linki jai greitai sustiprėti.

Naujasis tėvų komitetas pasiskirstė pareigomis: pirm. — Z. Girdauskas, vicepirm. — A. Kuolienė, sekr. — L. Dūda, ižd. — I. Juzukonis, visi kiti — valdybos nariai.

Studentų ateitininkų žiemos kursai įvyksta Dainavoje gruodžio 18-22 d.d. Iš Toronto į kursus vyksta grupė torontiškių studentų.

"Bažnyčios atsiskleidimas moderniajam pasauliui — tai jieškojimas vienybės tarp religijos ir kultūros. Pirminė krikščioniškosios dvasios vieta yra pats žmogus, o ne mokslinės teorijos, visuomeninės ideologijos, politinės santvarkos etc. Todėl ir savarankiškos kultūros amžiai gali būti iš esmės krikščioniški, jei tik juos gaivins krikščioniška dvasia" (Dr. J. Girnius, Idealas ir laikas).

Studentų Ateitininkų Sąjungos rengiami žiemos kursai įvyks gruodžio 18-22 dienomis Dainavoje. Programa sudaryta vadovaujantis Sąjungos metine tema "Tauta ir tautinė ištikimybė". Apie tautą ir tautinę ištikimybę kalbės R. Kriaučiūnas. Temą "Emigracija ir lietuvis — istorinis žvilgsnis" gvildens V. Narutis. "Lietuviškos išeivijos ateitis: kompromisas-išnykimas" — V. Kleiza. "Studentas — visuomenės adrenalinas" — L. Nainytė. P. Žumbakis kalbės apie liberalizmo, konservatyvizmo, radikalizmo ir realybės reikšmę. Prof. J. Pikūnas padarys įvadą diskusijoms: "Ar at-kų ideologija yra reikšminga ir svarbi dar ir šiandien?" Taip pat bus gvildenamas sociologinis žvilgsnis į imigrantus ir keliamas ateitininkiškos moralės bei religijos įgyvendinimo klausimas. Registruotis pas: A. Razmą, 1125 Davis, Evanston, Ill. 60201, USA. Registracija — $5, mokestis — $20.

Skautų veikla

• Metams baigiantis, tėvai yra prašomi sumokėti skautų-čių mokesčius ir užprenumeruoti "Sk. Aidą" 1972 m. Mokesčiai ir prenumeratos renkamos per vienetų vadovus. Taipgi vienetai yra prašomi atlikti Kalėdų gerąjį darbelį Vokietijos lietuviams skautams.

• Šį sekmadienį, gruodžio 19 d., 4 v.p.p., Prisikėlimo didžiojoje salėje — tradicinės "Šatrijos" tunto ruošiamos Kūčios, į kurias kviečiami visi skautai, skautininkai, dvasios vadovai, Romuvos valdybos nariai, sk.-vyčiai, akademikai, tėvų k-to nariai. Scenoje bus vaidinamas kalėdinis vaizdelis, o mažuosius aplankys Kalėdų senelis.

• Jūrų skaučių-gintarių sueiga įvyko pas sesę B. Abromaitienę. Aptarti žiemos veiklos reikalai. Dalyvės dėkoja šeimininkei už vaišes. Kalėdų gerąjį darbelį gintarės atlieka, lankydamos ligonius.

• Romuvos narių metinis susirinkimas įvyko gruodžio 12 d.

• Mindaugo dr-vės paskutinė prieš šventes sueiga įvyko gruodžio 13 d. Sekanti sueiga — sausio 10 d. Č. S.

N A U J A U S I O S K N Y G O S

A. Maceina, DIDIEJI DABARTIES KLAUSIMAI, $6. **Stasys Yla, A PRIEST IN STUTTHOFF,** $7.95. **A. Gintneris, NUO KRIVŪLĖS IKI RAKETOS** (paštininkų atsiminimai), $5. **M. Zoščenko, SATYRINĖS NOVELĖS,** $2. **J. Eretas, KAZYS PAKŠTAS,** $10. **A. Lukšytė, KALNŲ VELNIAS,** novelės, $5.50. **J. M. Puikūnas, MĮSLĖS,** $3.50. **J. Tininis, NUSKANDINTAS ŽIEDAS,** novelės, $3 ir $3.50. Knygos ir plokštelės gaunamos Sv. Jono Kr. par. knygyne sekmadieniais po pamaldų arba užsakyti pas V. Aušrotą, 385 Windermere Ave., Toronto 9, Ont.

City Driving School
Pripažinta Ontario Safety Lygos ir Board of Education. Baigęs šią mokyklą gauna pigesnę autovežimio draudą. Nemokami nurodymai klasėje ar namuose turintiems laikinius leidimus. Mokome vairuoti standartinius ir automatinius automobilius. 1076 BATHURST ST. Tel. LE 2-3656. Rytuose HO 6-1331

• G A M I N A M E •
geros rūšies šviežias LIETUVIŠKAS DEŠRAS.
Prašome užsisakyti iš anksto pas krautuvės savininką FRANK SODONĮ
tel. 783-1343.
Adresas: 1552 Bathurst St., Toronto 10, Ont.

AL GARBENS
REAL ESTATE
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Boards narys
Telefonai: LE. 6-2738 • LE. 6-2664 • 1611 Bloor St. W.

BLOOR — RUNNYMEDE, apie $7.000 įmokėti, atskiras 7 didelių kambarių namas, kvadratinis planas, 2 modernios virtuvės, garažas su šoniniu įvažiavimu.

NETOLI JANE GATVĖS, apie $7.000 įmokėti, gražus 6 didelių kambarių atskiras namas, pilnai užbaigti 3 kambariai rūsyje su baru ir atskiru išėjimu į kiemą, 2 modernios 4 dalių prausyklos, garažas su privačiu įvažiavimu, didžiulis gražus beveik vieno akro sklypas su įvairiais medžiais, kuris siekia parką; viena atvira skola 10-čiai metų. Kas mėgstate paukščių muziką, paskambinkite!

TRIBUTIS, 17 kambarių, maždaug 10 metų senumo, gražūs, erdvūs butai su balkonais; apie $20.000 įmokėti, viskas išnuomota.

BLLOR WEST, apie $15.000 įmokėti, krautuvė ir 2 butai, įvažiavimas su dvigubu garažu, puiki vieta, tinka betkokiam verslui; viena atvira skola 10-čiai metų.

PALIKIMAS—INDIAN RD. — BLOOR, apie $10.000 įmokėti, šiurkščių plytų, 6 kambarių, atskiras platus namus, garažas su šoniniu įvažiavimu, geros — stiprios statybos, reikalingas nedidelio, vidutinio remonto; tuoj galima užimti.

Didelis pasirinkimas vienaaugščių (bungalow)

Al. Garbenis, namų tel. HU 9-1543 arba **Pr. Kerberis,** namų tel. LE 5-1584

Pardavusiems bei pirkusiems per mus
SPECIALUS PATARNAVIMAS

Taupyk ir skolinkis
PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAME TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE **PARAMA**

MOKA	IMA
5½% už depozitus	
6% už šėrus (numatoma)	8% už asm. paskolas
6% už taupymo s-tas	
6½% už 1 m. term. dep.	8¼% už mortgičius
7% už 2 m. term. dep.	

Kapitalas virš keturių milijonų dolerių

ASM. PASKOLAS duodame iki $5.000 ir MORTGIČIUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $5.000.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. • Telefonas LE 2-8723

A. J. MORKIS
REAL ESTATE & MORTAGE BROKER
Ontario ir Toronto Real Estate Board narys

EGLINTON — DUFFERIN, $3.000 įmokėti, 1 mortgičius, plytinis, atskiras 6 kambarių namas, šiltu vandeniu apšildomas, privatus įvažiavimas, garažas.

DUNDAS — BROCK, palikimas, 6 kambarių, plytinis, nauja šildymo krosnis, įvažiavimas, geram stovyje. Prašoma $18.500.

ISLINGTON — BLOOR, vienaaugštis (bungalow) plytinis, atskiras, 5 šviesių kamabirų, užbaigtas poilsio kambarys su baru, privatus įvažiavimas. Prašo $30.500, be mortgičių.

30 AKRŲ ŽEMĖS arti 400 greitkelio, 40 mylių nuo Toronto su mažu upeliu, $6.000 įmokėti, prie Innisfil Beach Rd.

1082 BLOOR St. W., TORONTO 4,
Telefonai: 534-8459; 233-5996

Turime krautuvių, namų vasarviečių, viešbučių, motelių įvairiose vietose ir įvairia kaina. — — — Prašome tik kreiptis pas mus.
VYT. MORKIS, A. BLIUDŽIUS

P. T. SERVICE CENTRE (Buvo — A. P. Garage)
5320 DUNDAS ST. W., ISLINGTON (priešais Canadian Tire)
Kviečiame visus klientus aplankyti mūsų naują garažą ir gazolino stotį. Gazolinas, tepalai, padangos, baterijos ir visi automobilių remontai. Darbas atliekamas kuo sąžiningiausiai. Garantuotai naujos dalys, geras patarnavimas, nuosavas vilkikas ir t. t.
Savininkai: Antanas Paškevičius ir Juozas Tamošiūnas, oficialiai pripažinti mechanikai
Telefonas 239-6601. DARBO VALANDOS — nuo 7 v.r. iki 8 v.v.

DANISH CUSTOM FURNITURE
BALDŲ PROJEKTUOTOJAI IR GAMINTOJAI IŠ BURMOS MEDŽIO (TEAK FURNISHINGS)
Baldai tiesiog iš įmonės A. JENSEN & SON LIMITED
25 Le Page Court, Downsview, Ontario. — Keele ir Finch
Tel. 636-9811. Atidaryta nuo 9 val. ryto — 6 val. vakaro, trečiadieniais, ketvirtad., penktad., nuo 9 v. r. iki 9 v. v.

Firchuk Textiles Ltd. Siuntiniai į Europą
Pagrindinė įstaiga: 658 Queen St. W., Toronto 3, Ont. Tel. EM 4-5036

Hamiltone skyrius:
293 Ottawa St. N., Hamilton, Ont. Tel. 549-2005
Čia gausite tekstilės gaminius pigiausiomis kainomis; didelis pasirinkimas skarelių, megztinių ir kitų dalykų, kuriuos gavę giminės ir draugai Europoje tikrai džiaugsis.

LITHO-ART SPAUSTUVĖ
971 College St., Toronto 4, Ont.
Telefonas: 533-4363
LIETUVIAI SAVININKAI
Įvairūs spaudos darbai: leidiniai, programos, visi verslo bei reklaminiai spaudiniai

SKAITYTOJAI PASISAKO

STUDENTŲ SUVAŽIAVIMAS

Ilgoko ir gražaus studentų suvažiavimo aprašymo "TŽ" 1971 m. 48 nr., paskutines eilutes baigiant parašyta: "Kaip ir kiti suvažiavimai, taip ir šis neapsiėjo be studentiškų pokštų, kuriais viešbučio vadovybė nesidžiaugė."

Rengėjai su viešbučio vadovybe ir aptarnautojais atsiskaitė iki vieno dolerio, ir už jokius nemalonumus ar nuostolius rengėjai nesumokėjo nė vieno cento. Atsisveikinant su viešbučio vadovybe, pastaroji linkėjo mums viso geriausio ir priminė nepamiršti viešbutį aplankyti ir per sekantį suvažiavimą.

Studentų vardu —

Eimutis Romas
Birutė Dilkutė
Viktoras Narušis

"PARAMOS" KALENDORIUS

Kaip buvo skelbta "TŽ" XII. 2, 1972 m. "Paramos" kalendorių gavome, bet teko nusivilti — jis toks mažas, perpus mažesnis nei anksčiau. Didesnius kalendorius duoda kiekviena maisto krautuvė, bet jie nelietuviški. Šiame "Paramos" kalendoriuje nėra vietos atmintinoms datoms pasižymėti. Narys

RADIJO PROGRAMOS

Eterio bangos padeda ir mums, lietuviams. Iš Manilos, Filipinų salų, jos neša lietuvišką žodį Sibire vergaujančiam lietuviui. Iš Vašingtono ir Romos lietuviškas garsas sklinda ne tik po šį kontinentą, bet ir po Europą, pasiekdamas pavergtą Lietuvą. Beveik kiekviename didesniame JAV mieste veikia lietuviškos radijo valandėlės. Visur jos yra patriotinio-kultūrinio pobūdžio, vadovaujamos komitetų bei klubų. Kanadoje turime dvi radijo valandėles — Montrealyje ir Toronte. Toronto radijo valandėlė turi skambų pavadinimą "Tėvynės prisiminimai". To svarbaus darbo ėmėsi vienas žmogus, kuris su ta radijo valandėle keliavo iki Niagara Falls, N.Y., pro Hamiltoną, Oakvillę, Bramptoną ir pakartotinai grįžo į Torontą. Kartais buvo duodama valanda lietuviškos programos, kartais pusvalandis, o kartais net po kelis sykius savaitėje ir įvairiu laiku. Pastaruoju metu nuskurdo ta mūsų "Tėvynės prisiminimų" valandėlė. Didesnę laiko dalį joje užima žinios anglų kalba ir šimtus kartų girdėtos lietuvių bankelių ir J. Margio vaistinės reklamos, o lietuviškai muzikai-dainai lieka tik 10-12 minučių. Dažnokai pasitaiko, kad tos radijo valandėlės vedėjas atvyksta 10-15 minučių pavėlavęs, o š.m. lapkričio 28 d. rytą visai neatvyko į radijofoną. Klausytojai laukė, laukė besiklausydami laukinio riksmo ir galų gale išgirdo kelis žodžius lietuviškai: "Jono Margio vaistinė jums greitai viską į namus pristatys". Tai buvo viskas iš lietuviškos programos tame pusvalandyje. Kitos tautybės plečia ir tobulina savo kalba radijo programas. Net federacinė vyriausybė žada paremti tautybių kultūrines apraiškas. Vankuverio mieste statoma nauja televizijos stotis, per kurią bus duodama daugiakalbė programa. Jei mes norime neatsilikti nuo kitų ir dar bent kuriam laikui puoselėti lietuvišką pulsą šiame krašte, būtų labai didelis pageidavimas lietuviškos visuomenės — atkreipti reikiamą dėmesį į paminėtus faktus. Lietuvių radijo programa turėtų būti tvarkoma tautiniais-kultūriniais pagrindais. al.

"LIETUVIŲ VILA" ROMOJE

Milijonai amerikiečių kasmet aplanko Europą, kurioje Roma yra pasaulio turistų dėmesio centras. Dideliam turistų vadove Fielding, "Super-Economy Europe '70" rašoma apie Suomiją: maloni pušynų bei ežerų aplinka, geros pirtys, maloniai naivios merginos, nuoširdus dėmesys turistams, labai sąžiningas patarnavimas, augštas savižudybių % (kaip aplamai skandinavuose) dėl ilgų, žiaurių žiemų psicholiginės įtakos; daug gerų karių, daug karčių atsiminimų apie Rusiją, su kuria suomiai savo istorijoje esą turėję net 42 karus; neįkandamai graži kalba, net su 15 linksnių (faktiškai 16), kieta suomių blaivybė, mažumos pajėgumas išgerti,augštos kainos už viską. Apie Šv. Kazimiero vilą Romoje rašoma: "Guiding light of the "Villa Lithuania", via Casalmonferrato 33, near piazza Asti, (Tel. 789-033) is Msgr. Ladislao Tulaba. The efficient and spottless maintenance of its 65 rooms is supervised by the sisters of Saint Catherine." "The only hitch until you get used to it, is reaching it from center. Take either bus No. 85, or tram No. 16." "This oasis of calm is certainly worth the ride." "...it is a heavensent retreat for peace — seeking pilgrims with pennies." Pagarba mūsų kazimieriečiams. St. Bijūnas

ELEKTROS RANGOVAS
Fleet Electric Co. Ltd.
Atlieku visus elektros įrengimo darbus Toronte
923-7194. Sav. A. Čeponis

SPORTAS

SPORTAS VISUR

Annis Stukas pakviestas suorganizuoti Winnipego ledo ritulio komandą ir būti klubo reikalų vedėju. A. Stukas pasižymėjo kaip sportininkas, organizatorius, radijo bei televizijos komentatorius.

J. Jonaitis-Unitas tebežaidžia futbolą Baltimorės komandoje. Neseniai jis padėjo savo komandai nugalėti Buffalo komandą.

Kiekvienais metais rungiasi geriausios Europos ir P. Amerikos futbolo komandos. Dabartinis Europos meisteris Amsterdamo Ajax atsisakė atstovauti Europai prieš P. Amerikos meisterį Nacional Montevideo. Mat, pietiečiai labai karšti žaidėjai, ir rungtynės dažnai baigiasi muštynėmis. Visdėlto rungtynės įvyks. Europos futbolo sąjunga paskyrė baigminingą graikų Panatinaikos.

SPORTAS LIETUVOJ

Lietuvoje viešėjo Bialystoko džiudo imtyninkai, kurie keliose vietose rungėsi su Lietuvos imtyninkais. Lietuviai laimėjo 30 susitikimų, praliamėjo 10 ir 11 užbaigė lygiomis.

Sov. Sąjungos šaudymo pirmenybėse gerai pasirodė kaunietis M. Bernotas — iš galimų 200 šūvių pataikė 189 ir laimėjo I vietą.

Vilniuje įvyko Vilnius-Minskas moksleivių šachmatų rungtynės. Laimėjo Vilnius 13,5:6,5. Labai gerai žaidė Vilniaus mergaitės — savo priešininkes įveikė 6:0.

VYČIO ŽINIOS

Mergaitės (16) CYO lygos pirmenybėse nugalėjo Blessed Sacrament komandą 19:12. Žaidė: Ąžuolaitė 2, G. Žukauskaitė 2, Duobis 2, Žalnieriūnaitė 9, Seekington 4, Bringham, Valiukaitė, Zubrickaitė.

Berniukai (14) CYO lygos pirmenybėse pralaimėjo Woodgreen 20:18. Žaidė: Ąžuolas, Ignatavičius, Bajorinas, Duliūnas 6, Kaknevičius 4, Žalnieriūnas 5, Sudeikis 3.

Stalo tenisininkės sėkmingai dalyvavo Detroite JAV tarprovincinėse rungtynėse. Kanada įveikė visus savo priešininkus ir laimėjo I vietą. Komandoje labai gerai žaidė V. Nešukaitytė, kuri pralaimėjo tik vieną kartą. Ji taip pat buvo išrinkta šių pirmenybių geriausia žaidėja. Komandoje taip pat labai gerai žaidė E. Sabaliauskaitė. Ontario komanda, kurioje žaidė F. Nešukaitytė, antroje grupėje laimėjo I vietą. G. Nešukaitytė atstovavo Toronto komandai jaun. mergaičių varžybose. Ji buvo antra geriausia žaidėja. A. S.

KOVO ŽINIOS

Kovo krepšininkai pasižymi kanadiečių tarpe. Kviestųjų gimnazijų turnyre laimėtojų (Cathedral) komandoje žaidė: Žilvitis, Tirilis, Butkevičius, Šeštokas, Lukošius. Ypač pasižymėjo Tirilis, kuris buvo išrinktas į turnyro žaidusių geriausią penketuką. Technikos institutų turnyre geriausio žaidėjo taurė buvo įteikta R. Sakalui. K. Kalvaitis pasižymi McMaster universiteto komandoje, žaidžia centro pozicijoje.

Mergaičių krepšinio komanda miesto lygoje pirmauja — turi tris laimėtas ir vienas lygiąsias rungtynes. Komandos treneris — V. Stukas, reikalų vadovė — Z. Rickienė.

Jaunučių komanda nesunkiai įveikė Aušros "vyrus" 58:17. Kovui taškus iškovojo: Kybartas 16, Rickus 10, Grajauskas 10, Zubas 4, Dūdonis 4, Budininkas 2, Žilvitis 6, Stungevičius 2, Antanaitis 2, Adomauskas 2. Komandą treniruoja J. Trumpickas, padedamas A. Šeštoko. A. G.

ŠYPSENOS

Sovietinė architektūra

Ant to kampo — brokas,
Ant ano — barokas.
Taip gražiai sutinka:
Brokas ir barokas.

Spokso kaimo Rokas,
Rausvas kaip burokas:
Kas čia beria tinką —
Brokas ar barokas!

(J. Pažaislis "Šluotoje")

* * *

• Kiekvienas žmogus lengvai gali pasakyti, kiek turi avių, bet labai sunkiai išvardija savo turimus draugus (Sokratas).

• Graikų filosofas Antistenas, paklaustas, kaip prieiti prie valdžios, atsakė:

— Kaip prie ugnies — ne per arti, kad nesudegtum, ir ne pertoli, kad nesušaltum.

Niekam tikę

— Visi vyrai niekam tikę!

— Tai kodėl tada ištekėjote?

— Kad niekas nepagalvotų, jog aš niekam tikusi... ("Šluota")

Pasidalinimas darbu

— Kodėl nepadedi savo draugui nešti spintos?

— Dėlto, kad mes pasidalinome darbu: aš nešu raktą, o jis spintą. Parinko Pr. Alš.

DIRBA KANADA, KAI DIRBAME VISI KARTU

Federacinė valdžia investuoja 498 milijonus dolerių į eilę įvairių projektų, kad būtų daugiau darbų kanadiečiams. Šio pranešimo tikslas yra painformuoti Jus apie tuos projektus.

DIRBANT SU KITAIS ASMENIMIS

Mes raginame Jus veikti savo iniciatyva arba per vietinę valdžią, vietines organizacijas ir šalpos draugijas, pateikti idėjų mūsų vietinės iniciatyvos programai. Pavyzdžiui, tuo atveju, kai norite įsteigti dieninės vaikų priežiūros namus savo mieste arba kitus patarnavimus, kurie padarytų Jūsų vietovę geresne vieta gyventi.

Taip pat įvesta profesinio apmokymo programa darbovietėse. Ji vykdoma per prekybos ir pramonės įstaigas ir tuo būdu praplečia darbo galimybes bedarbiams.

Jeigu turite bendrą patyrimą, mes galime Jums duoti platesnį apmokymą per Kanados darbininkų apmokymo programą (Canada Manpower Training Program).

DIRBANT DRAUGE SU VERSLO IR PRAMONĖS ĮMONĖMIS

Darbdaviai yra atleidžiami nuo mokesčių arba gauna tiesioginę paramą, kad paskatintų juos priimti naujus darbininkus ir apmokyti juos darbovietėje (Training-on-the-Job Program).

DIRBANT DRAUGE SU SAVIVALDYBĖM

Augščiau minėta vietinės iniciatyvos programa padės Jums paremti bendruomenės projektus, kurie pagausins darbus Jūsų vietovės bedarbiams.

DIRBANT DRAUGE SU PROVINCIJOM

Savivaldybių vietinės iniciatyvos programos bus artimai susietos su provincijomis, taip pat su federacine-provincine darbdavystės paskolų programa. Mes pagreitinsim nekilnojamo turto paskolų išdavimą, kad padėtume namų statybai, studentų apgyvendinimui ir atmatų perdirbimui per Kanados paskolų ir apgyvendinimo korporaciją (Canadian Mortgage and Housing Corporation).

Mes taip pat duosim paskolas daugiatiksliams parodų ir prekybos pastatams.

DIRBANT DRAUGE SU FEDERACINIAIS PROJEKTAIS

Savo srityje mes stengsimės Jums duoti daugiau darbo galimybių prie federacinės valdžios įstaigų palaikymo bei pagerinimo.

KUR VISKAS DIRBA KARTU

Darbas prasideda Kanados darbo jėgos centre (Canada Manpower Centre). Dėl patarimų ir paramos betkuriai programai, kuri Jūsų manymu yra naudinga Jums ar Jūsų bendruomenei, KREIPKITĖS Į VIETINĮ KANADOS DARBO JĖGOS CENTRĄ. Kai kanadiečiai veikia bendrai, dirba visa Kanada.

Manpower and Immigration — Main-d'œuvre et Immigration
Otto Lang, Minister — Otto Lang, Ministre

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1 psl.)

Trudeau smunkančiu prestižu. Jo teigimu, federacinei vyriausybei Otavoje yra būtinas visų kanadiečių pasitikėjimas, kurį dabartinė vyriausybė jau yra praradusi. Pagrindine federacinio parlamento rinkimų tema R. Stanfieldas pranašavo nedarbo pašalinimo klausimą. Jis taipgi pasisakė už užsienio kapitalą Kanadoje, investuotojams siūlydamas savanorišką prisitaikymą prie Kanados reikalų bei ekonominių siekių. Konservatorių suvažiavimas nesusilaukė reikiamo spaudos dėmesio, nes jį užtemdė tuo pačiu metu įvykęs premjero P. E. Trudeau ir prez. R. Niksono susitikimas

Kanados statistikos duomenimis, sezoniniu masteliu matuojamas nedarbas lapkričio mėnesį sumažėjo 0,1%. Spalio mėnesį bedarbių buvo 6,7%, lapkričio — 6,6%. Operuojant sausais skaičiais, bedarbių lapkrityje buvo 56.000 daugiau nei spalyje.

Užsienio reikalų ministeris M. Sharp ir valstybės sekr. W. Rogers Vašingtone pasirašė naują sutartį, kuria gerokai praplečiamas nusikaltėlių išdavimas. Lig šiol galiojo 1842 m. sutartis, stokojanti daugelio paragrafų dabartinių dienų nusikaltimams. Naujojon sutartin pvz. yra įrašytas lėktuvų pagrobėjų išdavimas, kai jie iš Kanados pabėga į JAV ar atvirkščiai. Neįtraukti sutartin liko JAV kariuomenės dezertyrai, susiradę globą Kanadoje. Atrodo, ir Vašingtonas, ir Otava į dezertyrų klausimą žiūri tik kaip į laikinį reiškinį, kuris praras aktualumą su Vietnamo karo užbaiga.

Oficialų telefono ryšį radijo bangomis tarp Otavos ir Pekingo atidarė Kanados ryšių ministeris R. Stanbury ir tas pačias pareigas turintis kinietis Chung Fu-hsiang. Girdimumas buvo toks prastas, kad R. Stanbury pokalbį sutrumpino iki vienu sakiniu pareikšto kvietimo kiniečiui Ch. Fu-siang apsilankyti Otavoje. Pokalbiuose tarp Pekingo ir Otavos garsas telefono kabeliu ir radijo bangomis turi įveikti 13.327 mylių nuotolį. Tiems, kurie naudosis šia ryšio priemone, už pirmąsias tris minutes reikės mokėti $12 ir po $4 už kiekvieną papildomą minutę.

Ontario sveikatos ministeris B.Lawrence planuoja įvesti dantų gydymo draudą 1973 m., jeigu šiam planui bus turima pakankamai pinigų provincijos ižde. Grupė Toronto universiteto odontologijos studentų praėjusią vasarą apklausinėjo apie 900 torontiečių ir wellandiečių, pasinaudodami Otavos finansine parama jaunimui. Apklausinėjimo rezultatai: 92% apklaustųjų pasisakė už dantų gydymo draudos įvedimą, jai pritarė ir 80% dantų gydytojų. Šie apklausinėjimo rezultatai yra rimta paskata Ontario vyriausybei. Sveikatos ministeris B. Lawrence dantų gydymo draudą eksperimentiniu mastu pirmiausia planuoja įvesti III-V skyriaus, kiek vėliau VI-VIII skyriaus mokiniams. Tai būtų pradžia visuotinės dantų gydymo draudos.

ST. CATHARINES, ONTARIO

LIETUVOS GINKLUOTŲ PAJĖGŲ sukakties minėjimas lapkričio 13-14 d.d. davė $48 pelno, kuris jau yra perduotas per A. Švažą Vasario 16 gimnazijos bendrabučio statybai.

DĖKOJAME anksčiau nesuminėtiem vaidintojam: J. Liangai, S. Kuktai, A. Baronui, S. Jasudavičiui, gražiai suvaidinusiem 1 v. vaizdelį (R. Bartytės "Tautos didvyriui") Simo Kudirkos teismą. Taipgi padėka priklauso talkininkams: L. Markeliui, K. Vilbikaičiui, J. Bušauskui, K. Bogužiui, šeimininkėms — p. Kalainienei ir B. Jakubonienei; loterijai aukojusiems po "staliuką": J. Alonderiui, A. Vickosui, J. Girevičiui ir A. Zosanui.

NIAGAROS PUSIASALIO ramovėnų skyriaus atstovai su vėliava dalyvavo Hamiltone ramovėnų - šaulių rengtame minėjime lapkr. 27 d.

Ramovėnų valdyba

Sault Ste. Marie, Ont.

(Atkelta iš 4-to psl.)

KARIUOMENĖS ŠVENTĖS minėjimo nebuvo, nes apylinkės v-ba negavo patalpų. Nebus nė bendro N. Metų sutikimo. Apyl. v-bos ižd. Jurgis Valas jau baigia solidarumo įnašų rinkimą ir sako, kad š.m. gale rinksime naują valdžią.

Linksmų Kalėdų švenčių ir šviesesnes viltis nešančių 1972 metų visiems tautiečiams! Korespondentas

VANCOUVER, B. C.

PRIEŠ ATVYKSTANT Montrealio "Gintarui" į Vankuverį rugsėjo 1-4 d.d., suprasdami LB finansinę padėtį, išlaidoms padengti aukojo K. Dementavičius $50, V. Bukauskas $10. Valdyba yra labai dėkinga už tokią didelę paramą.

JUOZAS IR ADELĖ ŠMITAI lapkričio 20 d. atšventė 20 met[illegible] binę sukaktį. Vaišės įvyko [illegible]čių salėje. Dalyvavo virš 30 svečių. P. Šmitams buvo palinkėta laimingai sulaukti ne tik sidabrinės, bet ir auksinės sukakties 2001 m.

"ATŽALYNAS" išleido naują lietuvišką muzikos plokštelę "Kur gimta padangė". Visos dainos naujos ir gražios, įdainuotos ir įrašytos Kauno radijofone. Vankuverio International Recording Co. gerai atliko savo darbą. Plokštelės skamba labai aiškiai ir gražiai. Jas galima gauti: "Atžalynas", 2366 W. 7th Ave. Vancouver 9, B.C. Kaina $5, paštas ir įpakavimas 0.72 ct. Br. Kolumbijoj gyvenantieji dar turi pridėti 25 ct. provincijos mokesčių Pelnas — Vankuverio lietuvių jaunimui.

A. A. STEFANIJA BARONIENĖ mirė sulaukusi 87 m. amžiaus. Laidotuvėse dalyvavo sūnus Petras, anūkas Algis, buvusi marti Aldona Gorenson ir būrelis vietos lietuvių. S. Baronienė paskutinius šešerius metus gyveno senelių prieglaudoje ir mirė lapkričio 21 d.

A. A. ANTANINA MAČIULAITIENĖ mirė sulaukusi 65 m. amžiaus. Laidotuvėse dalyvavo kun. Pranas Baltrumas, jos brolis Antanas su žmona iš Filadelfijos ir apie 100 žmonių, daugiausia lietuvių. Bažnyčioje ir kapinėse kun. P. Baltrumas pasakė gražų pamokslą.

A. A. LYDIJA ČERMAUSKIENĖ-DAINIENĖ mirė lapkričio 22 d., sulaukusi 51 m. amžiaus. Ji išbuvo kelerius metus Riverview ligoninėje ir ten mirė.

B. Vileita

BALIO MASKELIŪNO DRAUDOS ĮSTAIGA
Tel. 251 - 4864 Namų tel. 277 - 0814
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA — LUNA NARYS
Ilgametė patirtis — įvairių draudos b-vių atstovybė

ĮVAIRŪS SIUNTINIAI IR DOVANOS
į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą paprastu ir oro paštu.
Dovanos be muito: Motociklai, skalb. mašinos, televizijos priimtuvai, šaldytuvai ir t.t. Taip pat persiunčiame piniginius pažymėjimus (certificates), už kuriuos gavėjas gali pirkti prekių specialiose krautuvėse.
Norint pasiųsti automobilį, prašome pirma pasiteirauti, nes automobilių skaičius yra ribotas.
Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19¾ svarų gryno svorio. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
Sąžiningai ir greitai patarnaujame.
DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Firmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.
LIETUVIŲ ĮSTAIGA Baltic Exporting Co. 480 RONCESVALLES AVE., TORONTO 3, ONTARIO
Telefonas LE 1-3098 Savininkai A. ir S. KALŪZA

A & B TAILORS
Sav. A. B. BERESNEVIČIUS
343 Roncesvalles Ave., Toronto 3
Tel. 531-1432
VYRIŠKŲ IR JAUNIMO MODERNIŲ DRABUŽIŲ KRAUTUVĖ

DUFFERIN RADIO AND TV
SALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo apartai. Parduodamos lempos ir baterijos. • Prityręs specialistas su ilga praktika.
1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas, mechaniniai darbai ir automatinės transmisijos
DUNDAS AUTO BODY
MAX KANE AUTO BODY
Darbas sąžiningas ir garantuotas
Lietuvius aptarnauja Jonas Jurėnas
430 BATHURST ST.
Tel. WA 1-3225 arba WA 4-1001

BALTIC MOVERS
VISŲ RŪŠIŲ PERVEŽIMAS
BALDAI IR KT.
Vežamas turtas pilnai apdraustas
Skambinti tel. LE 4 - 1403
30 DEWSON St., Toronto, Ont.

780 QUEEN ST. W.
PRIE GORE VALE
TEL. EM. 4 - 7994
ART'S PHOTO STUDIO
Vestuvinės nuotraukos
Meniškos vaikų nuotraukos
Portretai ir kt.

ALL SEASONS TRAVEL AGENCY
323 Lakeshore Rd. East, Port Credit, Ont.
Savininkas V. BAČĖNAS
• teikia patarimus planuojantiems kelionės
• sutvarko rezervacijų, nakvynių ir kitus reikalus be atskiro atlyginimo
• agentūros išduoti bilietai galioja visame pasaulyje
• parūpina bilietus keliaujantiems autobusais, traukiniais, laivais, lėktuvais
• parūpina eismo priemones ekskursijoms
• patarnauja atsikviečiant gimines
Skambinti telefonu 278-7261 dienos metu arba vakarais

NOTARAS
A. LIŪDŽIUS, B.L.
421 Roncesvalles Ave.
(Toronto Dominion Bank II augštas)
Telefonai: įstaigos 537-1708
namų 279-7980
Priėmimo laikas pagal susitarimą telefonu.

DR. V. J. MEILUVIENĖ
DANTŲ GYDYTOJA
184 ELLIS AVE
(prie Queensway)
Tel. 762-1009.
Priima pacientus pagal susitarimą.

PLUMBING and HEATING
J. LISAUSKAS,
VALDŽIOS PRIPAŽINTAS PLOMBERIS, ATLIEKA ĮVAIRIUS VAMZDŽIŲ IR APŠILDYMO DARBUS.
Darbas sąžiningas ir nebrangus.
148 Westminster Ave., Toronto
Metro Lic. PH. 136. Tel. LE 2-5191

ATLIEKU GRINDŲ ATNAUJINIMO (sanding) poliravimo ir blizginimo darbus. Skambinti Alfonsui LE 6-2805.

MEDUS — reikalingas sveikatai
Natūralus, nepasterizuotas
Induose ar koriuose. Iš bityno:
Eagles Nest
30 Dewson St., Toronto 4, Ont.
Telefonas 534 - 0563

OKULISTĖS
Br. Bukowska-BEJNAR, R.O.
Wiktoria BUKOWSKA, R.O.
274 RONCESVALLES AVE.
(prie Geoffrey St.)
TEL. LE. 2 - 5493
Darbo valandos: kasdien 10 v. ryto iki 9 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 v. ryto iki 6 v.v.

OKULISTAS
S. BROGOWSKI, O.D.

412 Roncesvalles Ave. (prie Howard Park Ave.) Kabineto telefonas LE 1-4251. Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. Šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 4 val. po pietų.
Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečiadieniais uždaryta.

OKULISTAS
L. LUNSKY, R.O.
M. LUNSKY, O.D., M.S.C.
470 COLLEGE ST. TORONTO
Tel. 921 - 3924
Darbo valandos 9.30 v.r.—6 v.v.
Dėl priėmimo skambinti telefonu

VALAU FOTELIUS IR ĮVAIRIUS KILIMUS
Automatinis elektra valymas. Sutaisau iširusius galus ir pradegintus kilimus. P. KARALIŪNAS.
Skambinkite LE. 3-4912.

INSURANCE
DUDA 769-4612
2231 Bloor Street W.

TORONTO ONT

Šv. Jono Kr. par. žinios

— Statybos fondui aukojo: $300 A. V. Poškaičiai iš Owen Sound, Ont.; po $100: A. Skrebūnas, S. Lauritis, F. Barauskas, A. Kriaučiūnas, V. O. Radzevičiai; $50: O. Jasiūnienė. Visiems geradariams nuoširdi padėka.

— Kalėdinės plotkelės gaunamos sekmadienį po pamaldų parapijos salėje.

— Kalėdų Mišios — gruodžio 24, šeštadienį, 12 v. naktį. Nuo 11 v.v. klausoma išpažinčių.

— Praėjusią savaitę lietuvių kapinėse palaidoti a.a. Motiejus Žemaitis ir Ingrida Armstrong. Velionių artimiesiems nuoširdi užuojauta.

— Šį sekmadienį prie bažnyčios aukas priima Toronto moterų šalpos grupė "Daina". Surinktos aukos siunčiamos lietuviams seneliams Vokietijoje.

— Prašoma pranešti ligonius, kad prieš Kalėdas kunigai galėtų juos aplankyti.

— Šį sekmadienį, 3 v.p.p., pamaldos Stayner-Wasagos apylinkėse gyvenantiem lietuviam.

— Pakrikštyta: Adomas Vladas Eižinas.

— Pamaldos: šį penktadienį, 8 v.r., už Skrinskų ir Varnų šeimos mirusius; šeštadienį: 8 v.r. už a.a. Stanislovą Ašoklį, 8.30 v.r. už a.a. Joną Šlepavičių; sekmadienį: 10 v. už a.a. Juozą Simonaitį, 11 v. už Balčiūnų-Beraičių šeimos mirusius, 12 v. padėkos pamaldos P. V. Dalindų.

Lietuvių evangelikų liuteronų Išganytojo parapijos žinios

— Penktadienį, 6.30 v.v., bažnyčio konfirmandų pamoka.

— Šeštadienį, 1.45 v. p.p., jaunimas renkasi bažnyčioje jaunimo pamaldų reikalu.

— Šį sekmadienį, 1.30 v.p.p., pamaldos, kurias atliks jaunimas ir sekmadienio mokyklos vaikučiai. Po pamaldų — Kalėdų eglutė su kavute. Atvyks, moterų draugijos iškviestas, Kalėdų senelis. Visi parapijiečiai, svečiai bei rėmėjai nuoširdžiai skatinami šiose jaunimo pamaldose ir Kalėdų eglutėje dalyvauti.

— Pamaldos Kūčių vakarą (su Šv. Komunija) įvyks 7.30 v.v., kuriose bažnyčia bus apšviesta tik žvakėmis.

— Pamaldos I Kalėdų dieną — 9.30 v. ryto; II Kalėdų dieną, t.y. sekmadienį — gruodžio 26, taip pat 9.30 v. r.

— Konfirmandų pamokos atostogų metu, t.y. gruodžio 24-31 d.d., neįvyks. Pamokos prasidės 1972 m. sausio 7 d., 6.30 v.v.

— Gruodžio 10 d. Šv. Jono kapinėse palaidota a.a. Ingrida Elizabeth Armstrong, gim. 1968 m. gegužės 23 d., Mirė 1971 m. gruodžio 8 d. Dukrelė Britos (Kybrancaitės) ir James Armstrong. Nuoširdžiai užjaučiame mirusios tėvelius ir senelius p.p. Kybrancus. ("Leiskite vaikams eiti pas mane, neginkite jiems; nes tokių yra Dievo karalystė" Morkaus 10:14b).

A. a. Motiejus Žemaitis, 65 m., gimęs Škotijoje, mirė 1971 m. gruodžio 7 d. Palaidotas iš Šv. Jono Kr. bažnyčios lietuvių kapinėse. Liko žmona ir du suaugę sūnūs.

VIENINTELĖ KANADOS VALDŽIOS REGISTRUOTA NATŪRALAUS GYDYMO SVEIKATOS KLINIKA. Įvairūs natūralūs gydymo būdai — masažai, gydomieji judesiai, elektronika, įvairūs spinduliai, garai. B. NAUJALIS, R.M. N.Pt. R.N.A. Natūralaus gydymo specialistas. 460 Roncesvalles Ave., Toronto 154, Ont. Tel. LE 3 - 8008.

ATLIEKU VISUS NAMŲ MEDŽIO REMONTO DARBUS. Darau virtuvėms spinteles ir įrengiu poilsio kambarius. Tel. 535-4724.

IŠNUOMOJAMI du kambariai, virtuvė, prausykla su atskiru įėjimu antrame augšte arti susisiekimo. Skambinti po 5 v.v. tel. 762-4306.

ŠOKIŲ MUZIKA įvairaus dydžio parengimams salėse bei privačiuose butuose. "Amplifier" stipraus pajėgumo garsiakalbinė muzika su mokrofonais. Telefonas L E 4 - 6803. J. Adomaitis.

Prisikėlimo par. žinios

— Mišios: penktad., 8.20 v. — už a.a. Bronislavą Čepokienę, mirusią Lietuvoje, užpr. jos pusseserės Sof. Olekienės; 8.40 v. — už a.a. Ona Tamošauskienę, užpr. B. ir A. Žymantų; šeštad., 8 v. — už a.a. Stanislovą Norvaišą, užpr. L. E. Norvaišienės; sekmad. 8 v. — už a.a. Mariją Stungurienę, užpr. Eug. Stungurio; 9 v. — už a.a. Juozą Vosylių, užpr. B. P. Saplių; 10 v. — už a.a. Antaną Aukštikalnį, užpr. E. Aukštikalnienės; 11.15 v. — už a.a. Mykolą Dervinį, užpr. p. Dervinienės; 12.15 v. — už a.a. Genovaitę Bačkienę, užpr. J. A. Vaškevičių.

— Katalikų Vyrų Dr-jos visuotinis susirinkimas — sekmadienį, gruodžio 19, po 11.15 v. Mišių Parodų salėje.

— Lituanistinis seminaras — penktadienį, 7 v.v., par. patalpose.

— Ateinančią savaitę bus lankomos šeimos: Brock Ave., O'Hara Ave., St. Clarens Ave., St. Helen's Ave.

— Pakrikštyta Henriko ir Elenos Jasonek sūnus Edvardas Jonas

— Spaudos kioskas nei Kalėdų, nei N. Metų savaitgaliais neveiks.

— Choro repeticija — ketvirtadienį 7.30 v.v. ir generalinė — sekmadienį po sumos, 12 v., muzikos studijoje.

— Nuo ateinančio sekmadienio 10 val. Mišiose įvedamas naujas visų žmonių giedojimas. Jam vadovaus sesuo Ignė. Jaunimas prašomas užimti pirmuosius suolus ir kartu su jaunimu prašome giedoti visus. Giesmių tekstai yra atspausdinti atskiruose lapuose, kurie sudėti suoluose.

— Naujų Metų bilietai ir stalų rezervacijos gaunami kavinėje po 10 ir 11.15 v. Mišių arba pas p. Tasecka tel. 535-6659.

— Pirmosios Komunijos ir katechetinės pamokos — po 10 val. Mišių L. V. Namuose.

— Reiškiame nuoširdžią užuojautą Janinai Šarūnienei, mirus Lietuvoje jos mamytei.

Sekantis "TŽ" numeris bus kalėdinis; skaitytojams bus išsiuntinėtas gruodžio 20 d. Žinios Toronto kronikai priimamos iki **gruodžio 18, šeštadienio, 12 v.**

Šį šeštadienį, gruodžio 18, Toronto Maironio šeštadieninėje mokykloje ruošiama Tėvų Diena. Bent vienas iš tėvų maloniai kviečiami atsilankyti į mokyklą 12 v. ir pasikalbėti su klasės auklėtoju bei išsiaiškinti rūpimus klausimus. Tėvams bus išduoti ir mokinių semestriniai pažymėjimai. Po pasikalbėjimo tėvai tuoj pat su vaikais galės vykti į namus. **Vedėjas**

SLA 236 kuopos metinis susirinkimas — gruodžio 19, sekmadienį, senuose Liet. Namuose (Dundas ir Ossington). Darbotvarkėj — nominacijos, valdybos pranešimai ir t. t. Nariai prašomi gausiau susirinkti. Pradžia — 1 v.p.p. Atsilankiusieji bus pavaišinti kavute. **V-ba**

Pamaldos Stayner-Wasaga ir apylinkėse gyvenantiems lietuviams įvyks šį sekmadienį, gruodžio 19 d., 3 v.p.p., Jono Lapaviziaus "Golden Apple" restorano salėje Stayner miestelyje.

Radijo programa "Tėvynės prisiminimai" ruošia N. Metų sutikimą "Town a. Country" viešbutyje. Stalus rezervuoti pas J. R. Simanavičių tel. 534-1274. Kaina asmeniui — $14.

Medžiotojų ir žūklautojų klubas "Tauras" pradėjo pasiruošimus metiniam baliui, kuris įvyks 1972 m. sausio 15 d. Gautas D'Amico orkestras. Stalus jau galima iš anksto rezervuoti per J. Šimkų tel 231-9425 arba J. Lukošiūną 533-7130. Loterijos laimikių rinkimui vadovauja V. Petraitis 534-6221.

Kanados Lietuvių Fondo suvažiavimas įvyko gruodžio 11 d. Lietuvių Namuose. Jo aprašymas — kitame "TŽ" nr.

A.a. Ingrida Armstrong, p.p. Kybrancų anūkė, 4 m. amžiaus, po sunkios ligos mirė 1971 m. gruodžio 9 d. Auroroje, Ont. Palaidota lietuvių kapinėse evangelikų sekcijoje.

MALONIAI KVIEČIAME visus lietuvius atsilankyti į

NAUJŲJŲ 1972 METŲ

sutikimo BALIŲ

kuris įvyks —

š. m. gruodžio 31, penktadienį,

VISOSE TRIJOSE PRISIKĖLIMO PARAPIJOS SALĖSE.

• PRADŽIA: 8 val. vakaro
• PABAIGA: 2 valandą ryto

Bilietai parduodami Prisikėlimo parapijos kavinėj po 10 val. pamaldų sekmadieniais arba pas V. Tasecką (Tel. 535-6659)

• Apvalūs stalai
• Naujas orkestras
• Įvairūs gėrimai
• Nemokamas šaltas bufetas
• 9 valandą šilta vakarienė
• Vidurnakčio šampanas nemokamai

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS JAUNIMO SEKCIJA

Maloniai kviečiame visus lietuvius, ypač esamus ir būsimus Lietuvių Namų narius, atsilankyti į

NAUJŲJŲ 1972 METŲ SUTIKIMO BALIŲ

• Apvalūs stalai
• Svajinga žvakės liepsna
• Šaunus "Cubana" orkestras
• Taurūs ir švelnūs gėrimai
• Nemokamas šaltas bufetas
• 9 valandą šilta vakarienė
• Vidurnakčio šampanas nemokamai

gruodžio 31, penktadienį,
Naujuose Lietuvių Namuose
1573 Bloor Street West
(Bloor ir Alhambra gatvių sankryžoje)
• Pradžia 8 val. vakaro • Pabaiga 2 val. ryto

Bilietų kaina — $15 porai; studentams ir pensininkams — $5 asmeniui.

Toronto Lietuvių Namų valdyba

BILIETAI gaunami pas valdybos narius, "Paramoje" arba pas J. Karpį tel. 231-5373.

MALONIAI KVIEČIAME VISUS LIETUVIUS Į

NAUJŲ METŲ SUTIKIMA

Šv. Jono Kr. parapijos salėje, gruodžio 31, penktadienį.

• Šilta vakarienė, šalti užkandžiai, kava su pyragais
• Veiks bufetas su įvairiais gėrimais ir šampanu
• Šokiams gros geras orkestras • Pradžia — 8 v. vakaro

Įėjimas asmeniui $6.00, studentams — $3.00

Bilietai — parapijos kioske ir pas nares — p. Ottienę (tel. 654-4961), p. Smailienę (536-8896), p. Čirūnienę (239-4548) ir prie įėjimo.

RENGIA — KLK Moterų Draugijos Šv. Jono Kr. parapijos skyrius

PRANEŠAME, KAD KŪČIŲ BEI KALĖDŲ STALUI PRIIMAME UŽSAKYMUS:

"NAPOLEONŲ" (baravykų), kalakutų (šviežių ir rūkytų), žąsų, ančių bei kitos paukštienos.

Taip pat galite gauti Kūčių stalo valgių: prėskučių (sližikų), aguonų, kelių rūšių silkių, kaviaro, rūkyto ungurio, lašišos, rūkytos žuvies (siskos). Turime importuotų, be to, labai gerai žinomų p. Viskonto gamintų sūrių, eglutei papuošti gražių šokoladinių figūrų. Augštos kokybės šviežios mėsos. Malonus patarnavimas. — Laukiam atsilankant.

EUROPEAN MEAT & DELICATESSEN

Sav. Albina ir Justas Krasauskai — 2899 Bloor St. W. — Tel. 233-9783

PASIRŪPINKITE, kad netrūktų artėjančioms šventėms mūsų specialiai pagaminto RŪKYTO KUMPIO. Kviečiame gerb. klientus užsisakyti iš anksto.

Turėsime žąsų, kalakutų, ančių, paršiukų, įvairios savo gamykloje rūkytos dešros bei mėsos.

Taipgi turime Viskonto gamintų lietuvišką sūrių, rūkytų ungurių, rūkytos kalakutienos, importuotų skanėstų, tikro bičių medaus ir t. t.
Kviečiame tautiečius nedelsiant pasinaudoti!

PARKSIDE MEAT MARKET

335 RONCESVALLES AVE. — TELEFONAS 535-1258

NEMOKAMAS PRISTATYMAS

Pas mus galite gauti lietuviškų rūkytų kumpių, šviežių mėsų, dešrų, sūrių ir kitų maisto gaminių.

Taip pat priimame užsakymus įvairiems parengimams tortų, kurie iškepami "Rudolf" kepykloje.

ERNA'S MEAT & GROCERY

19 St. John's Rd. Tel. 762-4781 Toronte

BARONESSA BEAUTY SALON

Sav. Alė Kerberienė — Tel. 762-4252

2265 BLOOR St. W., kampas Bloor-Durie gatvių

Įvairaus stiliaus sušukavimai, pusmetiniai, dažymas, perukai ir t. t. Prieinamos kainos

MORTGIČIAI. Dėl pirkimo, pardavimo ar investavimo į naujus mortgičius prašome skambinti p. Barauskui, Realtor 231-6226 Toronte.

NAUJA LIETUVIŠKA MUZIKOS plokštelė "Kur gimta padangė". Įrašyta Kauno radijo stotyje. Naujos ir gražios dainos. Išleido Vankuverio "Atžalynas". Kaina $5, persiuntimas — 0.72 ct. Užsakymus siųsti: "Atžalynas", 2366 W. 7th Ave., Vancouver 9, B. C.

PRIVAČIAI PARDUODAMAS 6 kambarių pilnai įrengtas vienaaugštis (bungalow) Delhi, Ont. Telefonai: Delhi 582-0458, Toronte 249-2067.

ATLIEKU VISUS NAMŲ REMONTO medžio darbus, taip pat darau ir naujus įrengimus. Pas mane galite gauti vartotų 2x4", durų, faneros. Tel. 533-5116. KAZYS CIBAS.

"LITAS" ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL 205, QUE., TEL. 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamąsias s-tas	5.0%	Asmenines	8.5%
Taupomąsias s-tas	6.0%	Nekiln. turto	8.75%
Term. ind. 1 metams	6.25%	Čekių kredito	9.0%
Term. ind. 2 metams	6.75%	Investacines	nuo 9% iki 10%
Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki $2,000 už taup. s-tos sumas.		Nemok. gyvybės apdr. iki $10.000 už paskolos sumą.	

Kasos valandos: 1465 De Seve St., sekmadieniais nuo 10.30 iki 12.30 v., darbo dienomis — nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskiriant šeštadienius; vakarais — trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 valandos. 3907 Rosemount Blvd., tel. 722-3545: dieną — penktadieniais nuo 1 iki 6 v. ir vakarais — pirm., trečiad. ir penktad. nuo 7 iki 9 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo birželio mėnesio 15 dienos iki rugsėjo mėnesio 15 dienos ir per visus ilguosius savaitgalius.

MONTREAL QUE

MONTREALIO LITUANISTINĖS MOKYKLOS

KALĖDŲ EGLUTĖ

1971 m. gruodžio 19, sekmadienį, 4 v. po pietų,

Šv. Kazimiero parapijos salėje

Vaidinimas "Meškiukas Rudnosiukas", bendri žaidimai, Kalėdų senelis su dovanomis ir kita įvairi programa.

Šv. Kazimiero par. žinios

— Kalėdų naktį Bernelių Mišios bus 12 v.

— Visi parapijiečiai kviečiami atsilankyti į N. Metų sutikimo balių mūsų par. svetainėje. Gros gerai žinomas orkestras "The Friends", veiks turtingas baras ir bus skani vakarienė. Bilietus platina par. k-to nariai. Kaina $5, jaunimui — $2.50.

— Ateinančiais metais mūsų par. svetainėje bus šie parengimai: sausio 29 — Šv. Onos Dr-jos vakarienė, vasario 12 — "N.L." spaudos balius, kovo 4 — Kazimierinių vakarienė, kovo 18 — "Lito" visuotinis narių susirinkimas, balandžio 8 — margučių vakarienė.

— Į par. chorą įsijungė Angela Lukauskaitė, p. Naruševičienė ir Žitkai — tėvas ir sūnus.

— Ch. Ambrasas turėjo gerklės operaciją. Dabartiniu metu gydosi namuose.

— Plotkeles ir sekmadienio rinkliavos vokelius galima gauti sekmadieniais prieš ir po Mišių par. svetainėje.

— Užpraėjusio sekmadienio rinkliava — $113.50. **K. A.**

Aušros Vartų parapijos žinios

— Pirmasis sekmadienis po Kalėdų yra Šventosios Šeimos šventė. Kviečiame visas šeimas pasistengti, kad tą dieną visi šeimos nariai bendrai dalyvautų šv. Mišiose ir drauge visi priimtų šv. Komuniją.

— Kol neturime kitokių arkivyskupo nurodymų nei kitokių visuotinių parapijiečių nutarimų, tebesilaikome ankstyvesnių tradicijų Kalėdų vidurnakčio Mišiose suolų rezervavimo reikalu. Kurie turi teisę rezervuotoms vietoms, prašome laiku pranešti savo norą. Nepranešusiems vietos nebus rezervuojamos.

— Sutikite N. Metus jaukioje Aušros Vartų parapijos salėje. Bus vakarienė, muzika, šokiai. Įėjimas $5.

"T. ŽIBURIAMS" AUKOJO

$10: Br. Narbutas, Elena Gibisas; rėmėjo prenumeratas po $10: A. Pauliukonienė, J. Puteris, J. Skeivelas, A. Sakalauskas, J. Žiurinskas, J. Kozeris, A. Bartnikaitis, A. Dagilis, K. Naudužas, J. Krasauskas, Petras Kairys, J. Gedvilas, O. Matukynienė, dr. E. Zubrienė, T. Varneckienė, G. Smolskis, K. Mileris, M. S. Lorr, A. Sodaitis, A. Kuliešius; $7: G. Zlatkus; $5: K. Pakalniškis, J. Puteris; $4: K. Kačiulis; $2: Diržys, S. Šukaitienė, E. Heikys; $1: J. Butkevičius, A. Pundžius, Vl. Adamonis, A. Kareiva, U. Drazdienė, A. Garkevičius. Nuoširdžiai dėkojame visiem spaudos rėmėjams ir artėjančių Kalėdų bei N. Metų proga linkime lietuviškos ištvermės.

Rengia parapijos komitetas.

— Visuotinis parapijiečių susirinkimas įvyks 1972 m. sausio 16 d. po 11 val. Mišių parapijos salėje. Bus renkami du nauji parapijos komiteto nariai. Taip pat bus pateikta finansinė parapijos apyskaita.

— Praėjusią savaitę jaunimui skirtuose santuokai pasiruošti kursuose dalyvavo nedidelis jaunuolių skaičius. Gaila. Labai dėkojame dr. A. Šidlauskaitei, dr. J. Bernotui ir dr. A. S. Popieraičiui už labai įdomias paskaitas ir atsakymus į įvairius klausimus.

— Gruodžio 4 d. pakrikštyta Lina Marija, Heroldo ir Elviros Mikalajūnaitės Celtorių dukrelė.

— St-Agathe, P.Q., kapinėse palaidotas Vaclovas Pukteris. Velionies šeimai reiškiame gilią užuojautą.

— Visiem parapijiečiam išsiuntinėti 1972 m. aukų vokeliai. Yra pridėti ir 1971 ir 1972 metų kalėdiniai vokeliai. Malonėkite jais pasinaudoti.

— Parapijai aukojo po $10: P. ir J. Mickai ir K. Rimkevičius; $20: P. Kvietkauskas. Praėjusio sekmadienio rinkliava — $227.40.

Šeštadieninės mokyklos eglutė ir mokinių pasirodymas įvyks gruodžio 19 d. Šv. Kazimiero par. salėje.

Šaulių D. L. K. Mindaugo kuopa yra viena iš veikliausių lietuvių organizacijų. Jos pirm. Ig. Petrauskas "T. Žiburių" korespondentui nemokamai įteikia pakvietimus į minėjimus ir parengimus.

Lietuvių katalikių moterų draugijos metinė šventė įvyko gruodžio 5 d. Aušros Vartų par. salėje. Mišiose 11 val. narės organizuotai dalyvavo su vėliava. Po pamaldų salėje įvyko jaukus pobūvis-agapė. Paskaitą skaitė dr. A. Šidlauskaitė tema "Moteris šeimoje". Sveikino kun. L. Zaremba. Meninę dalį atliko sol. E. Kardelienės studijos mokinės. Po to sekė vaišės, dalyvaujant gausiam būriui svečių.

Šv. Lauryno kalnuose prie Ste. Agate W. Genteman prieš keleta metų nupirko didelį plotą kalnų ir čia įsteigė milijoninės vertės vasarvietę "Chanteclair Estates". Jau pastatyta virš 100 liuksusinio tipo vasarnamių. Šios vasarvietės dalininkas yra P. Jokubauskas. P.p. Gentemanai yra Aušros Vartų par. rėmėjai, vieni stambiausių aukotojų salės dekoravimui. Ponia Genteman — K. Paužėnaitė yra ilgametė par. choro dalyvė. Jų vaikai — nuolatiniai ateitininkų vasaros stovyklos stovyklautojai. **J. L.**

NORĖDAMI SUTAUPYTI už įvairias namų apdraudas,
NAUDOKITĖS naujai taikomomis apdraudų taisyklėmis:

1. Apsidrauskite DIDESNĖMIS sumomis – mokėsite ŽEMESNĘ kainą
2. Apsidrauskite su sąlyga, kur pirmas $100.00 nemokamas: NUOLAIDA 15%
3. Įsidėmėkite, kad gyvenamų namų apdraudoje praktiškiausia "HOMEOWNERS" forma

ADAMONIS Insurance Agency Inc.

Savarankiškas agentas

GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ

Telefonas 722-3545, Montrealis

Greitas ir tikslus patarnavimas

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA TEL. 727-3120

6695 — 35th Avenue, Montreal 409 — Namų 376-3781

Albertas NORKELIONAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas